

J. Scheffers
Becking 19
716 Neede
Tel.: 0545473675

Betreft: Mestprobleem (of juist geenprobleem).

Mevrouw, mijne heren.

Laatst zag ik op t.v. in Afrika een kleine boer, die hout aan het verbranden was. Toen hem gevraagd werd waarom hij dat deed, was het antwoord, dat hij de as gebruikte om de grond nog enigzins vruchtbaar te maken. Mest is daar een schaars artikel.

Ik dacht meteen aan ons mestoverschot, waardoor goede melkkoeien afgeslacht moten worden en hierdoor enkele bijzondere rassen met uitsterven bedreigt worden, o.a. de bekende Lakervelder.

We hebben in ons land fabrieken, die mest tot droge korrels verwerken. Wij geven aan diverse landen in Afrika ontwikkelingsgeld. Als we dit geld nu eens gebruiken om mestkorrels te sturen Dan kunnen de boeren dat gebruiken om hun grond vruchtbaarder te maken en dus meer kunnen oogsten en daardoor de kans op hongersnood te voorkomen. Het heeft nog een paar aspecten; vruchtbare grond kan verwoestijning afremmen en als men een beter bestaan kan opbouwen, zullen ze niet zo snel naar Europa willen emigreren. Dit mes snijdt aan vele kanten.

Mocht u iets in dit plan zien, dan is het misschien goed even te stoppen

met het slachten van goede melkkoeien.

Tot slot wems ik u nog veel succes met de kabimetsformatie.

Met vriendelijke groet

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jan Scheffers', written in a cursive style.

Jan Scheffers.

PS. Excuus voor het slechte schrijven op de envelop.
Komt doordat ik slechtziend ben en 90 jaar oud.

De heer J. Scheffers
Becking 19
7161 KB NEEDE

Kenmerk: 201700417

Den Haag, 11 april 2017

Geachte heer Scheffers,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Drs. E.J. Schippers

Oplegger

201700418

**Deltaplan
Dementie**

Stationsplein 121
3818 LE Amersfoort

info@deltaplاندementie.nl
+31 33 303 2680

Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
t.a.v. de informateur mevrouw Edith Schippers

Amersfoort, 11 april 2017

Geachte mevrouw Schippers,

In uw rol als informateur vragen wij uw aandacht voor bijgaande brief.
Hierin vragen wij voor de volgende kabinetsperiode opnieuw steun voor het Deltaplan Dementie, in het bijzonder voor ons streven om mensen met dementie langer prettig en veilig thuis te laten wonen.
Als minister heeft u, samen met staatssecretaris Martin van Rijn, in de afgelopen jaren het Deltaplan Dementie krachtig gesteund.
Daarvoor veel dank. We hebben veel werk kunnen verzetten maar zijn er nog niet. Vandaar onze brief.

De betreffende woordvoerders van de VVD, CDA, D66 en GroenLinks zullen een afschrift van de brief ontvangen.

Morgen wordt de brief via Skipr verspreid.

Daarmee willen we het draagvlak voor dementiebeleid vergroten.

Voor verdere informatie kan u altijd contact opnemen met ondergetekende.

Dementie? Samen keren we het tij.

Namens bestuur en leden,
met vriendelijke groet,
Denijs Guijt
directeur

Telefoon: 06 51013243

E-mail: denijs.guijt@deltaplاندementie.nl

Dementie? Samen keren we het tij

Amersfoort, 11 april 2017

Stationsplein 121
3818 LE Amersfoort

Geachte informateur, geachte mevrouw Schippers,

info@deltaplاندementie.nl
+31 33 303 2680

Wij vragen uw aandacht voor een van de grootste sociaal maatschappelijke vraagstukken van deze tijd: dementie.

De ziektelast voor de patiënt en de familie is bijzonder groot. Dementie betekent een langzaam maar onontkoombaar verlies van denken. Herinneringen raken uitgewist en oriëntatie en spraak gaan langzaam verloren. Dementie leidt tot verlies van zelfstandigheid, verlies van eigenwaarde en tot angst, verdriet en boosheid. En uiteindelijk tot de dood.

U kent de cijfers: in Nederland lijden 270.000 mensen aan dementie. En elk jaar komen daar een kleine tienduizend patiënten bij. Dementie is nu al de op een na duurste ziekte en laat bovendien de sterkste kostenstijging zien. Het hoeft geen betoog dat dit zowel de zorg als de samenleving voor grote uitdagingen stelt.

Het dementievraagstuk staat wereldwijd hoog op de agenda. In Nederland is met het Deltaplan Dementie een unieke nationale aanpak ontwikkeld: Organisaties uit de zorg, de wetenschap en het bedrijfsleven werken in het Deltaplan Dementie samen om dementie behandelbaar en beheersbaar maken. Door onderzoek, door verbetering van de zorg en door een dementievriendelijker samenleving. De afgelopen jaren zijn er daarbij belangrijke resultaten geboekt.

Maar we zijn er nog niet. We roepen u dan ook met klem op om bij de formatie prioriteit te geven aan dementie en het Deltaplan Dementie te steunen. We moeten alles doen wat nodig is om mensen langer, prettig en veilig thuis te kunnen laten wonen. Dit is wat mensen zelf willen maar daarmee houden we de zorg ook betaalbaar. Hier gaat de kost voor de baat uit. Zet daarom in op de gehele keten dementiezorg, inclusief casemanagement en in samenhang met de verpleegzorg. En benut bij de uitvoering het Deltaplan Dementie. Innovatie, ondernemerschap en publiekprivate samenwerking zijn daarbij voor ons kernbegrippen.

Er zijn werelden te winnen.

We moeten de ziekte in de toekomst een halt toe roepen. We kunnen de zorg vernieuwen en verder verbeteren en met elkaar zorgen we ervoor dat mensen met dementie zich geaccepteerd en gewaardeerd weten en zo lang mogelijk mee kunnen doen in de samenleving.

De afgelopen jaren was de overheid voor ons een belangrijke bondgenoot.
Mogen we op uw blijvende steun rekenen?

Met vriendelijke groet,
Namens bestuur en leden van het Deltaplan Dementie

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Vos', is written over a diagonal line that crosses the signature.

Marijke Vos
voorzitter

Deltaplan Dementie
De heer D. Guijt
Stationsplein 121
3818 LE AMERSFOORT

Kenmerk: 201700419

Den Haag, 11 april 2017

Geachte heer Guijt,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dr. E. A. Schippers

20170420

Aan de kabinetsinformatuur,
Mevrouw E.I. Schippers

Geachte informateur,

Bijgaand voorstel voor een gezonde schoollunch voor alle Nederlandse basisschoolleerlingen brengen wij bij deze graag onder uw aandacht, in de hoop dat het een plaats zal krijgen in een nieuw regeerakkoord.

Hartelijke groeten,

Alexander Rinnooy Kan

Jaap Seidell

VOORSTEL Gezonde Schoollunch

Alexander Rinnooy Kan en Jaap Seidell

Een volgend kabinet stelt veilig dat een gebalanceerde, gezonde schoollunch (warm of koud) wordt aangeboden aan alle basisschoolleerlingen wier ouders daarmee instemmen, en streeft daartoe naar een subsidieregeling die (rekening houdend met een eigen ouderbijdrage naar draagkracht) scholen maximale ruimte biedt om een invulling naar eigen voorkeur te ontwikkelen, in samenspraak met ouders en gemeente.

Toelichting

Veel Nederlandse kinderen hebben een ongezond eetpatroon. Slechts 1-2% van hen eet bijvoorbeeld naar de WHO norm voldoende groente; in achterstandswijken is dit nog erger. Daartegenover eet het overgrote deel juist veel te veel zout, suiker en vet. De gevolgen zijn welbekend. Overgewicht komt steeds vaker voor, vooral bij kinderen van ouders met een laag inkomen. Kinderen die ongezond opgroeien lopen een fysieke en mentale achterstand op die zij niet meer inlopen, en kampen de rest van hun leven met de gevolgen. De maatschappelijke schade is groot.

Educatie en voorlichting aan kinderen en hun ouders is belangrijk, maar niet voldoende: uit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat daardoor de gezondheidskloof tussen arm en rijk eerder wordt vergroot dan verkleind. Lager opgeleide ouders ontbreekt het helaas vaak aan kennis en overzicht. Om een daadwerkelijke gedragsverandering teweeg te brengen is ook een omgeving nodig die gezond eetgedrag op langere termijn stimuleert. Een voor alle leerlingen in het primair onderwijs dagelijks beschikbare gezonde schoollunch (conform de Schijf van vijf) kan daartoe een wezenlijke bijdrage leveren. Tegelijkertijd dragen gezonde schoollunches bij aan het realiseren van de WHO norm om kinderen voldoende groente te laten eten. Het voorstel sluit aan bij de initiatieven van het demissionaire kabinet om voor kinderen een gezonde schoolomgeving te bevorderen (www.gezondeschool.nl).

Het idee van een schoollunch is zeker niet nieuw. Nederland is een uitzondering: vele landen om ons heen (VK, VS, Frankrijk, Scandinavië) hebben er al tientallen jaren geleden voor gekozen. Op vele plekken in Nederland is er al mee geëxperimenteerd; zo was er een succesvolle pilot met negen basisscholen in Amsterdam, waaruit een aantal nuttige positieve conclusies (kinderen aten gezond en zijn rustiger in de klas na de lunch; na de periode kregen kinderen gezondere lunches mee) en suggesties voortvloeide. Natuurlijk vraagt nadere uitwerking om samenspraak met docenten en schoolbesturen. Maar de te realiseren fysieke en mentale gezondheidswinst voor kinderen is onomstreden.

Een gezonde schoollunch kan een grote stap in de goede richting opleveren voor alle kinderen, en een welkome ondersteuning opleveren voor alle goedwillende (al dan niet werkende) ouders zonder hun verantwoordelijkheden aan te tasten. Een gezamenlijk genoten (en wellicht zelfs gezamenlijk voorbereide) gezonde maaltijd kan wezenlijk bijdragen aan andere noodzakelijke inspanningen van een school om de voedselveiligheid van leerlingen en ouders te bevorderen, en is zo niet alleen nuttig, maar ook leuk en leerzaam. De gezonde lunch zal kinderen stimuleren ook thuis om fruit en groente te vragen. Lokaal geproduceerde Nederlandse landbouwproducten zullen er wel bij varen.

De vereiste omvang van de subsidie hangt af van de relatieve kostendekkendheid van de ouderbijdrage. Voor veel ouders zal dat geen enkel probleem zijn, voor sommige natuurlijk wel. De ingrediënten voor een gezonde schoollunch kosten per leerling ongeveer 50 eurocent per dag. Er is ruimte voor vrijwilligerswerk, voor inbreng vanuit leerlingen en (bijverdienende) ouders, en voor vormen van catering. Er valt veel te leren van eerdere nationale en internationale ervaringen. Nederland ligt achter. Nederlandse kinderen verdienen beter.

p/a Eerste Kamer der Staten Generaal
De heer A. Rinnooy Kan
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Kenmerk: 201700421

Den Haag, 11 april 2017

Geachte heer Rinnooy Kan,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dr. E. J. Schippers

COALITIE VOOR VEILIGHEID

Aan de informateur, mevrouw drs. E.I. Schippers
p/a Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Leusden, 10 april 2017

Betreft: Vernieuwing, samenwerking en investeringen veiligheidsketen

Geachte informateur, fractievoorzitters en commissieleden,

In Nederland nemen de tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen in wijken en steden toe. Externe spanningen en conflicten, zoals rondom het referendum over de Turkse grondwet en de oorlogen in het Midden-Oosten, hebben ook effect in onze maatschappij. In het zuiden van het land worstelen burgemeesters om de georganiseerde misdaad een halt toe te roepen en de vermenging tussen onder- en bovenwereld tegen te gaan. Terrorisme, cybercriminaliteit en immigratieproblemen zetten de veiligheid in Nederland verder onder druk. Rondom de oost- en zuidgrens van Europa nemen de onrust, instabiliteit en onvoorspelbaarheid toe. Migratiestromen zullen in de nabije toekomst verder groeien; de bevolking van Afrika zal in 2050 meer dan verdubbeld zijn terwijl de economie hier naar verwachting geen gelijke tred mee zal houden. De problemen worden nog versterkt door de klimaatverandering.

Net als de rest van Europa voelen de burgers van Nederland dat we op een keerpunt zitten. Veiligheid is geen vanzelfsprekendheid en evenals de rest van Europa zal ook Nederland een transitie moeten maken in het denken over onze veiligheid.

Wij, de vertegenwoordigers van de professionals in de veiligheidssector, hebben een visie over hoe deze transitie eruit zou moeten zien en de investeringen die daarvoor nodig zijn. Met ons manifest "Investeringsagenda veiligheid" hebben wij op 31 januari 2017 de hoofdlijnen van deze visie aan de lijsttrekkers van de politieke partijen gepresenteerd. De lijsttrekkers hebben vervolgens verzocht om een nadere uitwerking. Die uitwerking treft u aan in bijgaand visiedocument.

COALITIE VOOR VEILIGHEID

De veiligheidsdreigingen in en buiten Nederland nemen toe en veranderen steeds sneller. Kern van onze visie is daarom: zet in op vernieuwende samenwerking binnen en tussen de organisaties in de veiligheidsketen. Door samen te werken ontstaat de flexibiliteit die nodig is om de dreigingen het hoofd te bieden. Het denken in 'zuilen' moet plaatsmaken voor het verbinden van sectoren. Naast het intensiveren van de samenwerking bepleiten wij een investering in nieuwe middelen en meer personeel van in totaal 4,5 miljard euro in de komende kabinetsperiode. De kiem voor een echt veiliger Nederland wordt gelegd aan de (in)formatietafel.

Wij stellen het zeer op prijs om op korte termijn met u te spreken over het veiligheidsbeleid in de komende kabinetsperiode. Graag vernemen wij hierop uw reactie.

Hoogachtend,
Namens de voorzitters

Gerrit van de Kamp – voorzitter ACP

Caroline Bonekamp – voorzitter VMHP
Marcel Dokter - voorzitter VBV
Jean Debie – voorzitter VBM
Rosa Jansen – voorzitter NVvR
Ruud Vermeulen – voorzitter NOV
Albert van der Smissen – voorzitter NCF
Michael Sijbom – voorzitter LOPV
Marc de Natris – voorzitter KVMO
Marcel Smit – voorzitter Justitievakbond Juvox
Richard Gerrits – voorzitter BOA-ACP
Geert Priem – voorzitter ANPV

Cc:

- Onderhandelende partijen: VVD, CDA, D66 en GroenLinks
- Lijsttrekkers politieke partijen
- Vaste commissies Veiligheid en Justitie, Defensie en Financiën

Bijlagen:

- 1: Visie coalitie voor veiligheid
- 2: Investeringsagenda

Investeringsagenda Veiligheid

De veiligheid van en in Nederland staat onder druk. Hoewel inmiddels enkele pijnlijke bezuinigingen op de veiligheid zijn teruggedraaid, kan de politiek er niet omheen dat de wereld ingrijpend is veranderd en het huidige veiligheidsapparaat daar niet tegen is opgewassen. Met deze veiligheidsagenda laten wij, professionals uit het veld, zien waar directe actie nodig is.

Investeer in uw veiligheidsvisie

De belangrijkste taak van de overheid, het borgen van de veiligheid van haar burgers, is ernstig in gevaar. Het ontbreekt aan een integrale visie op veiligheid, een passend antwoord op nieuwe (inter)nationale dreigingen en de capaciteit om deze te pareren.

Repareer door bezuinigingen gevallen gaten

Jarenlange bezuinigingen op Defensie, Politie, Inlichtingendiensten, Douane, Kinderbescherming en Openbaar Ministerie (OM) hebben deze diensten ontwricht. Aangiftes blijven liggen, munitievoorraden zijn op, zaken worden geseponeerd en mensen worden ongeleid teruggeplaatst in de maatschappij.

De werkdruk is gestegen tot een onaanvaardbaar niveau.

Zorg dat criminelen niet aan het langste eind trekken

De criminaliteit in Nederland is veel groter dan uit CBS-cijfers blijkt, zo tonen recente analyses van het OM en de politie aan. Het veiligheidsapparaat heeft fors meer capaciteit nodig om meer zaken te kunnen oppakken en daders te veroordelen. Komt dit er niet, dan dreigt een onoverbrugbare achterstand op criminelen.

Accepteer geen geweld tegen uw werknemers

De samenleving verhardt; handhavers en hulpverleners worden steeds vaker fysiek belaagd. Investeer in mensen, middelen en bevoegdheden én in bewustwording van burgers om dit geweld tegen te gaan. Als handhavers niet voldoende worden gefaciliteerd, bemoeilijkt dit hun werk en maakt het hen onnodig kwetsbaar.

Neem verantwoordelijkheid in een onveilige wereld

Het veiligheidslandschap is volledig veranderd. Imminente dreiging tegen het NAVO-bondgenootschap, terrorisme,

ongecontroleerde immigratie, cybercriminaliteit, manipulatie van de media, hybride oorlogvoering en de internationale georganiseerde misdaad vragen om fundamenteel andere antwoorden. Formuleer deze, te beginnen bij Defensie. Nederland geeft aan haar krijgsmacht 2,5 miljard minder uit dan gemiddeld in de EU en zit nog veel verder onder de NAVO-norm.

Profiteer van samenwerking

Samenwerking en samenhang tussen alle partijen in de veiligheidssector is van cruciaal belang. De specifieke kracht en expertise van diensten moet beter benut worden. Geef daarom politieke prioriteit aan een ketenbenadering en aan goede samenwerking tussen publieke en private partijen.

Weet waar we het voor doen

Behoud van onze waarden en normen, onze rechtsstaat, onze manier van leven. Veiligheid, vrijheid en een stabiele maatschappij. Daar staan onze leden voor. Zij vormen de 'frontlinie' die de veiligheid van onze samenleving dag in, dag uit bewaakt en verdedigt. De veranderende veiligheidsomstandigheden vereisen een nieuwe aanpak, nieuw beleid en nieuwe investeringen.

Wij roepen alle politieke partijen op om de komende kabinetsperiode te investeren in een veiliger Nederland. Dat betekent:

- Fors investeren in het Nederlandse veiligheidsapparaat.
- De nadruk leggen op samenwerking in plaats van focussen op afzonderlijke veiligheidsdiensten.
- Leiderschap tonen in het uitdragen van onze gezamenlijke waarden en normen.

Wij, overheidshandhavers, nemen onze verantwoordelijkheid in een veranderende samenleving. Wat doet u?

Een initiatief van de Coalitie voor Veiligheid:

Coalitie voor Veiligheid: 'Onze veiligheid vraagt om fundamenteel andere keuzes'

Toelichting op Investeringsagenda Veiligheid

Twaalf vakbonden, verzameld in de Coalitie voor Veiligheid, hebben onlangs een Investeringsagenda Veiligheid overhandigd aan de lijsttrekkers van de politieke partijen. De wereld verandert snel en ingrijpend, en dat geldt ook voor de veiligheidssituatie. De kerntaak van de overheid is het zekerstellen van de onschendbaarheid van het grondgebied en de veiligheid van haar burgers. Alleen dan blijven we in Nederland verzekerd van voorspoed, economische welvaart, en daarmee goed onderwijs, infrastructuur en goede sociale voorzieningen.

Om de veiligheid in Nederland te kunnen blijven waarborgen doen wij, de samenwerkende bonden, aan een nieuw kabinet een aantal voorstellen op basis van de bij onze achterban aanwezige kennis en ervaring. Allereerst schetsen we de nieuwe dreigingen die op ons afkomen. Vervolgens benoemen wij de knelpunten die zich nu al voordoen in de veiligheidssector. Daarna stellen wij enkele mogelijke oplossingen voor en als laatste staan we stil bij investeringen die nodig zijn om deze problemen aan te pakken.

Veiligheidsdreigingen

Frustratie, wantrouwen en een toenemende boosheid, het lijkt of de onvrede van burgers met de dag groeit. Het gevoel dat de overheid niet langer zonder meer in staat is om een van haar meest basale en primaire taken uit te voeren, namelijk het verschaffen van veiligheid aan haar burgers, lijkt onder de Nederlandse bevolking steeds breder te leven. De sociale en maatschappelijke veiligheid is daarmee in gevaar, evenals de politieke stabiliteit.

We worden in toenemende mate geconfronteerd met afrekeningen op straat, witwas- en drugsgelateerde criminaliteit, vermenging van onder- en bovenwereld en de dreiging van jihadistisch geweld. Burgers, waaronder veel ouderen, voelen zich hierdoor kwetsbaar. Er is sprake van een toenemende omgevingsonveiligheid van de burgers in Nederland. De samenleving verhardt en gezag is niet langer vanzelfsprekend; handhavers en hulpverleners worden steeds vaker fysiek belaagd.

Door globalisering en digitalisering zijn ontwikkelingen buiten Nederland en Europa van steeds grotere invloed op de Nederlandse veiligheidssituatie. In de nabije toekomst zal de bevolking van Afrika meer dan verdubbelen (van minder dan 1 miljard in 2010 tot ruim meer dan 2 miljard in 2050) terwijl de economie hier naar verwachting geen gelijke tred mee zal houden. De problemen worden nog versterkt door de klimaatverandering. Armoede,

honger en uitzichtloosheid kunnen leiden tot burgeroorlogen en terrorisme. Fort Europa is een lonkend alternatief voor alle ellende: het risico op ongekend grote migrantenstromen neemt naar verwachting dan ook fors toe. Terrorismen en immigratie leiden op dit moment al tot grote onzekerheid bij de burgers in Nederland. Nederland en de Europese Unie hebben geen duidelijk antwoord op deze ontwikkelingen. Wij zien dat de polarisatie in Nederland en Europa toeneemt. Extreem rechts en links komen steeds feller tegenover elkaar te staan. Nederlanders, zowel van allochtone als autochtone afkomst, voelen zich steeds minder thuis in hun eigen land.

Onze IT-infrastructuur wordt bedreigd door cyberaanvallen, onze verkiezingen en parlementariërs dreigen gehackt te worden. Door desinformatie ontstaat er een schimmige wereld van feiten, halve waarheden en pertinente leugens.

Rusland neemt ondertussen een dreigende houding aan en versterkt in hoog tempo zijn krijgsmacht. De Verenigde Staten treedt terug onder president Trump, vaart een isolationistische koers met 'America First' en zet zelfs vraagtekens bij het NAVO-bondgenootschap.

Veiligheidsdreigingen en criminaliteit ontwikkelen zich voortdurend. De organisaties die zich hiermee bezighouden kunnen beschikken over grote sommen geld, zijn inventief en niet gebonden aan ethische en andere grenzen. Integendeel, grenzen bieden hen veelal veiligheid.

De veiligheid van Nederland, zijn burgers maar ook zijn waarden en normen zijn het waard om beschermd te worden. Wij zijn dat ook verplicht aan onze kinderen en kleinkinderen. Ook zij hebben het recht om in een vrije wereld en in goede welvaart te leven. Wij, als vertegenwoordigers van de professionals die werken aan veiligheid, zijn ervan overtuigd dat een veilig Nederland alleen bereikt kan worden door intensieve samenwerking op nationaal en Europees niveau en door fors te investeren in de organisaties en professionals die onze veiligheid iedere dag waarborgen.

Knelpunten in de veiligheidssector

De nieuwe dreigingen in combinatie met de bezuinigingen van de afgelopen jaren hebben de balans in de veiligheidsketen verstoord tussen preventie, pro-activiteit, repressie en vervolging, sanctionering en resocialisatie. Door een gebrek aan menskracht en middelen zijn onderdelen van de veiligheidsketen ernstig verzwakt. En daarmee is de hele keten op achterstand komen te staan; deze is immers zo sterk als de zwakste schakel.

De politie heeft onvoldoende mensen om effectief op te kunnen treden. Bijna 50% van de aangiftes blijft door onvoldoende capaciteit liggen. Het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak kunnen, ondanks dat er maar de helft van de aangiftes verwerkt wordt, de stroom niet aan. Door de werkdruk komt de kwaliteit van het werk in gevaar. De buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) op de straten moeten te lang wachten op

versterking door de onderbemande politie. Daarnaast missen zij een gedegen opleiding en vorming. De penitentiair inrichtingswerkers (PIW-ers) en de bewakers in onze gevangenissen hebben elke dag te maken met personele tekorten, waardoor de werkdruk te hoog oploopt, hun veiligheid in gevaar komt en men daardoor geconfronteerd wordt met een hoog ziekteverzuim. De douane heeft onvoldoende personeel; in de Rotterdamse haven kan slechts 1% van de binnenkomende containers worden gecontroleerd. Het gebrek aan personeel is van blijvende aard. De pakkans voor criminelen is hierdoor nagenoeg nihil en wapens en andere gevaarlijke zaken glippen dan ook Nederland binnen. Ook op Schiphol is er veel te weinig douanepersoneel per shift beschikbaar om het controlewerk te doen op de mensenstroom. De problemen bij de Belastingdienst op het gebied van capaciteit, kennis en interne sturing zijn van fundamentele aard. De Raad voor de Kinderbescherming kan onvoldoende zijn taak uitvoeren omdat de verwijzing in de gemeentes niet op orde en per gemeente verschillend is en vanwege een tekort aan capaciteit. Hier wordt de basis gelegd voor toekomstige problemen (luistert u maar eens in de rechtszalen). Ook de departementen kampen met problemen; 23% van de ambtenaren werkzaam bij het ministerie van Veiligheid en Justitie is – o.a. door de hoge werkdruk - ontevreden en wil als gevolg daarvan vertrekken. En Defensie is door 26 jaar van bezuinigingen uitgeput. De huidige, zwaar afgeslankte organisatie komt 1 miljard tekort om zelfs in deze geminimaliseerde vorm te kunnen functioneren, zoals de minister in de Tweede Kamer al heeft aangegeven. Bovendien is bekend dat met de huidige organisatie het doel, een veelzijdig inzetbare krijgsmacht, niet wordt bereikt en een verdediging van ons grondgebied in bondgenootschappelijk verband niet kan worden uitgevoerd. Recent onderzoek van de vakbonden laat zien dat de inzetbaarheid van het materieel volgens ruim driekwart van het defensiepersoneel (sterk) verslechterd is in de afgelopen 2 jaar. De helft van de ondervraagden geeft aan dat zij onvoldoende voorbereid zijn op een oorlogssituatie en volgens ruim een kwart is de persoonlijke uitrusting (zoals helm en kleding) niet compleet.

Versterkingen: wat is er nodig?

Om Nederland ook in de toekomst veilig te houden, is niet alleen verhoging van het budget maar zeker ook visie en leiderschap nodig. Discussies over competenties en zeggenschap moeten doorbroken worden. Het historisch eigenaarschap van bepaalde verantwoordelijkheidsgebieden zijn gewilde discussies in de top van organisaties en departementen maar dragen niet bij aan de veiligheid van burgers.

De nieuwe dreigingen doen zich voor op zowel internationaal als nationaal niveau. Daarom kan alleen een integrale aanpak van alle veiligheidsdiensten vanaf de bron, onderweg, aan de Europese buitengrenzen, de Nederlandse binnengrenzen en in onze wijken hier een oplossing brengen.

Wij denken dat het hard nodig is om politiek Den Haag, maar ook onszelf een aantal vragen te stellen. In hoeverre kunnen veiligheidsorganisaties elkaar aanvullen, helpen en ondersteunen? Hoe kunnen wij pro-actiever worden? Waar zijn technologische innovaties

en investeringen voor onze veiligheid nodig? Hoe kan de informatievoorziening geoptimaliseerd worden?

Als antwoord op deze vragen doen wij een aantal concrete voorstellen:

1. Richt een 'nationale denktank' op het gebied van veiligheid op met als doel het verbinden van onderzoek, strategie en visie met kennis en ervaring van de professionals op de werkvloer. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke analyse die wetenschappelijk onderbouwd is, maar tegelijk met de voeten in de aarde van de praktijk staat. Voorbeelden van organisaties die hierin kunnen deelnemen zijn het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC), de Politieacademie, Nederlandse Defensie Academie, vertegenwoordigers van bestaande denktanks zoals Clingendael, het Haags Centrum voor Strategische Studies (HCSS), de denktank Defensiebeleid en Krijgsmacht en een vertegenwoordiging van vakbonden in de veiligheidssector. Een actueel voorbeeld waaruit blijkt dat deze verbinding versterking verdient, is de vluchtelingen crisis. Experts en onderzoekers voorzagen al jaren geleden dat deze zich zou voordoen en potentieel een ontwrichtend effect zou kunnen hebben. Pas nadat de crisis tot grote proporties was uitgroeid zijn er politieke- en veiligheidsmaatregelen genomen. Een 'Nationale denktank veiligheid' kan een impuls geven aan het meer gaan werken vanuit een ketenbenadering, complementariteit van diensten (meer gebruik maken van elkaars expertise), een directe koppeling tussen strategische analyse, beleid en de uitvoering waar men de problematiek van alledag ervaart en evaluatie van genomen maatregelen. Doel is een versnelling van besluitvormingsprocessen, daarmee proactief de problemen te lijf gaan en zo te komen tot een adaptieve en wendbare veiligheidssector. De 'denktank' kan ook dienen als platform om noodzakelijke aanpassingen van het instrumentarium voor veiligheidsprofessionals tijdig in beeld te krijgen zoals aanpassingen in de wetgeving, ICT en voorstellen over de gewenste organisatie van de diensten en hun bevoegdheden.

2. Wij pleiten voor een kabinetsbreed veiligheidsbeleid waarbij nauw wordt samengewerkt tussen de ministeries van Buitenlandse zaken, Veiligheid en Justitie, Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties en Defensie. Te vaak is nu nog sprake van 'eilanden' die los van elkaar opereren. Conflicten tussen departementen over 'wie erover gaat' moeten hiermee tot het verleden gaan behoren. Er kunnen scherpere afspraken worden gemaakt over verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het uitgangspunt voor samenwerking moet zijn: 'wie is deskundig op welk gebied'. De wijkagent bijvoorbeeld verzamelt gericht informatie. Maar BOA's, beveiligingsbedrijven en veel andere overheidsdiensten doen dat ook. De wijkagent zou hierin nadrukkelijker een coördinerende rol kunnen vervullen. Voor het optreden tegen zwaar gewapende terroristen in druk bevolkte omgevingen is Defensie specifiek deskundig. Hier zou zij leidend kunnen zijn in het ontwikkelen van het optreden en de daarmee samenhangende trainingen.

3. Informatiegestuurd optreden is de basis voor de inzet van de veiligheidsdiensten. Er moet daarom een nauwere samenwerking komen tussen de Algemene Inlichtingen en

Veiligheidsdienst (AIVD), de Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst (MIVD) en de Criminele Inlichtingen Eenheid (CIE) van de Nationale Politie. Doel is dat alle sensoren optimaal worden benut. Een voorbeeld is de inlichtingeneenheid in Mali. Wordt deze eenheid in Mali gebruikt om ook informatie voor Nederland te verzamelen en aan te leveren aan onze veiligheidsdiensten? Hoe is de samenwerking in Europa, met Frontex en met de grote veiligheidsdiensten van ons omringende landen? Maar misschien nog veel belangrijker: hoe worden gegevens die zijn aangeleverd door BOA's, beveiligingsbedrijven, PIW-ers in de gevangenissen, de reclassering, onze burgers en de wijkagent benut? Zijn er protocollen ontwikkeld om deze gegevens te bundelen en middels slimme ICT te verzamelen en te bewerken tot informatie? Hier is nog een wereld te winnen.

4. Creëer duidelijkheid in de huidige bestuurlijke en organisatorische drukte.

Informatiegestuurd optreden betekent ook dat veiligheidsdiensten snel geconcentreerd kunnen worden en onder bevel van een persoon of organisatie kunnen komen. Iemand die ter zake kundig is in het aansturen van de diensten en in goed overleg met de gezagsdrager ter plaatse de ramp of operatie professioneel en in goede samenhang kan afwikkelen. De vraag is of het huidige stelsel van veiligheidsregio's hierop het juiste antwoord is. Uit onderzoek van de Rekenkamer (2014) blijkt dat onduidelijk is in hoeverre de veiligheidsregio's bijdragen aan betere bescherming van burgers en bedrijven, dat het ontbreekt aan samenhang in het optreden van de betrokken partijen, dat de kennis- en informatieuitwisseling te wensen overlaat en dat onduidelijk is of de veiligheidsregio's doelmatig werken. Een opschaling en dus vermindering van het aantal veiligheidsregio's lijkt, gezien deze conclusies, op zijn plaats.

5. Maak meer gebruik van de complementariteit van veiligheidsorganisaties en creëer meer flexibiliteit. Een aantal voorbeelden hiervan:

- De factor 'tijd' bepaalt bij een terroristische aanslag het aantal slachtoffers. De tijd om tot inzet te komen is - kijkend naar de gemiddelde duur van een aanslag - te kort om met externe interventie-eenheden zoals de Dienst Speciale Interventies (DSI), tijdig ter plaatse te kunnen zijn. Het dilemma is dat voor het optreden tegen aanslagen in beperkte ruimtes en met grote aantallen burgers een zeer hoge mate van geoefendheid nodig is die alleen bij gespecialiseerde eenheden zoals de eerder genoemde DSI, commando's, mariniers en luchtmobiele militairen aanwezig is, terwijl beveiligingsbedrijven, BOA's en politie vaak eerder ter plaatse zijn. Het verdient daarom aanbeveling om te zoeken naar nieuwe vormen van samenwerking tussen Defensie – bijvoorbeeld door inzet van reservisten - , Politie, BOA's, beveiligingsbedrijven en de industrie met bijvoorbeeld slimme camera's die kunnen leiden tot snellere inzet.
- Een ander voorbeeld is de vitale infrastructuur. In omringende landen worden kerncentrales door gewapend personeel bewaakt. Onze vitale infrastructuur zoals elektriciteitscentrales, drinkwatervoorziening, het elektrische transportnet,

drinkwaterbedrijven, aanlandpunten van internet et cetera zullen (veel beter) beveiligd moeten worden. Een succesvolle aanval op deze objecten zal Nederland economisch diepgaand en langdurig raken en kan zelfs uiteindelijk leiden tot chaos en verlies van controle door de overheid. Ook hier kan samenwerking de oplossing bieden. Cruciaal is dat duidelijk is welke rol iedere betrokken veiligheidsorganisatie heeft en dat samengewerkt wordt op het gebied van noodvoorzieningen. Daarvoor is regelmatige simulatie en oefening van het gezamenlijk optreden nodig.

- De samenwerking in de strafrechtketen moet en kan beter. Knelpunten in de samenwerking tussen politie, Openbaar Ministerie en de Rechtspraak zullen onderzocht en opgelost moeten worden. Het reageren naar verdachten, arresteren, aanklagen, veroordelen, uitzetten van de straf en het resocialiseren is een samenhangend proces. Alle schakels in deze keten dienen optimaal op elkaar afgestemd te zijn. Cruciaal is dat voor elk onderdeel voldoende capaciteit wordt ingericht en dat de informatieuitwisseling optimaal verloopt.

6. Er zal op een groot aantal (relatief) nieuwe domeinen geïnvesteerd moeten worden in kennis en opleidingen. Die investeringen zouden in beginsel in ketenverband vormgegeven moeten worden (Politie, het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak, BOA's, etc.). Dit levert inzicht en kennis op over de aanpak, werkwijze en complexiteit waarmee partijen te maken krijgen.

7. Als laatste is samenwerking op het gebied van techniek belangrijk. Hoe kunnen de diensten elkaar ondersteunen? Zijn bijvoorbeeld onze communicatiemiddelen compatibel? Wat gebeurt er als de stroom uitvalt? Zijn de alarmnummers nog bereikbaar, hoe zouden wij van elkaars centrales gebruik kunnen maken en de capaciteit in heel korte tijd daarmee kunnen uitbreiden?

Tot slot: hoewel samenwerking tussen publieke en private sector veel kansen biedt, zijn er ook risico's en bedreigingen. Het kan leiden tot problemen op het gebied van privacy en een te grote afhankelijkheid van de overheid van het publieke domein. Er zullen daarom heldere randvoorwaarden voor dergelijke samenwerkingsvormen moeten worden geformuleerd.

Noodzakelijke investeringen

Er zal visie worden gevraagd van kabinet, ministeries, denktanks en bonden om gezamenlijk tot uitvoerbare oplossingen te komen waardoor wij in de toekomst beter opgewassen zijn tegen nieuwe dreigingen. Het zal leiderschap vergen om de bestaande structuren te doorbreken. Oude paden te verlaten, bewust risico's te nemen met nieuwe wegen, de schotten te slopen en van het verdedigen van het eigen territorium te switchen naar 'Wie is waar goed in?'. Maar het zal ook geld kosten. Flexibiliteit, complementariteit en ketens zijn niet gratis. Investeringen zijn nodig om later de voordelen ervan te kunnen plukken. Voor een aantal diensten gaat het specifiek om de volgende investeringen:

- Politie: om de slagkracht van de politie weer op orde te brengen moeten er onder andere meer wijkagenten, rechercheurs en financiële en digitale experts bij komen. Daarnaast zouden aspiranten geen deel meer moeten uitmaken van de politiesterkte. Zij zijn slechts beperkt operationeel inzetbaar, waardoor het meetellen van aspiranten een vertekend beeld geeft van de werkelijk beschikbare politiecapaciteit. Dit betekent ca. 4500 tot 5000 extra politiemensen erbij. Samen met benodigde investeringen in ICT en kennis, opsporingsmethoden en opleidingen op het terrein van nieuwe vormen van criminaliteit bedragen de totale investeringskosten naar verwachting 1 miljard euro, te bereiken in twee kabinetsperiodes (8 jaar). Om de flexibiliteit te vergroten en de politie optimaal gebruik te laten maken van kennis en expertise die in de samenleving aanwezig is, moet ingezet worden op verhoging van het aantal politievrijwilligers conform de norm van 1 operationele vrijwilliger op iedere tien operationele beroepsmatige politieambtenaren.
- Justitiële keten: De PIW-ers, medewerkers van het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak vragen om een eerlijke berekening van de benodigde capaciteit, aangezien het personeel nu 'uitgewrongen' wordt. Door uitbreiding van opleidingen kan een grotere mate van flexibiliteit worden bereikt en kan de doelgerichtheid worden verbeterd. Maar de vereiste kwaliteit legt hier ook grenzen op. Op dit moment is er een ernstig tekort aan medewerkers. Meer aangiftes in behandeling nemen leidt onvermijdelijk tot een groter beslag op de nu al te geringe capaciteit in de rest van de keten. Voor de keten van Openbaar Ministerie, de Rechtspraak, de Reclassering, de Raad voor de Kinderbescherming en Dienst Justitiële Inrichtingen voorzien we daarom een extra beslag van ongeveer 500 miljoen.
- Douane: Om een substantiële pakkans te bereiken bij controles door de douane in bijvoorbeeld de Rotterdamse haven en op Schiphol zijn 1200 extra douaniers nodig. Hiervoor is ruim 85 miljoen per jaar nodig.
- Defensie: de veiligheid van ons grondgebied kan alleen worden gegarandeerd in bondgenootschappelijk (NAVO) verband. Europa kan op dit moment niet voorzien in zijn eigen veiligheid. Met een berekening op basis van koopkracht besteedt Rusland naar verhouding meer geld aan defensie dan de Europese Unie en heeft op dit moment ook een groter en beter inzetbaar leger. Een bondgenootschap drijft op de eerlijke verdeling van de lasten en specifiek bij militairen eveneens het samen delen van de risico's. Nederland parasiteert en moet in de komende kabinetsperiode 3 miljard toevoegen aan zijn defensie-inspanningen om op gelijke hoogte met onze Europese bondgenoten te komen. Vervolgens kan de daarop volgende kabinetsperiode gebruikt worden om te groeien naar de NAVO-norm van 2% van het bruto binnenlands product (BBP).

Zoals gezegd: de veiligheid van Nederland is het waard om beschermd te worden. Behoud van onze waarden en normen, onze rechtsstaat, onze manier van leven. Veiligheid, vrijheid

en een stabiele maatschappij. Daar staan wij en onze leden voor. Zij vormen de 'frontlinie' die de veiligheid van onze samenleving dag in, dag uit bewaken en verdedigen. De veranderende veiligheidsomstandigheden vereisen een nieuwe aanpak, nieuw beleid en nieuwe investeringen.

De Coalitie voor Veiligheid,

Caroline Bonekamp - voorzitter VMHP

Marcel Dokter - voorzitter VBV

Jean Debie - voorzitter VBM

Rosa Jansen – voorzitter NVvR

Ruud Vermeulen - voorzitter NOV

Albert van der Smissen - voorzitter NCF

Michael Sijbom - voorzitter LOPV

Marc de Natris - voorzitter KVMO

Marcel Smit - voorzitter Justitievakbond Juvox

Richard Gerrits - voorzitter BOA-ACP

Geert Priem - voorzitter ANPV

Gerrit van de Kamp - voorzitter ACP

Coalitie voor Veiligheid
De heer G. van de Kamp
Postbus 290
3830 AG LEUSDEN

Kenmerk: 201700423

Den Haag, 12 april 2017

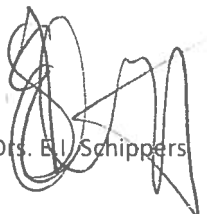
Geachte heer Van de Kamp,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dts. B.J. Schippers

Intrakoop u.a.
Regterweistraat 11a
4181 CE Waardenburg
Postbus 67
4180 BB Waardenburg

Telefoon (0418) 65 70 70
Fax (0418) 65 70 80
E-mail ledenservice@intrakoop.nl
Internet www.intrakoop.nl

K.v.K. Midden-Nederland 11032072
IBAN NL58RABO0160658462
BIC RABONL2U

Brieven aan de (in)formateur
p/a Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 10 april 2017

Onderwerp: Relevantie inkoop voor de zorg neemt toe, samenwerken loont

Geachte formateur,

Ook tijdens deze formatiebesprekingen zullen de coalitiepartners afspraken willen maken over de zorg. Hoe houden we de zorg **toegankelijk** voor iedereen, **betaalbaar** en van goede **kwaliteit**? In ons dagelijks werk als inkoopcoöperatie voor 600 zorgorganisaties zijn wij volop bezig met deze vraag.

Daarom vragen wij u als (in)formateur in het Regeerakkoord en in de eventueel daarna af te sluiten Zorgakkoorden om zorgorganisaties (ziekenhuizen en zorginstellingen) te stimuleren tot meer inkoop samenwerking. Om de zorg betaalbaar te houden en de kwaliteit hoog.

Wij zien twee zorgelijke ontwikkelingen:

1. Toenemende (inkoop)kosten in de totale zorgsector

De afgelopen jaren zijn de inkoopkosten van de zorg als onderdeel van de totale zorguitgaven gestegen. Wij verwachten dat deze trend zich de komende jaren zal doorzetten. Van alle kosten van ziekenhuizen en overige zorgorganisaties komt 29% tot 39% jaarlijks voor rekening van toeleveranciers.

2. Ongelijke verhouding tussen leveranciers en zorgorganisaties

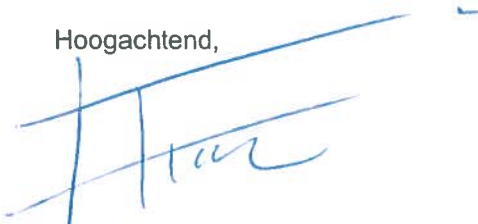
Toeleveranciers aan zorgorganisaties, zoals farmaceuten en fabrikanten van protheses en medische apparatuur, maken grote winsten. Zo blijkt uit de studie van Gupta Strategists naar winst, macht en regulering in de Nederlandse gezondheidszorg. Het gaat vaak om internationaal georiënteerde ondernemingen, voor wie de zorg in Nederland slechts een kleine markt is. Met als gevolg een ongelijke verhouding tussen leveranciers en zorgorganisaties, dat leidt tot te hoge kosten in de zorg (zie onder meer het artikel in het Financieel Dagblad van 3 april over knie- en heupimplantaten).

Samenwerken loont en kan op grotere schaal plaatsvinden

Door samenwerking tussen zorgorganisaties te stimuleren, op nationaal en op termijn zelfs Europees niveau, houden we de zorg voor de toekomstige generaties betaalbaar. Als we de kennis en expertise van verschillende inkoopmarkten - die nu vaak op instellingsniveau blijft hangen - bundelen en ons gemeenschappelijke volume slim gebruiken, kunnen we betere transparante afspraken maken met leveranciers.

Inkoop samenwerking leidt tot besparingen zonder afbreuk aan kwaliteit, premieverhoging of een kleiner verzekerd pakket. En daar worden cliënten, patiënten, zorgorganisaties en de Nederlandse samenleving beter van.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank Kaptein', written over a horizontal line.

Frank Kaptein
Directeur/bestuurder

Bijlage:

Factsheet Jaarverslagenanalyse Gezondheidszorg 2011-2015, de belangrijkste financiële cijfers van de zorgsector op een rij

Inkoopcoöperatie in de zorg, IntraKoop

IntraKoop is de inkoopcoöperatie van de zorg, voor ziekenhuizen en zorgorganisaties in Nederland. Circa 600 zorgorganisaties met meer dan 7.000 locaties maken gebruik van onze dienstverlening en slimme inkoopoplossingen. Met onze kennis van de zorgsector, de leveranciersmarkt en het inkoopproces spelen we met en voor onze leden voortdurend in op kansen om de bedrijfsvoering te optimaliseren. Zo maken we samen goede zorg beter betaalbaar.

Merkentrouw bij kunstknie kost ziekenhuizen miljoenen

Leverancier kan hoge prijs rekenen door loyaliteit specialisten

Een kunstknie (links) en een knie met artrose (rechts).

FOTO ISTOCK

Marieke ten Katen
Amsterdam

Als medisch specialisten hun 'merkentrouw' loslaten en vaker voor een hulpmiddel van een andere fabrikant kiezen, kunnen ziekenhuizen miljoenen euro's besparen op hun inkoop. Dat concludeert Intrakoop in een analyse van de markt voor knie- en heupimplantaten.

Volgens de inkoopcoöperatie is een jaarlijkse besparing van € 14,4 mln op de inkoop van knie- en heupimplantaten 'realistisch' als medisch specialisten meer bereid zouden zijn van product te wisselen. Orthopedisch specialisten zijn nu vaak loyaal aan het merk waar zij al langer mee werken en hebben slechts beperkt zicht op de kosten die daaraan zijn verbonden.

Als gevolg van die loyaliteit zien de vier grootste leveranciers, die wereldwijd 85% van deze markt in handen hebben, geen noodzaak om de prijzen te verlagen. De leveranciers hebben 'ons nu een beetje in de tang', zegt Frank Kaptein, directeur van Intrakoop, waarbij zo'n zeshonderd zorgorganisaties zijn aangesloten. De besparing op implantaten, stelt Intrakoop, zou zelfs verdubbeld kunnen worden als ziekenhuizen ook op grotere schaal gezamenlijk inkopen.

Intrakoop heeft weliswaar alleen de orthopedische markt onderzocht, maar Kaptein wijst ook in andere deelsectoren de medisch specialist aan als een sleutelfiguur. 'De medisch specialist beslist met welke producten hij of zij werkt.'

Hij concludeert dat vaker van product wisselen de dynamiek in de markt ten goede komt. 'Aan de vraagkant zijn meer knoppen waar we aan kunnen draaien dan we ons realiseren.'

De conclusies van Intrakoop sluiten aan bij een rapport van adviesbureau Gupta vorige maand waaruit bleek dat fabrikanten van medische hulpmiddelen een behoorlijke marktmacht hebben. Als gevolg daarvan strijken zij, samen met de fabrikanten van medische apparatuur, de meeste winst op in de Nederlandse gezondheidszorg: € 1,8 mrd van de in totaal € 7 mrd winst die er gemaakt werd in 2015.

Chris van der Togt, directeur van de Nederlandse Orthopaedische Vereniging, kan zich voorstellen dat er een bepaalde mate van 'merkentrouw' is onder de orthopedisch chirurgen. 'Dat heeft onder andere te maken met opleiding en ervaring.'

Bovendien is volgens Van der Togt een deel van het zorgproces,

zoals de apparatuur in de operatiekamer, ingericht op het gebruik van een bepaald product. 'Het is niet zo makkelijk als het wisselen van automerk', zegt hij. 'Maar uit onderzoek blijkt dat orthopeden geen weerstand bieden om op inhoudelijke gronden hun beleid te wijzigen.'

Toch schat Intrakoop dat de bereidheid van specialisten om van product te wisselen, in combinatie met transparantie over de prijzen en het meer gezamenlijk inkopen, kan leiden tot prijsverlagingen van 10% tot 20% voor knie- en heupimplantaten. Zonder aan kwaliteit in te boeten.

Uit een eerder onderzoek van de Universiteit van Twente naar inkoop samenwerking op het gebied van pacemakers bleek al dat er op die markt zelfs een besparing tot 34% gerealiseerd werd door alleen al de inkoopkrachten te bundelen.

Op de markt voor knie- en heupimplantaten zijn nu nog grote verschillen te zien in de prijzen die ziekenhuizen betalen. De prijzen voor een implantaat kunnen tot wel 22% verschillen tussen ziekenhuizen in Nederland onderling en kunnen tot wel 52% hoger liggen dan de prijs in Duitsland, zo becijfert Intrakoop.

Analyse Intrakoop
Bij wisselen van merk is een besparing van € 14,4 mln 'realistisch'

Marktdynamiek
'Aan de vraagkant zijn veel meer knoppen om aan te draaien'

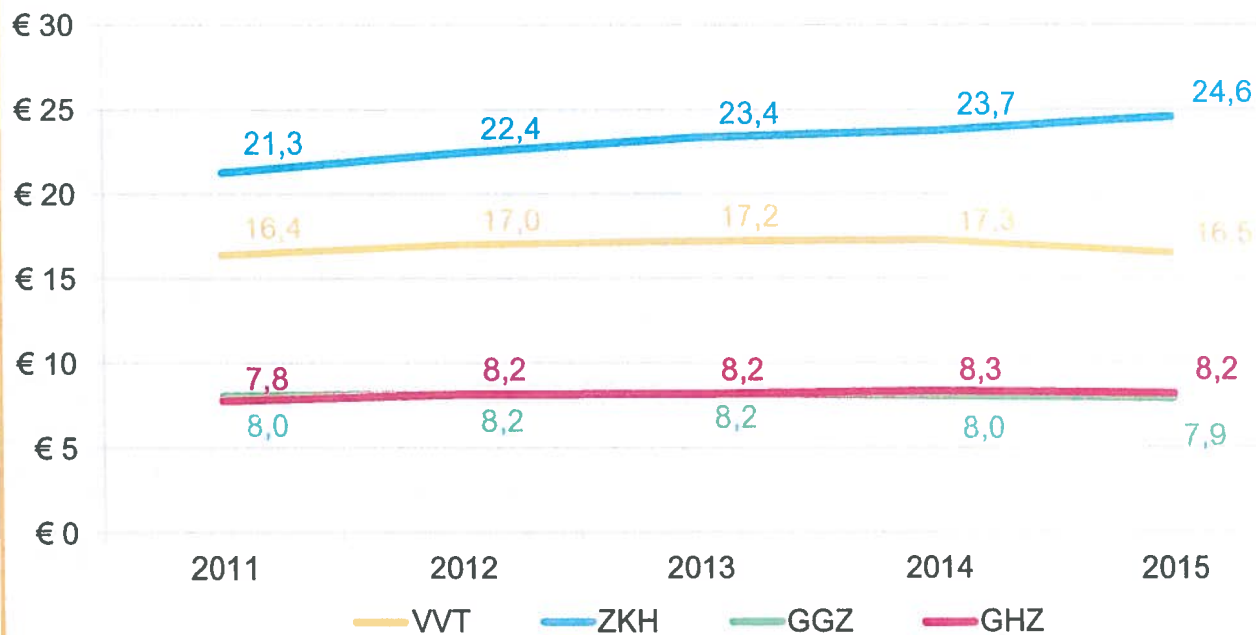
Dure implantaten
De Nederlandse prijs ligt tot wel 52% hoger dan die in Duitsland

Factsheet Jaarverslagenanalyse Gezondheidszorg 2011-2015

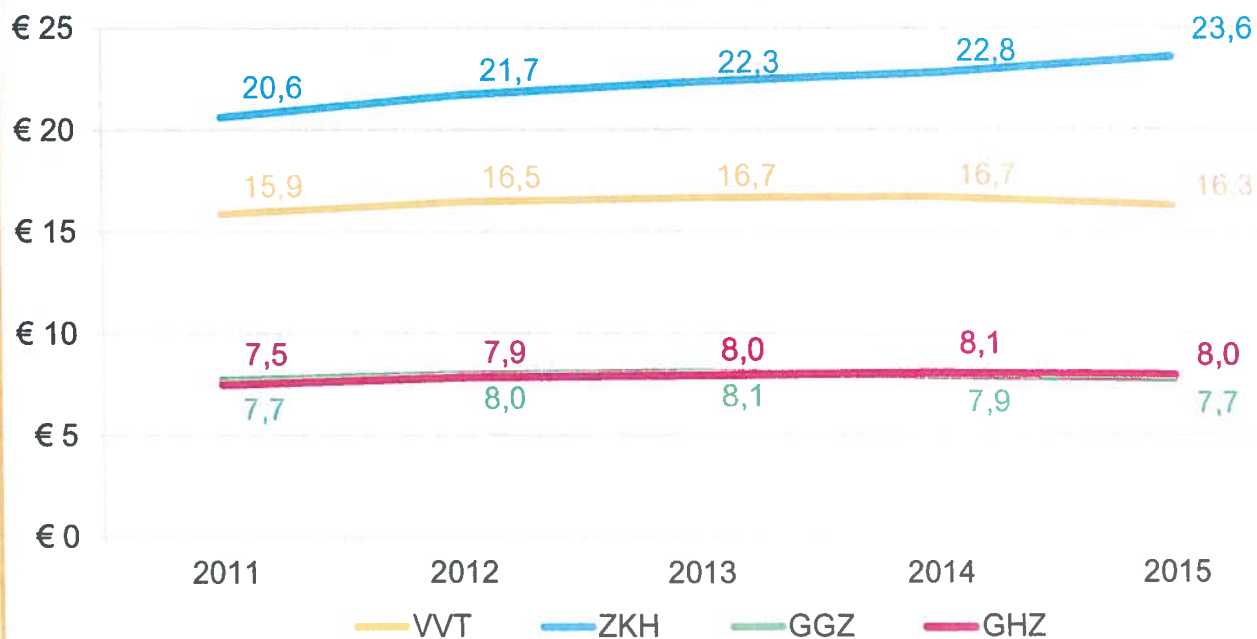
De belangrijkste financiële cijfers van de zorgsector op een rij

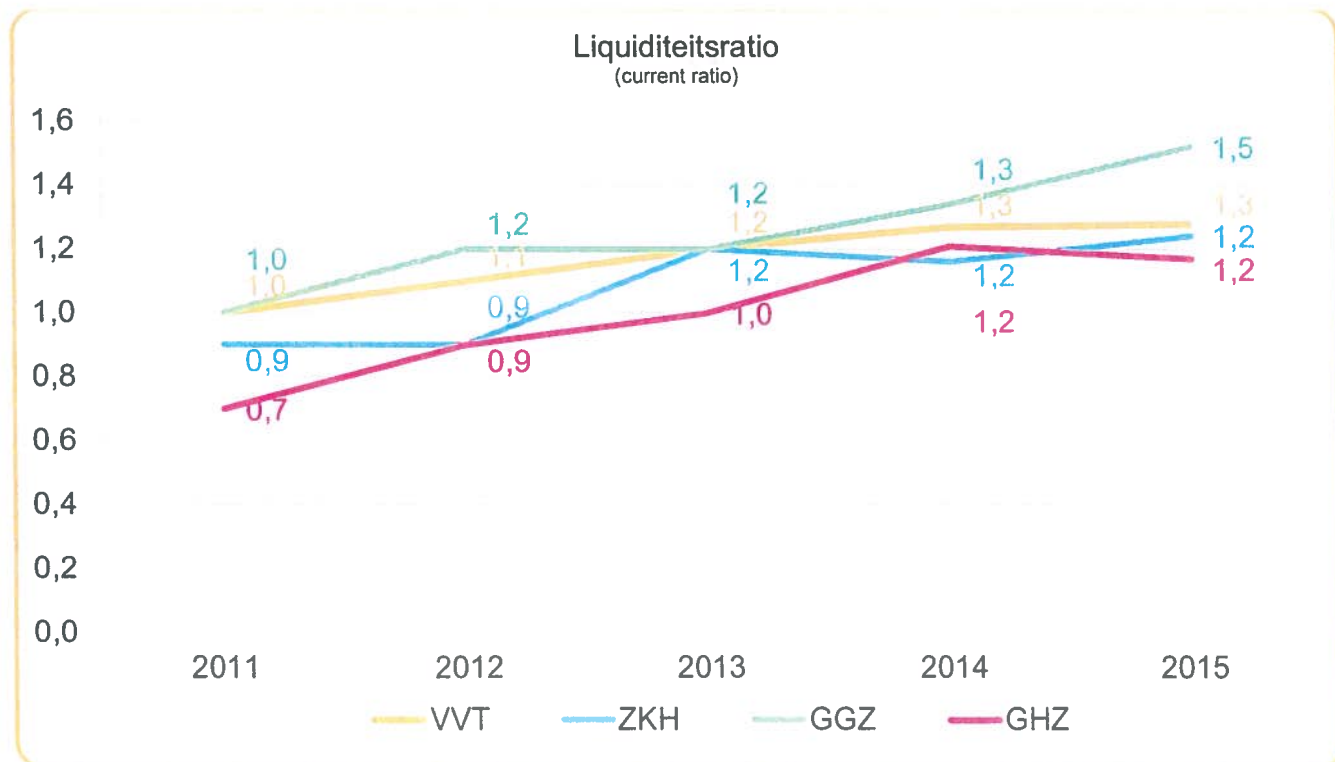
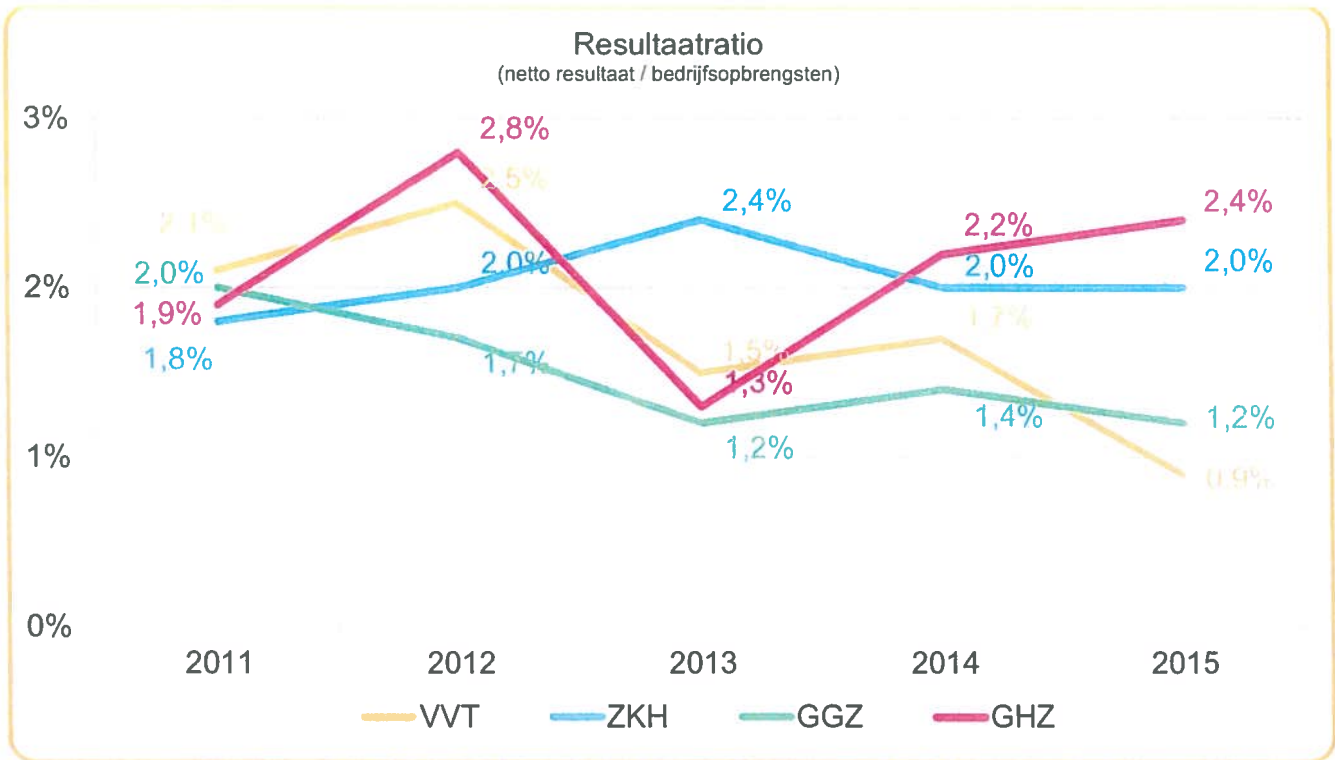
	VVT 2015	ZKH 2015 algemeen, categoraal, academisch, revalidatiecentra	GGZ 2015 geestelijke gezondheidszorg, jeugdzorg	GHZ 2015
Bedrijfsopbrengsten Omzet x 1 mld.	16,5	24,6	7,9	8,2
Bedrijfslasten Totale kosten x 1 mld.	16,3	23,6	7,7	8,0
Resultaatratio Netto resultaat / bedrijfsopbrengsten	0,9%	2,0%	1,2%	2,4%
Liquiditeitsratio Current ratio	1,3	1,2	1,5	1,2
Solvabiliteitsratio Weerstandsvermogen: eigen vermogen / bedrijfsopbrengsten	27,4%	22,5%	22,1%	28,5%
Inkoopkosten Exploitatie-gerelateerd, x 1 mld.	4,7	9,2	2,2	2,4
Investeringen x 1 mld.	1,2	2,9	0,3	0,5
Productiviteit Omzet per euro salariskosten (incl. personeel niet in loondienst)	€ 1,77	€ 2,43	€ 1,80	€ 1,87
Aandeel personeel niet in loondienst (PNIL) PNIL / totale personeelskosten	6,6%	4,8%	5,0%	5,4%
Ziekteverzuim	6,0%	4,4%	5,2%	5,6%

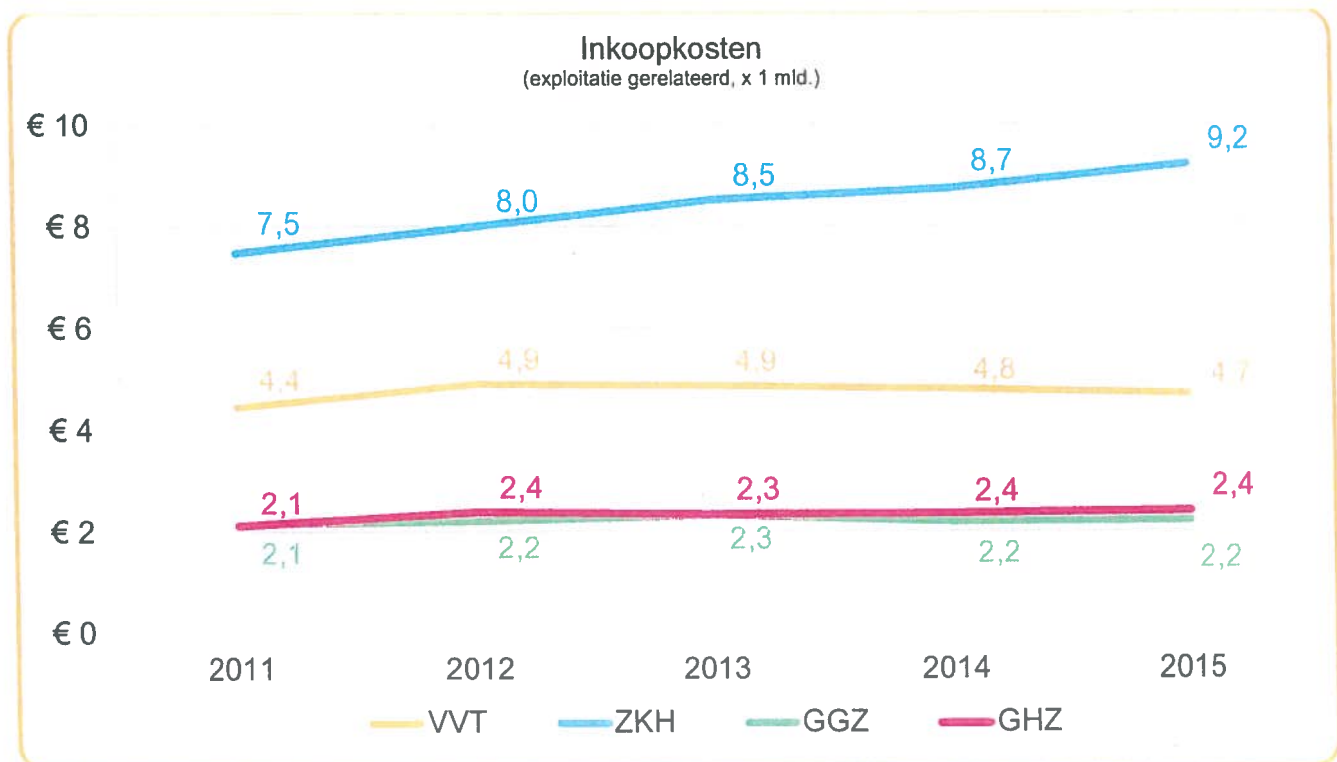
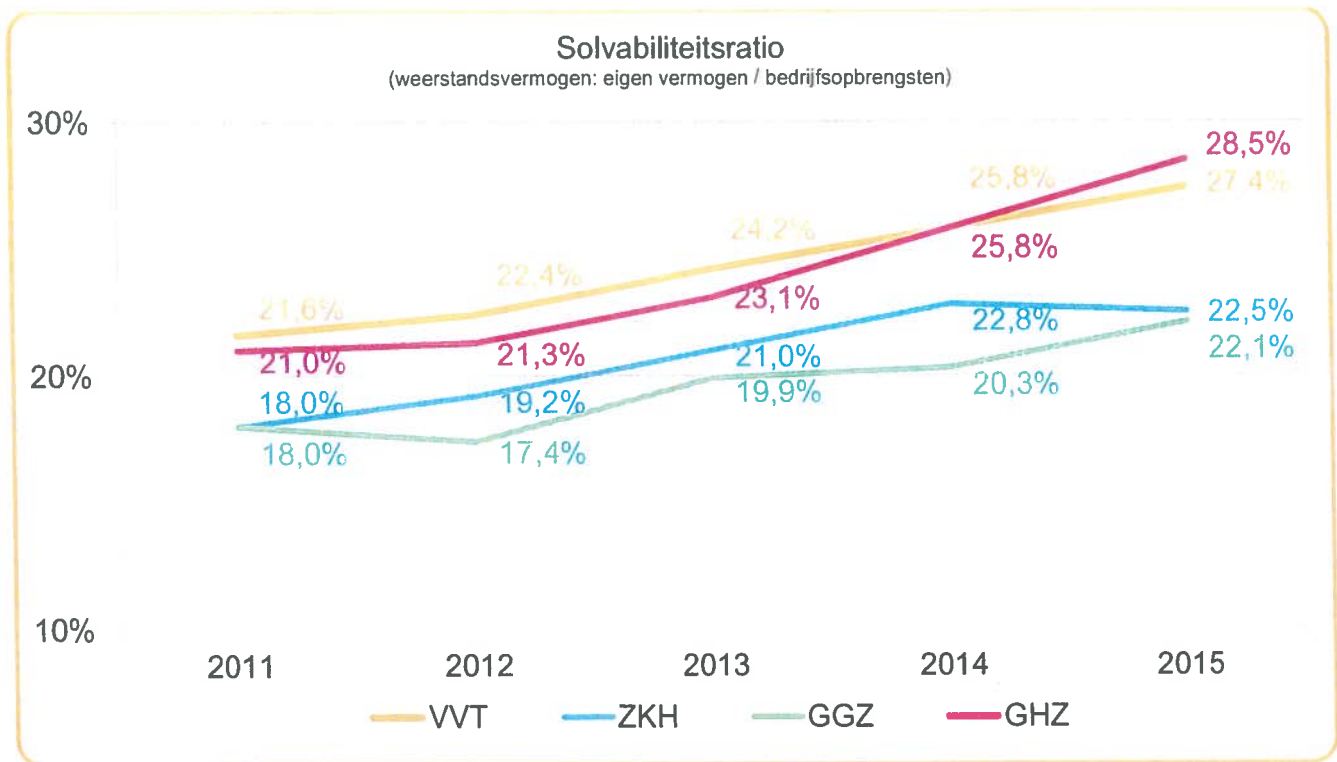
Bedrijfsopbrengsten (omzet x 1 mld.)

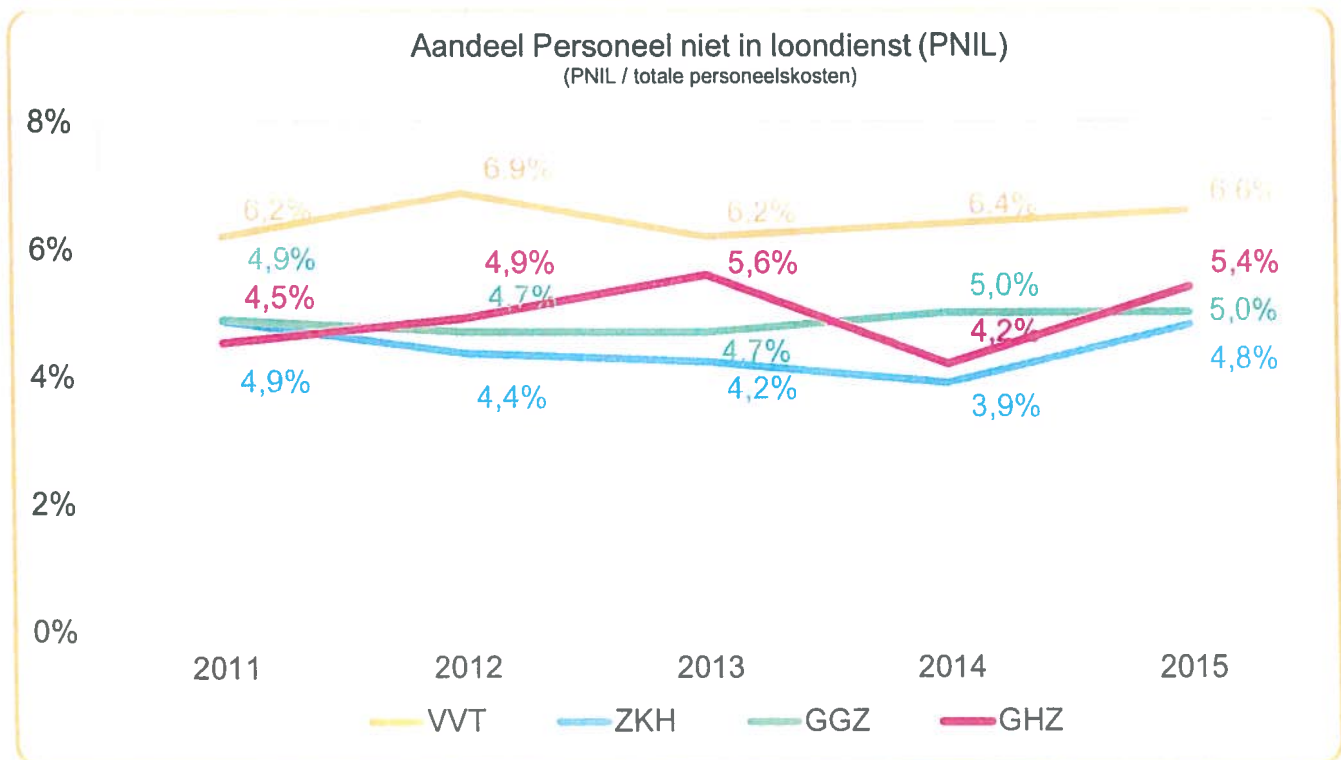
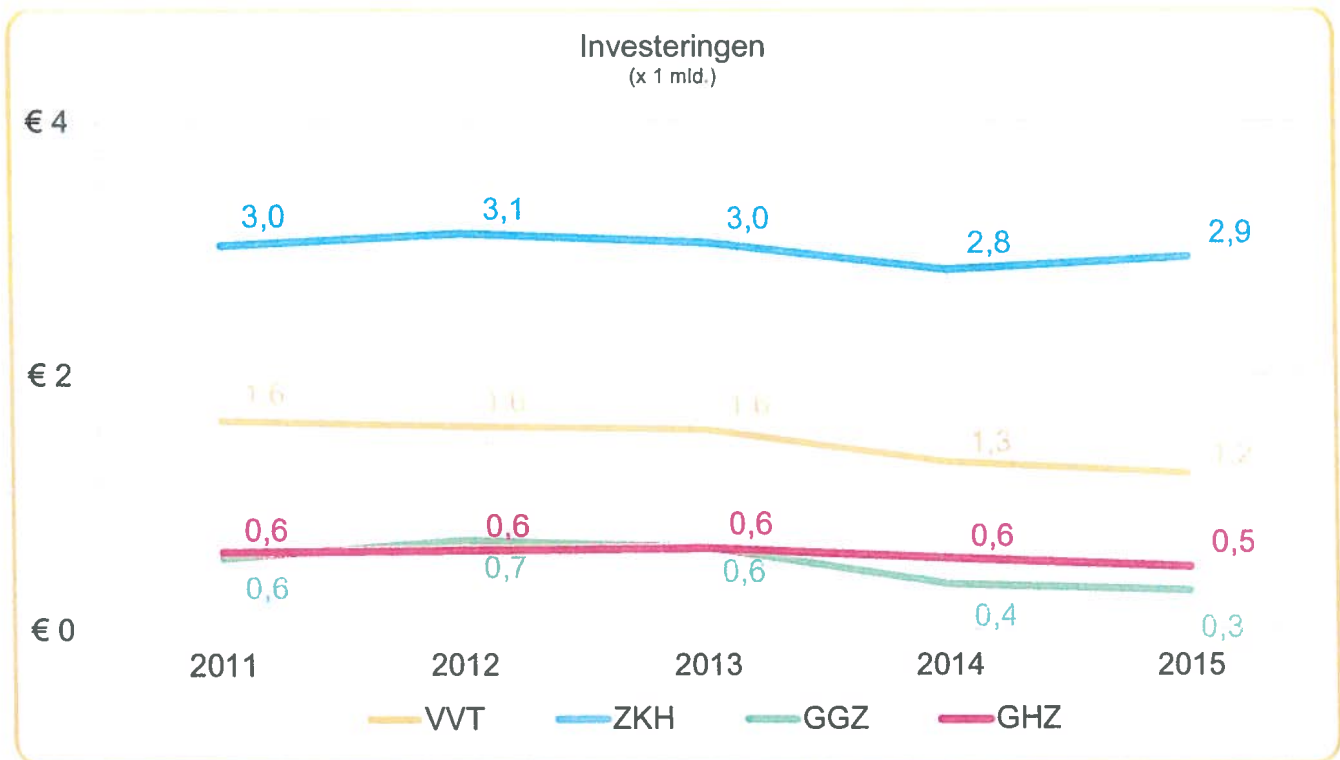

Bedrijfslasten (totale kosten x 1 mld.)

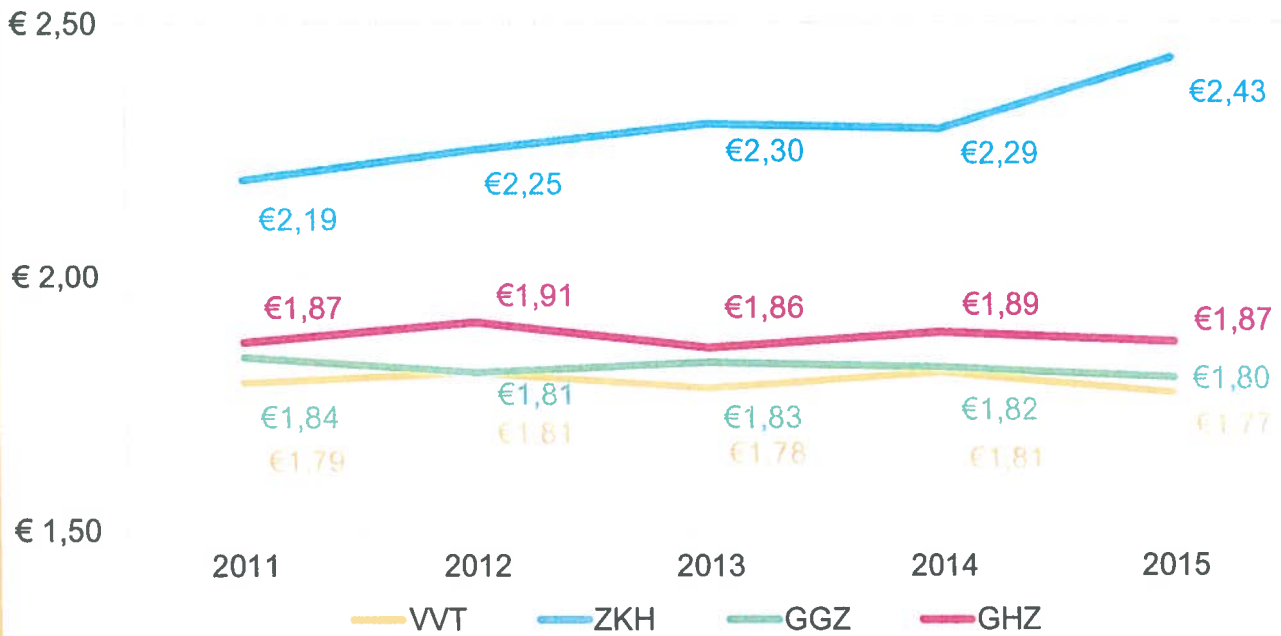

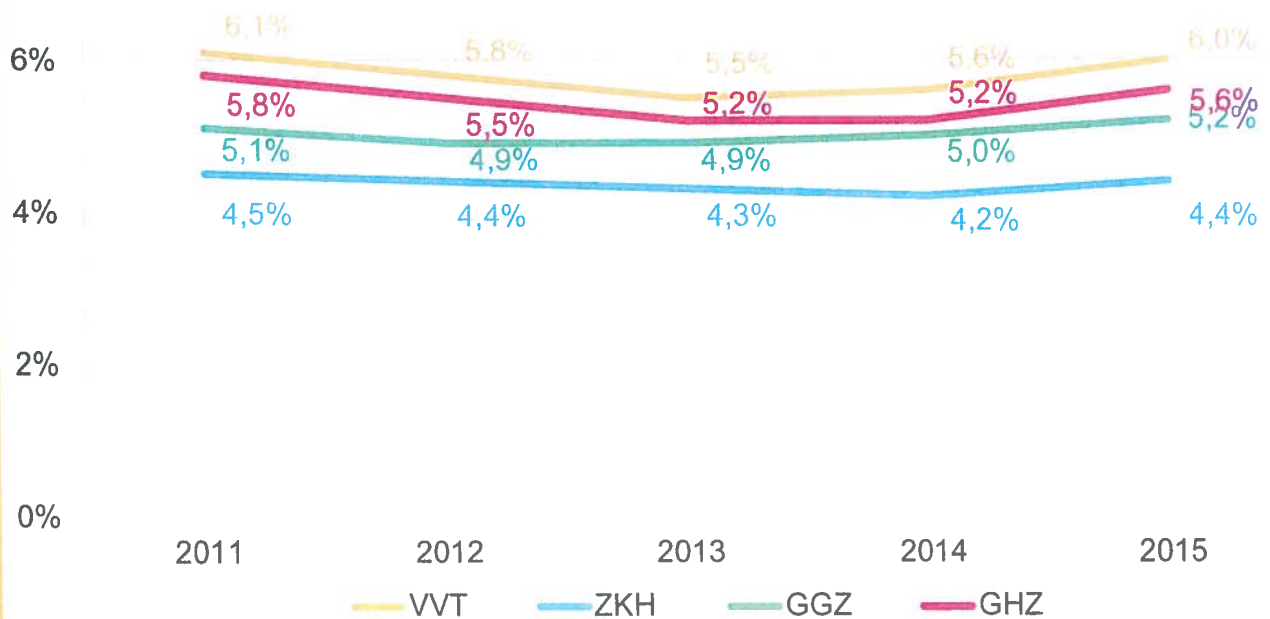

Productiviteit

Omzet per euro salariskosten (incl. personeel niet in loondienst)

Ziekteverzuim

© 2017 IntraKoop. Overname of reproductie van de inhoud van deze rapportage, op welke wijze dan ook, is uitsluitend toegestaan met bronvermelding 'IntraKoop: Jaarverslagenanalyse Zorgsector'. Deze analyse is tot stand gekomen in samenwerking met Verstegen Accountants en Marlyse-Research.

IntraKoop
De heer F. Kaptein
Postbus 67
4180 BB WAARDENBURG

Kenmerk: 201700425

Den Haag, 12 april 2017

Geachte heer Kaptein,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dr. E.J. Schippers

Mw. drs. E.I. Schippers, informateur
P/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum

11 april 2016

Ons kenmerk

1111

Contactpersoon

Koosje Verhaar,
Hoofd Communicatie
070 888 500

Onderwerp

Onafhankelijk rapport AEF over omvang Autoriteit Persoonsgegevens

Geachte mevrouw Schippers,

Zowel de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) als bedrijven en overheden bereiden zich momenteel voor op nieuwe EU-wetgeving over gegevensbescherming. Deze nieuwe wetgeving brengt ingrijpende veranderingen voor de bescherming van persoonsgegevens met zich mee, ook voor het toezicht en de toezichthouder.

Nieuwe EU-wetgeving

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. De uitvoeringswet inzake de AVG en de wetgeving ter implementatie van de EU-richtlijn over gegevensverwerkingen door organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de rechtshandhaving zullen rond dezelfde datum in werking treden.

Opdracht aan AEF

De minister van Veiligheid en Justitie meldde in een brief van 2 september 2016 aan de Tweede Kamer dat de AP het adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) de opdracht heeft gegeven de consequenties van de AVG te vertalen naar de taken en werkprocessen binnen de organisatie. Ook schrijft hij dat met dit onderzoek wordt voorzien in de aan de Kamer toegezegde objectieve, externe en onafhankelijke analyse en validatie van de gevolgen van de AVG voor de taakuitvoering en werklast van de AP.

Datum

Ons kenmerk

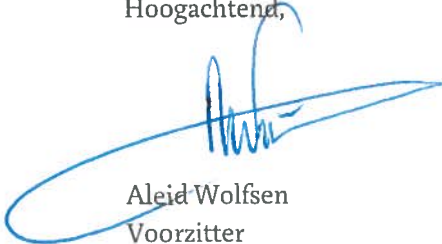
Eindrapportage AEF

AEF beschrijft in haar eindrapportage voor drie scenario's wat – uitgedrukt in Fte's en financiële middelen - noodzakelijk is om op een efficiënte en effectieve wijze invulling te kunnen geven aan de gegeven taken en bevoegdheden van de AP. De AP onderschrijft de inhoud van deze eindrapportage en is zich ervan bewust dat het lastig is op dit moment inschattingen te maken van de toekomstige werkstromen. Op basis van de huidige ontwikkelingen - in Nederland en Brussel - en op basis van de huidige cijfers en ervaringen zijn twee zaken echter wel zeker. Dat zijn ten eerste de transitiekosten die gemaakt moeten worden en ten tweede de minimaal benodigde groei volgens de zekere ondergrenzen van scenario 1. Scenario 2 is ons inziens realistisch en scenario 3 is niet uit te sluiten. Het is daarom van belang goede afspraken maken over de monitoring van de ontwikkelingen. Graag benadruk ik dat AEF gedurende het gehele traject om te komen tot bijgaande eindrapportage in goed overleg heeft gestaan met zowel ambtenaren van het ministerie als van de AP.

Hierbij bied ik u de eindrapportage van AEF aan. Ik heb staatssecretaris Dijkhoff in een brief - die u als bijlage hierbij aantreft - verzocht om tijdig de benodigde financiële middelen gefaseerd ter beschikking te stellen, opdat de AP op adequate wijze de taken kan uitvoeren die de Europese wetgever haar heeft toegekend. En adequate uitvoering van deze taken is uitermate belangrijk. De bescherming van persoonsgegevens is immers niet alleen van grote waarde omdat het een grondrecht is. Persoonsgegevens zijn inmiddels veel geld waard. We leven in een 'datagedreven' wereld waarin data verwerkende bedrijven zeer machtige bedrijven zijn, waarin persoonsgegevens gouden handel zijn en waarin big data-analyses in alle sectoren worden toegepast. Technologische ontwikkelingen gaan sneller dan ooit. Daarvan kan iedereen profiteren. Bedrijven en overheden, maar zeker ook burgers die gebruik kunnen maken van nieuwe producten en diensten. Daarbij moeten hun persoonsgegevens optimaal worden beschermd.

Ik hoop dat het verzoek om de AP de benodigde middelen ter beschikking te stellen onderwerp is van de lopende formatiebesprekingen. Uiteraard ben ik gaarne bereid om u en uw staf nadere informatie te verschaffen.

Hoogachtend,

Aleid Wolfsen
Voorzitter

Dr. K.H.D.M. Dijkhoff
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Verzonden op 11 april 2017
11:00:00
Van: [naam]
Naam: [naam]
Onderwerp: [naam]

Bijlage bij brief
aan mw. drs.
E I Schippers,
Informatie d.d.
11 april 2017.

Datum

11 april 2017

Onderwerp

Eindrapportage AEF over AP

Geachte heer Dijkhoff,

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is vanaf 25 mei 2018 van toepassing. De uitvoeringswet inzake de AVG en de wetgeving ter implementatie van richtlijn 2016/680 over gegevensverwerkingen door organisaties en instellingen die werkzaam zijn op het gebied van de rechtshandhaving zullen rond dezelfde datum in werking treden. Deze nieuwe regelgeving brengt ingrijpende veranderingen voor de bescherming van persoonsgegevens met zich mee, ook voor het toezicht en de toezichthouder. In de brief van de minister van Veiligheid en Justitie van 2 september 2016 meldt hij aan de Tweede Kamer dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) het adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) de opdracht heeft gegeven de consequenties van de AVG te vertalen naar de taken en werkprocessen binnen de organisatie. Ook schrijft hij dat met dit onderzoek wordt voorzien in de aan de Kamer toegezegde objectieve, externe en onafhankelijke analyse en validatie van de gevolgen van de AVG voor de taakuitvoering en werklast van de AP¹. Dat onderzoek is afgerond.

Hierbij bied ik u graag de eindrapportage van AEF aan.

AEF brengt ook de eventuele consequenties voor de AP van de ePrivacyverordening in kaart. Tot op dit moment is het voornemen van de bij dit wetgevingsproces betrokken EU-instellingen dat ook die verordening van toepassing zal zijn vanaf 25 mei 2018. Het resultaat daarvan zal separaat aan u worden aangeboden.

¹ Brief d.d. 2 september met als onderwerp 'Toezeggen analyse gevolgen Algemene verordening gegevensbescherming Autoriteit Persoonsgegevens' en met kenmerk 795661.

Datum

Ons kenmerk

Maatschappelijke en economische waarde bescherming persoonsgegevens

De bescherming van persoonsgegevens heeft zowel maatschappelijke als economische waarde. Het recente rapport van het Rathenau Instituut '*Opwaarderen. Borgen van publieke waarden in de digitale samenleving*' beschrijft hoe de verregaande digitalisering van de samenleving fundamentele ethische en maatschappelijke vragen oproept. Het rapport stelt dat overheid, toezichthouders, bedrijfsleven en de samenleving nog niet voldoende zijn toegerust om met deze nieuwe vragen om te gaan. Daardoor komen belangrijke publieke waarden en mensenrechten als privacy, gelijke behandeling, autonomie en menselijke waardigheid onder druk te staan, zo stelt het Rathenau Instituut².

De bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer is echter niet alleen van grote waarde omdat het een grondrecht is. Persoonsgegevens zijn inmiddels veel geld waard. We leven in een 'datagedreven' wereld waarin data verwerkende bedrijven zeer machtige bedrijven zijn, waarin persoonsgegevens gouden handel zijn en waarin big data-analyses in alle sectoren worden toegepast. Technologische ontwikkelingen gaan sneller dan ooit. Daarvan kan iedereen profiteren. Bedrijven en overheden, maar zeker ook burgers die gebruik kunnen maken van nieuwe producten en diensten. Daarbij moeten hun persoonsgegevens optimaal worden beschermd. Burgers moeten goed worden geïnformeerd en zeggenschap houden over hun gegevens, zodat zij in vrijheid kunnen blijven beslissen en zich in vrijheid kunnen ontwikkelen. Deze snelle technologische en maatschappelijke ontwikkelingen waren bijvoorbeeld voor de AFM reden om in haar wetgevingsbrief van 6 maart jl. te pleiten voor een versterking van het toezicht op de behartiging van consumentenbelangen bij toepassing van data-analyses die buiten de financiële sector worden uitgevoerd.

Recente rapporten van vooraanstaande instellingen zoals de Wetenschappelijke Raad voor de Regeringsbeleid (WRR) en de Cyber Security Raad³ laten zien dat de toegenomen digitalisering voor Nederland grote economische en maatschappelijke kansen met zich meebrengt. Ons land heeft zich ontwikkeld tot één van de meest ICT-intensieve economieën van Europa. Ruim 5 procent van het bruto binnenlands product wordt verdiend met ICT.⁴ Deze digitale economie groeit inmiddels sneller dan andere economische sectoren. Om de kansen die met deze groei gepaard gaan te kunnen benutten, is vertrouwen in die verder digitaliserende samenleving noodzakelijk. Hiervoor is een goede borging nodig van grondrechten, waaronder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Een borging die de AP op het nationale en internationale speelveld bij uitstek biedt en zal blijven bieden.

² Rapport van het Rathenau Instituut van 6 februari 2017 getiteld *Opwaarderen. Borgen van publieke waarden in de digitale samenleving*. Het rapport is het resultaat van een motie ingediend door Eerste Kamerlid Gerkens (23 september 2014).

³ Rapport nr. 95 van de WRR getiteld *Big Data in een vrije en veilige samenleving*, gepresenteerd op 28 april 2016; rapport van de interdisciplinaire expertgroep Big Data en Privacy aan de minister van Economische zaken getiteld *Licht op de digitale schaduw. Verantwoord innoveren met big data* van 5 oktober 2016 en het rapport in opdracht van de Cyber Security Raad getiteld *De economische en maatschappelijke noodzaak van meer cybersecurity. Nederland digitaal droge voeten* van september 2016.

⁴ Rapport *De economische en maatschappelijke noodzaak van meer cybersecurity. Nederland digitaal droge voeten*, september 2016, pagina 9.

Datum

Ons kenmerk

AVG en Richtlijn

De AVG en de Richtlijn alsmede het veranderende maatschappelijke en economische krachtenveld vragen om krachtig en effectief toezicht. De AP zal als behandelaar van klachten (een van de nieuwe taken), wetgevingsadviseur en toezichthouder in nauwe samenwerking met haar Europese collega-toezichthouders toezien op de borging en naleving van de rechten en plichten die voortvloeien uit de AVG en de Richtlijn.

In lijn met de AVG stelt de AP de burger centraal. De AP zal daartoe, zoals de AVG vereist, de voorlichting aan burgers versterken. Om hun inzicht in de risico's te vergroten en hun zelfredzaamheid te bevorderen. Dit is van belang omdat gegevensverwerkingen voor hen in toenemende mate onzichtbaar zijn. Zij hebben daarom meer dan ooit een toezichthouder nodig die hen voorlicht over hun rechten, die hun klachten effectief behandelt en die daadkrachtig optreedt als dat noodzakelijk is.

De AP zal daarnaast (branche)organisaties meer dan nu adviseren over de naleving van hun (deels nieuwe) verplichtingen. Voor het bedrijfsleven en de overheid liggen hier uitdagingen, maar vooral ook kansen. Privacy als 'unique selling point'. De AP denkt graag mee over de wijze waarop bedrijven en overheden innovatieve producten en diensten privacyvriendelijk kunnen ontwikkelen. Ons is gebleken dat zowel bedrijven als overheden veel behoefte hebben aan voorlichting en advisering. Zij hebben op nationaal en internationaal niveau aangegeven dat het van groot belang is dat de privacytoezichthouders hiertoe voldoende middelen hebben. Actief meedenken over de wijze waarop de privacynormen kunnen en moeten worden uitgelegd bevordert bovendien de rechtszekerheid. Dat is voorts van groot belang, omdat overtredingen van de privacynormen vanaf mei volgend jaar kunnen worden beboet met boetes die op kunnen lopen tot 20 miljoen euro of 4% van de totale wereldwijde jaaromzet, waarbij het huidige Nederlandse vereiste dat daarbij sprake moet zijn van opzet of ernstig verwijtbare nalatigheid vervalt.

De AP zal, naast gerichte onderzoek- handhavingsactiviteiten, ook systeemtoezicht toepassen. Dit sluit aan bij de systematiek van de AVG waarbinnen organisaties moeten worden gestimuleerd om op een goede en 'accountable' manier met persoonsgegevens om te gaan. Het uitgangspunt van systeemtoezicht is immers dat de ondertoezichtgestelde zelf verantwoordelijk is voor het naleven en bewaken van de geldende normen. Systeemtoezicht biedt ook de mogelijkheid nieuwe ontwikkelingen in sectoren te detecteren en te normeren.

Datum

Ons kenmerk

Samenwerking Europese privacytoezichthouders

Het is van belang in aanmerking te nemen dat de AP onderdeel zal zijn van een Europees samenwerkingsverband van privacytoezichthouders onder aanvoering van de *European Data Protection Board* (EDPB). Alle voorzitters van de nationale AP's worden q.q. lid van die EDPB. Gezamenlijk geven zij uitvoering aan hun wettelijke taken en vormen zij beleid over de normen uit de nieuwe Europese regelgeving. Deze samenwerking zal plaatsvinden binnen een strak omljnd kader van regels en procedures. Er zal sprake zijn van een level playing field in de Europese Unie dat leidt tot betere, evenwichtige en consistente bescherming van persoonsgegevens. Een dergelijke ontwikkeling alsmede de toenemende Europese samenwerking zullen ook invloed hebben op de benodigde capaciteit van de AP. De AP vervult van oudsher een belangrijke rol in de samenwerking tussen de privacytoezichthouders. Voortzetting daarvan is niet alleen in het belang van continuering van de bescherming van persoonsgegevens, maar dient ook het (economisch) belang van Nederland.

Eindrapportage AEF

AEF beschrijft in haar eindrapportage voor drie scenario's wat – uitgedrukt in Fte's en financiële middelen - noodzakelijk is om op een efficiënte en effectieve wijze invulling te kunnen geven aan de gegeven taken en bevoegdheden van de AP. De AP onderschrijft de inhoud van deze eindrapportage en is zich ervan bewust dat het lastig is op dit moment inschattingen te maken van de toekomstige werkstromen. Op basis van de huidige ontwikkelingen - in Nederland en Brussel - en op basis van de huidige cijfers en ervaringen zijn twee zaken echter wel zeker. Dat zijn ten eerste de transitiekosten die gemaakt moeten worden waarover wij u apart hebben bericht en ten tweede de minimaal benodigde groei volgens de zekere ondergrenzen van scenario 1. Scenario 2 is ons inziens realistisch en scenario 3 is niet uit te sluiten. Het is daarom van belang goede afspraken maken over de monitoring van de ontwikkelingen.

Tot slot meld ik u graag dat AEF gedurende het traject om te komen tot bijgaande eindrapportage in goed overleg heeft gestaan met zowel ambtenaren van het ministerie als van de AP.

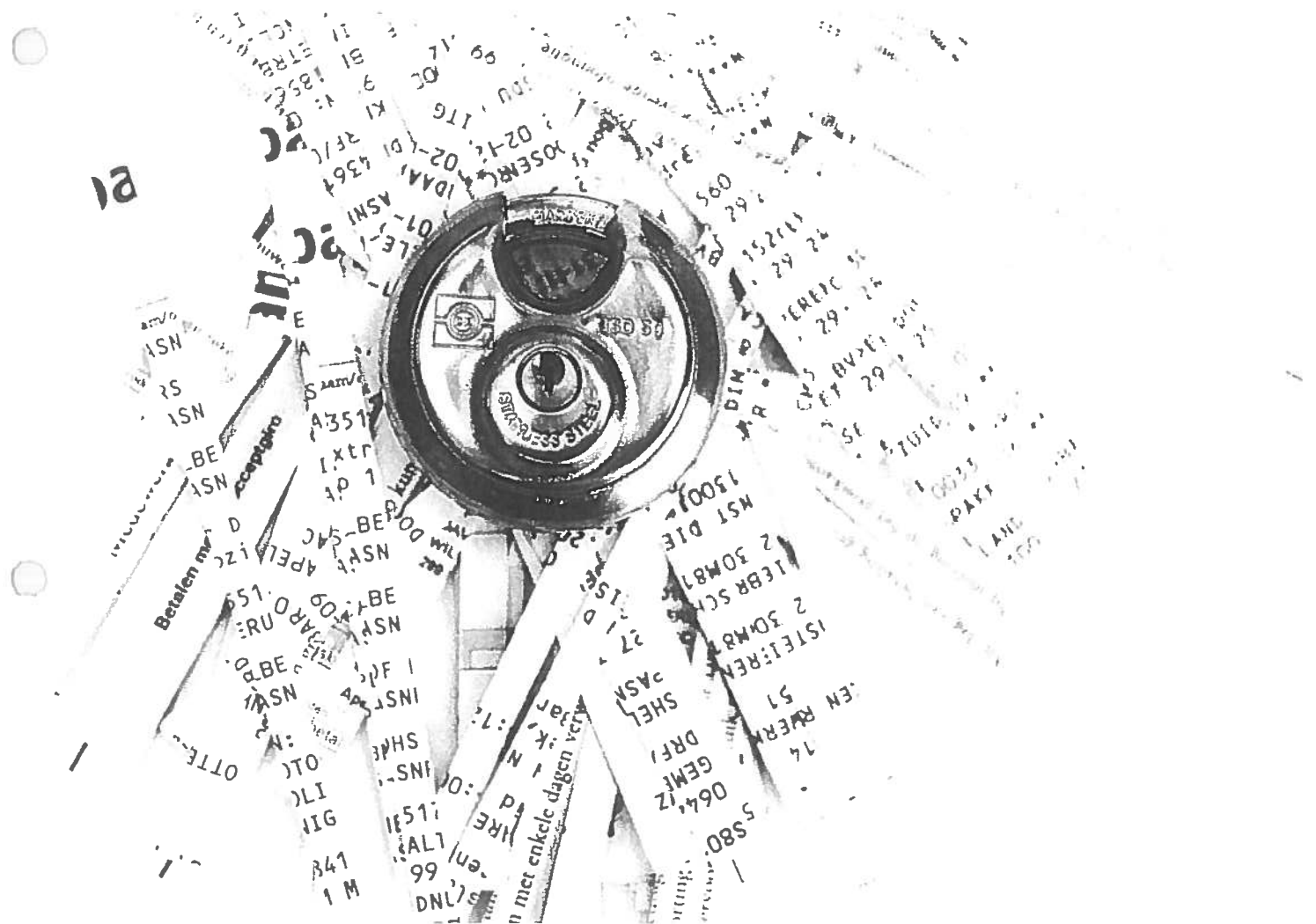
Ik hoop binnenkort met u een gesprek te kunnen hebben over het bovenstaande maar verzoek u nu reeds onder verwijzing naar de bijgaande eindrapportage om tijdig de benodigde financiële middelen gefaseerd ter beschikking te stellen, opdat de AP op adequate wijze de taken kan uitvoeren die de Europese wetgever haar heeft toegekend.

Hoogachtend,

Aleid Wolfsen
Voorzitter

Eindrapportage

Organisatorische vertaling Verordening & Richtlijn gegevensbescherming

Andersson Elffers Felix

Maliebaan 16
Postbus 85198
3508 AD Utrecht

+31 30 236 30 30
mail@aef.nl
www.aef.nl

Kamer van Koophandel
30096560

Datum

27 maart 2017

Opdrachtgever

Autoriteit Persoonsgegevens

Contact

Ido Smits/Moritz Knapp

Referentie

GA40/eindrapportage.docx

Managementsamenvatting

Introductie en vraagstelling

Op 25 mei 2018 moeten de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Richtlijn voor gegevensverwerkingen voor politie en justitie doeleinden geïmplementeerd zijn. Dit betekent grote veranderingen voor de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De AP heeft AEF daarom gevraagd:

Welke capaciteit en welk budget heeft de AP nodig in mei 2018 (en verder) en wat zijn de transitiekosten?

Wijzigingen

De grootste wijzigingen zijn in detail in hoofdstuk 2 beschreven. Wat met name opvalt is dat de oude en nieuwe situatie nauwelijks te vergelijken zijn. Zo zal de AP duidelijk meer en op een andere manier klachten moeten behandelen dan nu. Ook is er sprake van uitgebreide Europese samenwerking. Last but not least zal de AP naast het klassieke ambtshalve onderzoek ook surveillance en systeemtoezicht toepassen. Dit heeft allemaal grote consequenties voor werkwijzen en volumes van de AP.

Aannames zaakstromen (volumes)

Voor de capaciteitsberekening gaan wij uit van de volgende zaakstromen:

	Scenario "laag"	Scenario "midden"	Scenario "hoog"
Voorlichtings-/adviesaanvragen (telefonisch)	8.000	10.000	12.000
Klachten Nederland	8.000	9.000	12.000
Waarvan telefonisch	3.000	3.000	4.000
Waarvan schriftelijk	5.000	6.000	8.000
Klachten EU	50	100	500
Ambtshalve geïnitieerd toezicht NL	35	45	50
Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU	5	8	10
Meldingen datalekken	6.000	8.000	10.000

Kosten (structureel)

Benodigde capaciteit (fte)	Scenario "laag"	Scenario "midden"	Scenario "hoog"
Voorlichting & advisering (telefonisch)	5,0	6,0	7,0
Voorafgaande raadpleging	5,9	6,4	6,9
Systeemtoezicht	20,0	25,0	30,0
Datalekken	5,8	7,7	9,7
Klachten Nederland	31,1	37,3	49,4
Klachten EU	0,4	0,9	4,6
Ambtshalve onderzoeken NL	14,5	18,6	20,7
Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU	2,5	2,5	5,0
Internationaal	13,4	15,5	19,1
Strategie & beleid	2,0	2,0	3,0
Staftaken juridisch	3,7	4,7	4,7
Sanctionering	9,9	12,8	16,1
Bezwaar	24,0	30,4	34,9
Beroep	14,9	18,1	23,9
Wetgevingsadvisering	2,0	2,0	2,0
Communicatie intern	2,9	2,9	2,9
Communicatie extern	8,5	9,5	9,7
Bedrijfsvoering	16,0	17,0	18,0
College/directie	3,0	3,0	3,0
Totaal	185,3	222,4	270,7
Inschatting kosten personeel (ex. overhead)	€ 16,2 mln	€ 19,5 mln	€ 23,8 mln
Inschatting kosten personeel (incl. overhead)	€ 19,6 mln	€ 23,7 mln	€ 29,4 mln

NB kosten medeaafhankelijk van keuze organisatiemodel

Inhoud

Managementsamenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Verordening & Richtlijn	6
1.2 Vraagstelling	7
1.3 Aanpak.....	7
2 De belangrijkste wijzigingen	10
2.1 Algemeen.....	10
2.2 Vervallen taken	12
2.3 Nieuwe/gewijzigde taken	12
3 Werkstromen	20
3.1 Toelichting werkstromen	20
3.2 Aantallen	20
3.3 Afhandeling zaakstromen.....	25
3.4 Bezwaar/beroep.....	28
4 Overzicht benodigde formatie (structureel)	31
4.1 Benodigde formatie (structureel).....	31
4.2 Overige structurele kosten	36
4.3 Monitoringsafspraken.....	36
Bijlage 1: Berekening werkstromen	40
Bijlage 2: Lijst gesprekspartners	48
Bijlage 3: Tabel wijzigingen AVG/Richtlijn	49
Bijlage 4: Appellabele besluiten	56
Bijlage 5: Huidige bezetting	60

1 Inleiding

1.1 Verordening & Richtlijn

In april 2016 heeft het Europese Parlement ingestemd met de nieuwe EU-verordening "Algemene Verordening Gegevensbescherming" (AVG), die de huidige Europese privacyrichtlijn (95/46/EG) vervangt. Dit betekent dat de verordening binnen twee jaar (tot 25 mei 2018) in de lidstaten geïmplementeerd dient te zijn. Ook is de nieuwe Richtlijn over gegevensverwerking voor politieke en justitiële doeleinden (richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging) tot stand gekomen, die tot mei 2018 omgezet dient te zijn in nationaal recht.

De wijzigingen die de nieuwe Verordening en Richtlijn op het gebied van gegevensbescherming voorzien zijn groot. De huidige richtlijn gegevensbescherming (Richtlijn 95/46/EG) wordt dan ook niet aangevuld, maar ingetrokken. Met de nieuwe Europese regelgeving verandert ook de rol van de nationale toezichthouder. Zo krijgt de toezichthouder andere taken en bevoegdheden, de opdracht om met de Europese collega-toezichthouders nauw samen te werken en de voorzitter wordt ambtshalve lid van de European Data Protection Board (EDPB).

In Nederland is de voor gegevensbescherming aangewezen nationale toezichthouder de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en valt budgettair onder het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ), Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving (DGRR). In een interne analyse (zomer 2016) heeft de AP de belangrijkste wijzigingen van Verordening en Richtlijn in kaart gebracht (zie bijlage: tabel wijzigingen).

Uit deze analyse blijkt dat de impact van de wijzigingen van de taken en bevoegdheden en de daaruit voortvloeiende processen groot zijn. Naast de blijvende bestaande taken komen er nieuwe taken bij, vallen er bestaande taken weg en wijzigen er taken. Door nieuwe verplichtingen kunnen volumes en werkwijzen als gevolg van de implementatie van de Verordening en de Richtlijn sterk wijzigen. Dit is ingewikkeld in te schatten, omdat een historie ontbreekt. Maar ook een kwantificering van de toekomstige verandering in volumes is lastig in te schatten.

Om dat te kunnen doen is het nodig om zo goed mogelijk - ex ante! - de consequenties te verkennen van de AVG en de Richtlijn op de benodigde capaciteit en daarmee het voor de taakuitoefening benodigde budget. AP en het ministerie van VenJ hebben daarom hun behoefte aan een externe en onafhankelijke analyse en validatie van de gevolgen van de AVG en Richtlijn geuit.

1.2 Vraagstelling

De AP heeft AEF gevraagd om te helpen bij de organisatorische vertaling van de AVG en de Richtlijn naar taken, capaciteit/formatie en werkprocessen van de eigen organisatie. De resultaten van het onderzoek worden gebruikt voor de bespreking van budgetten met het ministerie van VenJ. Hierbij dient rekening te worden gehouden met incidentele en structurele kosten. De centrale onderzoeksvraag luidt:

Welke capaciteit en welk budget heeft de AP nodig in mei 2018 (en verder) en wat zijn de transitiekosten?

1.3 Aanpak

Quick scan

Om de wijzigingen zo snel mogelijk in kaart te brengen hebben wij eerst een quick scan uitgevoerd. In deze quick scan is onderzocht wat de belangrijkste wijzigingen zijn die voortvloeien uit de Verordening en de Richtlijn en wat de verwachte impact is in termen van lage/midden/hoge werkbelasting. Voor het in kaart brengen van de wijzigingen is onder andere gebruik gemaakt van een interne analyse van de AP (zie bijlage: tabel wijzigingen). Deze quickscan is zowel met AP als VenJ besproken en vormt een gezamenlijke basis voor het verdere onderzoek.

Verdiepend onderzoek

Vervolgens is voor deze onderwerpen verdiepend onderzoek uitgevoerd, waarbij per taak onderzocht is welke capaciteit er in de toekomst nodig zal zijn. Voor het in kaart brengen van de benodigde capaciteit per taak was het noodzakelijk om te onderscheiden of de taak inhoudelijk ongewijzigd is, wijzigt of nieuw is. Taken waarvan de inhoud en het volume niet wijzigen, zijn één op één overgezet. Hetzelfde geldt voor taken met een minimale impact in termen van inhoudelijke wijziging of volume. Het verdiepend onderzoek heeft zich vooral toegespitst op de items met hoge impact en/of grote wijzigingen.

Uitgangspunt berekening en opbouw rapport

Gedurende het onderzoek is gebleken dat door de komst van de AVG en in mindere mate de Richtlijn de taken en de inzet van bevoegdheden en de daaraan gekoppelde processen ingrijpend veranderen ten opzichte van de huidige situatie. De impact van deze verandering is dusdanig dat de bestaande processen niet passend zijn om de uit de AVG en de Richtlijn voortvloeiende taken en bevoegdheden te dragen. Nieuwe processen en werkwijzen dienen daarvoor te worden gedefinieerd. Het één op één overzetten van processen en de daaruit voortkomende werklast is dan ook noch zinvol noch mogelijk. Er is daarom gekozen om alleen het totaalplaatje van de organisatie weer te geven en geen is-wordt-overzicht in termen van werklast.

Uitvoering verdiepend onderzoek

Door een p*q-benadering per taak zijn de werkprocessen, tijdsbesteding en de volumes in kaart gebracht. Ook zijn per proces varianten in tijdsbesteding opgenomen: soms duurt een procesvariant bijvoorbeeld bijzonder lang, soms bijzonder kort. Daarnaast zijn de procentuele verhoudingen van de procesvarianten in kaart gebracht: hoeveel procent van een proces valt in de categorie "zwaar", hoeveel onder "midden" en hoeveel onder "licht"? Met het inventariseren van zware, middelzware en lichte varianten van eenzelfde proces en het bepalen van de verhoudingen kan recht gedaan worden aan verschillen in werklast zonder dat er een artificieel gemiddelde gebruikt hoeft te worden.

$$\begin{array}{ccc}
 P & & Q \\
 \text{(tijdsbesteding} & & \text{(frequentie} \\
 \text{per proces)} & \times & \text{van proces)} \\
 \\
 & = & \\
 & \text{Benodigde capaciteit} &
 \end{array}$$

De werklast en de consequenties van de wijzigingen zijn in kaart gebracht door gebruik te maken van gegevens uit de computersystemen van de AP, gesprekken, werksessies en een "reality check".

De gesprekken zijn gevoerd met deskundigen van de AP, van het ministerie van VenJ en externe deskundigen (zie bijlage: gesprekspartners). Dit diende vooral om een beter beeld te krijgen van de consequenties van de wijzigingen, maar ook om tussentijdse bevindingen te toetsen.

In de (Delphi-)werksessies hebben medewerkers van de AP processen beschreven en inschattingen gegeven van de tijdsbesteding per proces(stap). Dit is een beproefde werkwijze die al in veel onderzoeken is toegepast. Voor bestaande processen is dit makkelijker dan voor nieuwe processen. Nieuwe processen moeten immers eerst ontwikkeld worden en voor sommige processtappen is er niet veel referentiemateriaal beschikbaar. Daarom heeft AEF voor nieuwe processen samen met deskundigen van de AP voorlopige¹ processen beschreven en waar mogelijk vergelijkbare processen van andere organisaties als referentie gebruikt. Op basis daarvan konden de deskundigen inschattingen van tijdsbesteding geven. Deze inschattingen zijn vervolgens door AEF getoetst en met andere bronnen vergeleken (reality check). Uitgangspunt voor het beschrijven van de (voorlopige) processen was het behalen van een zo groot mogelijke efficiëntie.

Voor de reality check is o.a. gebruikgemaakt van procesbeschrijvingen en gegevens uit andere (vergelijkbare) organisaties, die als benchmark en als triangulatiemateriaal zijn gebruikt. Hierbij is er vooral naar de Nationale Ombudsman (klachtafhandeling) en de Raad van State (wetgevingsadvisering, efficiency in sanctieoplegging en bezwaar en beroep) gekeken. De AP zelf heeft in haar inschatting ervaringen uit gesprekken met andere toezichthouders verwerkt.

De opgehaalde informatie is verwerkt in een capaciteitsmodel. Voor sommige onderwerpen moest met aannames gewerkt worden, bijvoorbeeld als het gaat om tijdsbesteding voor nieuwe processen of toekomstige volumes. Deze aannames zijn in dit rapport geëxpliciteerd en onderbouwd. Het capaciteitsmodel geeft de totale capaciteitsbehoefte als eindbeeld met verschillende scenario's weer. Het betreft daarbij nadrukkelijk een raming. De scenario's zijn gebaseerd op mogelijke - autonome - ontwikkelingen van volumegevoelige processen. Het betreft dus geen "keuze".

¹ Deze voorlopige processen kunnen dus nog wijzigen, maar geven een eerste indicatie van de te verrichten werkzaamheden.

Omdat de AP niet één keer tot de benodigde sterkte zal (en kan) groeien, hebben wij een ingroeimodel ontwikkeld waarin een transitie van de huidige organisatie naar het eindbeeld wordt beschreven. Dit is in een aparte transitienotitie meegenomen.

Tot slot zijn nog de incidentele transitiekosten berekend. Ook deze kosten zijn in de aparte transitienotitie meegenomen.

Disclaimer & Monitoring

In het kader van kwaliteitszorg is met het vier-ogen-principe gewerkt en zijn alle berekeningen intern gecontroleerd. Waar mogelijk zijn gegevens door benchmarks en ervaringscijfers gevalideerd.

Er zitten een aantal belangrijke factoren in het model, die voor een groot deel de toekomstige werklast van de AP bepalen: dit zijn met name de volumes (daarom is ook met scenario's gewerkt). Een deel van de volumes is op dit moment nog lastig in te schatten, vooral omdat zij afhankelijk zijn van de buitenwereld (bijvoorbeeld aantal klachten, telefoontjes, e.d.) en deels duidelijk anders zijn dan de huidige processen (zo is bijvoorbeeld de huidige manier van klachtafhandeling niet te vergelijken met de toekomstige manier). Voor het inschatten van de scenario's is daarom conservatief gerekend.

Omdat het in sommige gevallen om grote aantallen gaat, is het cruciaal dat de daadwerkelijke volumes en het daadwerkelijke capaciteitsbeslag goed worden gemonitord, vooral in de transitiefase en in de eerste maanden en jaren na mei 2018. Hoe eerder en hoe beter de daadwerkelijke tijdsbesteding en de daadwerkelijke volumes in kaart zijn gebracht, des te eerder en des te beter kan op mogelijke wijzigingen in capaciteitsbehoefte worden ingespeeld. Met dit rapport kan in ieder geval een eerste bandbreedte worden geschetst van de verwachte kosten. In hoofdstuk 4 wordt geschetst hoe monitoringsafspraken vorm kunnen worden gegeven.

Dit rapport betreft een inschatting van de kosten op basis van de taken en bevoegdheden die uit de Verordening en Richtlijn voortkomen. De AP heeft naast een cijfermatige input geen input gegeven gebaseerd op inhoudelijke strategische keuzes. Het ontwikkelen van een missie, visie en strategie wordt in een vervolgfase opgepakt en zal (deels) gelijklopen aan de inrichting en opbouw van de (nieuwe) organisatie.

De AP heeft een Raad van Advies. Deze raad is en wordt door de AP meegenomen in het gehele proces van de implementatie van de Verordening en de Richtlijn en de consequenties van deze transitie voor de organisatie.

2 De belangrijkste wijzigingen

2.1 Algemeen

Aanvullende taken buiten AVG en Richtlijn

Naast de Verordening en de Richtlijn zijn er nog andere bronnen van werklast, bijvoorbeeld toezeggingen in de Kamer (o.a. gegevensuitwisseling in de zorg, meer systeemtoezicht), maar ook de e-Privacy-Verordening, toezicht op het Europese Entry/Exit-systeem en de komst Europol-Verordening per 1 mei 2017.

Niet van alle (mogelijke) bronnen van werklast zijn de effecten nu al duidelijk. Zo zijn de e-Privacy-Verordening en de Verordening waarin een Europees Entry/Exit-systeem wordt voorgesteld (en waarin het toezicht erop wordt geregeld), nog in concept en kunnen veranderen. We hebben deze elementen daarom in dit rapport buiten beschouwing gelaten; we wijzen er echter wel op dat een verdere verschuiving van taken naar de AP wederom tot een toename van de werklast zal leiden, waarvan een gedeelte een reallocatie zal zijn van bestaande toezichthouders. De Europol-Verordening zal overigens leiden tot een zeer marginale groei van de werklast van de AP en is dan ook als zodanig niet meegenomen in dit rapport.

Strategie/doelstellingen AP, redelijkheid

Grotendeels wordt de werklast bepaald door Verordening en Richtlijn. De daadwerkelijke werklast is echter ook medeafhankelijk van de strategische keuzes die de AP maakt. Dit zijn vooral de “productmix” van instrumenten en de doelstellingen voor het toezicht-, handhavings- en nalevingsniveau. Hierbij wordt van redelijkheid en streven naar efficiency uitgegaan.

- Aanneme: AP moet taken naar behoren en naar redelijkheid binnen de beschikbare capaciteit kunnen uitvoeren.
- Invulling AP (nog open): strategie/doelstellingen voor manier waarop werk wordt afgehandeld.

Efficiency

De wijzigingen uit Verordening en Richtlijn zullen voor sommige onderwerpen en processen grote volumegevolgen hebben (zie toelichtingen hieronder). Dit betekent dat sommige processen die nu niet met grote regelmaat worden doorlopen, straks veel vaker uitgevoerd worden. AEF verwacht dan ook dat voor deze processen een duidelijke efficiencyslag kan worden gehaald ten opzichte van nu. Zo zal er bijvoorbeeld vaker volgens een gestandaardiseerde manier gewerkt kunnen worden, doen medewerkers ervaring op in het afhandelen van bulkprocessen en kunnen zij deze sneller uitvoeren. De efficiencyslag is voor verschillende processen reeds in de berekening van de werklast in fte meegenomen.

- Aanneمة: efficiencyslag mogelijk bij processen met grote volumes.
- Invulling AP: alle processen worden zo efficiënt mogelijk ingericht.

Opportunitiebeginsel

We hanteren de aanname dat het opportuniteitsbeginsel voor ambtshalve onderzoeken principieel zal blijven bestaan. Bij de afdoening van klachten blijft de mogelijkheid tot verschillende manieren van invulling (bijvoorbeeld alternatieve interventies/quick wins, onderzoek, et cetera).

Flexibiliteit

Voor sommige elementen kan de AP zelf haar werklast beïnvloeden, maar op belangrijke punten is de AP sterk afhankelijk van externe factoren. Zo zijn het aantal klachten, bezwaar- en beroepzaken, datalekken, verzoeken van andere Data Protection Authorities (DPA's), et cetera nauwelijks tot niet te beïnvloeden door de AP. Vooral wanneer de AP op drukke momenten ook nog tot medewerking met andere DPA's wordt gedwongen, zal de AP de nodige flexibiliteit moeten hebben, om hierop in te gaan, zonder dat de gewone zaken hieronder lijden (denk bijvoorbeeld aan termijnen) en de organisatie andere belangrijke taken niet meer naar behoren kan uitvoeren. Maar een deel kan de AP zelf beïnvloeden, bijvoorbeeld hoeveel ambtshalve onderzoeken zij op eigen initiatief gaat uitvoeren, hoe prioriteringscriteria in dat kader worden toegepast, hoe vaak en wanneer zij andere DPA's om medewerking vraagt en naar de European Data Protection Board (EDPB) escaleert, et cetera.

Effecten FG's

Onduidelijk is nog hoe de effecten van meer Functionarissen Gegevensbescherming (FG's) gaan uitpakken. FG's krijgen een prominentere rol binnen organisaties en worden geacht met de AP samen te werken en een interne accountantsrol aan te nemen, maar zijn geen vooruitgeschoven post van de AP als toezichthouder. De AP dient haar toezichthoudende taken in volledige onafhankelijkheid uit te voeren. Wel kunnen de FG's onderdeel uitmaken van systeemtoezicht. Dit kan op termijn tot meer compliance leiden en dat de AP haar toezichtstaak op een efficiëntere wijze kan uitvoeren. Het is echter nog onduidelijk of en wanneer dit daadwerkelijk gebeurt. Ook zouden hiervoor relaties met de FG's moeten worden opgebouwd.

- Aanneمة: het zal nog enkele jaren duren voordat kwaliteit van FG's een niveau bereikt heeft dat zij effectief kunnen bijdragen aan systeemtoezicht.

Systeemtoezicht

De systematiek van Verordening en Richtlijn leidt ertoe dat de AP tot systeemtoezicht moet komen. Dit volgt ook uit de expliciete wensen uit de politiek (bijvoorbeeld gegevensuitwisseling in de zorg). Voor systeemtoezicht zal de AP echter nog een strategie per systeem/sector moeten ontwikkelen. Daarin zal ook bepaald moeten worden wat de productmix van instrumenten is, bijvoorbeeld welke rol certificeringen en gedragscodes zullen krijgen. De sectoren zelf hebben een grote rol hierin.

Strategie & beleid

Voor systeemtoezicht zal structurele ondersteuning in strategie en beleid nodig zijn. Deze ondersteuning is er momenteel niet. Mede daardoor is er ook (nog) geen eenduidige strategie voor het toezicht per sector. Om straks wel goed in te kunnen spelen op veranderingen in de buitenwereld en om internationaal beter af te kunnen stemmen zal een afdeling/groep mensen nodig zijn die zich structureel hiermee bemoeit. Ook zal deze groep zich bezighouden met het optimaliseren van de effectiviteit en efficiency van het toezichtinstrumentarium en dit periodiek herzien.

Monitoring

De AP krijgt meerdere nieuwe taken en/of taken waarbij de volumes wijzigen. Niet voor alle taken is daarbij duidelijk hoe de volumes zich gaan ontwikkelen of hoe de werkprocessen er uiteindelijk uit zullen zien. Daarom wordt aanbevolen vooral deze taken goed te monitoren/te evalueren en indien nodig de financiering naar boven of beneden bij te stellen. Het door AEF opgestelde model kan hiervoor als basis dienen. Zie ook het voorstel voor monitoringsafspraken in hoofdstuk 4.

2.2 Vervallen taken

Voorafgaand onderzoek en meldingen

Deze taak vervalt. Daarmee vervalt tevens de mogelijkheid om tegen en VO bezwaar en beroep in te stellen. Maar: er zijn nu maar weinig bezwaar-/beroepszaken die met VO te maken hebben.

2.3 Nieuwe/gewijzigde taken

2.3.1 Voorlichting, advisering, informatievoorziening en communicatie

Verordening en Richtlijn geven voorlichting en advisering een veel sterkere rol dan nu het geval is bij de AP. Dit betekent dat de AP meer naar burgers toe zal moeten gaan, verantwoordelijken beter moet voorlichten over de rechten/plichten en daarbij ook gebruik zal moeten maken van moderne communicatiemiddelen en betere (telefonische) bereikbaarheid (nu maar 8 uur per week). Een concrete bereikbaarheidsdoelstelling in uren per week is niet gegeven vanuit de Verordening.

Voorlichting valt uiteen in twee grote doelgroepen: burgers en verantwoordelijken. Bij het laatste moet ook worden gedacht aan op verzoek meedenken over maatschappelijke innovaties. Hierbij moet dan wederom een onderscheid gemaakt worden naar subgroepen: kinderen, algemeen publiek; sectoren, et cetera.

Belangrijk is dat hierbij een onderscheid gemaakt wordt naar incidentele (2017-2018) en structurele kosten (na 2018). Zo is het ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal bijvoorbeeld een tijdelijke inspanning die niet elk jaar herhaald hoeft te worden². Ook kan een onderscheid gemaakt worden in het op de hoogte brengen van burgers en verantwoordelijken aan de ene kant (actief), en het "er zijn" voor vragen aan de andere kant (passief).

Eerste resultaten van een lopend onderzoek in opdracht van de AP (Motivaction, 2017) tonen aan dat er veel behoefte is aan voorlichting en advisering bij zowel verwerkingsverantwoordelijken als ook bij burgers.

Structurele veranderingen

Voorlichting & advies geven telefonisch (bereikbaarheid verhogen)

Voorlichting & advies geven website (updaten)

Voorlichting geven ter plekke (bijeenkomsten/presentaties)

² Wel kan incidenteel behoefte aan ontwikkeling van nieuw materiaal ontstaan

Structurele veranderingen

Algemeen adviseren brancheorganisaties en individuele organisaties

Internationaal afstemmen van communicatie met overige DPA's

Schrijven & plaatsen teksten voor website

Updaten website

Mogelijk andere vormen van communicatie in het kader van systeemtoezicht

Aannames

- Aanname: meer/betere voorlichting leidt tot meer compliance bij verantwoordelijken.
- Aanname: meer/betere voorlichting leidt tot minder risicovol gedrag bij burgers maar mogelijk tot een toename van klachten/handhavingsverzoeken.
- Aanname: meer voorlichting en advisering leidt met name bij het bedrijfsleven tot minder onzekerheid bij innovaties.
- Aanname: meer voorlichting en publiciteit leidt tot meer informatiebehoefte bij burgers en verantwoordelijken.
- Aanname: het bieden van tools/hulpmiddelen voor verantwoordelijken om te kunnen naleven zal tot betere naleving leiden.
- Aanname: er is grote behoefte aan voorlichting bij verantwoordelijken in aanloop naar mei 2018, maar ook daarna. Hetzelfde geldt voor burgers (zie lopend onderzoek Motivaction, 2017).
- Aanname/invulling AP: AP gaat samenwerking zoeken met andere DPA's/organisaties om kosteneffectief materiaal te ontwikkelen en te verspreiden.
- Invulling AP: AP gaat naar brancheorganisaties meer (algemeen) adviserend optreden en hulpmiddelen ontwikkelen voor zelftoets organisaties.
- Invulling VenJ/Rijksoverheid: ondersteuning AP hierin?

2.3.2 Voorafgaande raadpleging n.a.v. DPIA

Voorafgaande raadpleging (VR) n.a.v. DPIA (art. 36 AVG) zal een vergelijkbaar proces zijn als voorafgaand onderzoek (VO). In de volgende punten verschilt het echter:

- VR moet aan meer criteria worden getoetst en zal op meer onderwerpen dan een VO van toepassing zijn. Consequentie: duidelijk meer volume.
- In sommige gevallen zullen meer internationale partijen betrokken zijn (dit zal leiden tot meer afstemming).
- Veel kortere termijnen (8 weken in plaats van 24), daardoor hogere werkdruk.
- Het eindproduct (advies) wordt waarschijnlijk gelijkgesteld aan een appellabel besluit (in dit geval dan ook bezwaar/beroep).
- Mogelijk (op termijn) meer efficiency door FG's bij organisaties.

De AP kan er ook voor kiezen om een eigen lijst op te stellen met additionele high-risk-verwerkingen waarvoor zij een VR verplicht wil stellen. Daarnaast zou de AP nog een whitelist kunnen opstellen waarvoor zij vrijstellingen van VR verleent.

Indien het advies dat de AP geeft (of de weigering van VR) wordt gezien als een besluit, zal dit appellabel zijn en zou de werklast vanwege bezwaar- en beroepsprocedures gaan toenemen.

Aannames

- Aanname: volume zal toenemen vergeleken met Voorafgaande onderzoeken (op meer onderwerpen van toepassing).
- Aanname/invulling: advies en afwijzing worden gezien als appellabele besluiten.
- Invulling AP: geen aanvullende whitelist.
- Invulling AP: voorlopig geen aanvullende (van huidige situatie afwijkende) lijst DPIA-plichtige verwerkingen (beleidsneutraal).

2.3.3 Certificering/accreditatie

Voor certificering en accreditatie (Artt. 42, 43 AVG) bestaan er twee soorten:

- Aan de ene kant de mogelijkheid tot accrediteren van organisaties om toezicht uit te oefenen op de naleving van goedgekeurde gedragscodes (geldt niet voor overheidsorganisaties).
- Aan de andere kant het certificeren van verwerkingsverantwoordelijken, met daarbij de opties:
 - a) AP accrediteert certificeringsorganen die wederom andere organisaties gaan certificeren (relatief weinig structurele werklast)
 - b) AP certificeert zelf (hoge structurele werklast)

Voor het inrichten van een certificeringsstelsel is goedkeuring door/afstemming met de EDPB nodig. Oprichting van een certificeringsstelsel kost daarnaast zeer veel tijd (en zal per sector moeten gebeuren), maar zodra het er is zal de werklast enigszins meevallen. Het ligt voor de hand om een mogelijk certificeringsstelsel te integreren in systeemtoezicht.

Dit betekent dat vooral een voorinvestering gedaan moet worden:

- inrichten stelsel per sector
- afstemmen met Europa.

Daarna geldt structureel:

- (her)accrediteren van certificeringsorganen
- toezichthouden.

Aannames

- Aanname: er is momenteel weinig animo bij verantwoordelijken om zich te laten certificeren (huidige kans op controle/detectie is al zeer laag), daarom inbedding in bredere toezichtstrategie nodig (surveillance/systeemtoezicht).
- Invulling AP: er wordt niet voor gekozen om organisaties zelf te certificeren, maar om dit door AP-geaccrediteerde bureaus te laten doen.
- Invulling AP (nog open): welke rol geeft de AP het instrument certificering?
- Invulling AP: inbedden in nog te ontwikkelen systeemtoezicht, beginnen met een pilot (in begin sterke focus op één sector, bijvoorbeeld zorg), later uitbreiden.

2.3.4 Klachten/bemiddeling/handhavingsverzoeken

Een belangrijke wijziging betreft de afhandeling van klachten/handhavingsverzoeken (art. 57 AVG art. 31a Implementatiewetgeving Richtlijn). De AP zal straks alle klachten “to the extent appropriate” in behandeling moeten nemen. De AP is er echter in beginsel relatief vrij in om te bepalen wat er vervolgens mee gebeurt (bijvoorbeeld uitgebreid onderzoek, quick wins). Momenteel is de werkwijze anders: er is geen formele klachtenprocedure, maar klachten kunnen wel in behandeling worden genomen (en dan bijvoorbeeld ook leiden tot onderzoek of quick wins). Dit geldt vooral voor als zodanig geformuleerde handhavingsverzoeken. De huidige beleidsvrijheid over het wel/niet in behandeling nemen van klachten verdwijnt.

De huidige werkwijze waarin de AP relatief vrij is om zelf te bepalen wat zij wel of niet in behandeling neemt, zal dus moeten veranderen. Voor het bepalen van criteria voor de wijze van in behandeling nemen van klachten is afstemming met de EDPB vereist. Daarnaast dient het indienen van klachten elektronisch gefaciliteerd te worden (bijvoorbeeld door een online klachtenformulier).

Een belangrijke vraag is welk effect deze wijzigingen zullen hebben op de volumes. Het huidige aantal als zodanig geformuleerde handhavingsverzoeken is zeer laag (19 in 2015), maar het aantal signalen dat de AP binnenkrijgt is duidelijk hoger (rond de 7.000). Deze signalen dienen nu vooral als input voor ambtshalve onderzoeken, maar zullen in de toekomst (gezien de strekking van deze signalen) bijna altijd als formele klacht behandeld moeten worden.

Daarnaast zullen de voorlichtingsactiviteiten van de AP en het online klachtenformulier een aanzuigende werking hebben. Uit eerste resultaten van een lopend onderzoek van Motivaction in opdracht van de AP (2017) blijkt dat burgers nog niet goed bekend zijn met de AP. Naarmate de voorlichtingsactiviteiten van de AP stijgen, is de verwachting dat ook de bekendheid van burgers met de AP zal stijgen – en daarmee ook het aantal mensen dat via de AP een klacht wil indienen.

De veranderingen in volumes van klachten zullen ook consequenties hebben voor bezwaar en beroep (elk besluit, ook een afwijzing, kan tot bezwaar en beroep leiden, hetgeen weer tot extra werklast zal leiden).

Aannames

- Aanname: het aantal klachten en bemiddelingsverzoeken zullen sterk toenemen (o.a. aanzuigende werking online klachtenformulier, meer bekendheid met Verordening en Richtlijn)
- Aanname: AP moet alle klachten in behandeling nemen en “to the extent appropriate” onderzoeken, maar is er in beginsel relatief vrij in om te bepalen wat er vervolgens mee gebeurt/hoe de klachten worden behandeld (bijv. onderzoek, quick wins)
- Aanname: meer bezwaar/beroep
- Uitgangspunt AP: zoveel mogelijk zelfredzaamheid van burgers verhogen

2.3.5 Datalekken

Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Vanaf 25 mei 2018 zullen de gevallen waarin datalekken gemeld moeten worden aan de AP licht veranderen (art 33, 58 AVG):

- Nu: verplicht als er aanzienlijke kans op ernstige gevolgen is
- Straks: verplicht, tenzij het niet waarschijnlijk is dat de inbreuk leidt tot een risico voor de rechten en vrijheden van individuen

Ook de gevallen waarin datalekken gemeld moeten worden aan betrokkene zullen licht veranderen:

- Nu: bij ongunstige gevolgen voor de persoonlijke levenssfeer
- Straks: als de inbreuk waarschijnlijk leidt tot een hoog risico voor de rechten en vrijheden van individuen
- Straks: geen meldingen meer als er vervolgens maatregelen zijn getroffen.

Verder zal op grond van de Richtlijn de reikwijdte van de meldplicht straks ook deels voor politie en justitie gelden, wat tot een toename van volume zal leiden. Ook zal het uitdelen van

boetes tot extra werklast leiden (tot nu toe zijn er nog geen boetes uitgedeeld). Aandachtspunt hierbij is dat in de huidige monitor datalekken nog geen boetes/handhavend optreden/mogelijke bezwaren/beroepen zijn meegenomen.

Aannames

- Aanname: lang niet alle datalekken worden gemeld
- Aanname: volume zal toenemen (grotere reikwijdte meldplicht, o.a. politie/justitie)
- Aanname: Door de potentiële hoge sancties voor het niet/te laat melden zal het aantal meldingen toenemen
- Aanname AP: bij vastgestelde overtreding is het uitgangspunt handhaving
- Aanname: bij opleggen van boetes zullen bezwaar- en beroepszaken toenemen nu het gaat om punitieve sancties.

2.3.6 Toezicht- en handhavingsinstrumentarium

De meeste toezicht- en handhavingsinstrumenten zullen qua werkwijze nauwelijks veranderen. Wel zullen er meer internationale onderzoeken plaatsvinden en zullen door de verhoogde toezichtbehoefte de volumes van alle instrumenten toenemen.

Er zijn grofweg twee soorten inputstromen voor de AP:

- Input vanuit de buitenwereld (bijv. klachten, verzoeken van andere toezichthouders)
- Ambtshalve activiteiten (zoals ambtshalve onderzoek, systeemtoezicht, e.d.)

Op het eerste kan nauwelijks invloed uitgeoefend worden, hoogstens in de gekozen manier van afdoening (bijvoorbeeld focus op quick wins in plaats van veel uitgebreide onderzoeken). Op het laatste kan de AP invloed uitoefenen door een bepaalde strategie te kiezen die recht doet aan haar toezichtopdracht. De werkstromen zijn in hoofdstuk 3 nader toegelicht.

Aannames

- Aanname: AP heeft nauwelijks invloed op instroom vanuit buitenwereld
- Invulling AP: AP kan eigen strategie bepalen voor ambtshalve activiteiten (zoals in huidige situatie ook), maar moet wel effectief kunnen optreden.

2.3.7 Europese samenwerking

Richtlijn en Verordening leggen bijzondere nadruk op Europese samenwerking. Een centrale rol krijgt daarbij de nog op te richten European Data Protection Board (EDPB), die door de European Data Protection Supervisor (EDPS) met een klein secretariaat wordt ondersteund. Niet alle werklast wordt echter bij de EDPB belegd, maar veel ook bij de DPA's zelf. De voorzitter van de AP wordt tevens ambtshalve bestuurslid van de EDPB.

Europese samenwerking valt uiteen in verschillende soorten samenwerking (zie vooral art 57 1^e lid, art 60):

- Consistency mechanism, waaronder formele besluitvorming door de EDPB
- Mutual assistance
- Joint operations
- Overleggen in het kader van EDPB (vroeger: WP29-overleggen).

Coördinatie/internationale zaken & verdere (beleids-)ontwikkeling

Los van het daadwerkelijk uitvoeren van bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeken is er het volgende nodig:

- Dagelijks contact met Brussel (EDPB) (one-stop-shop)
- Dagelijks contact met overige toezichthouders(one-stop-shop)

- Monitoring van zaken in het buitenland, 28 lidstaten (wat is relevant voor AP/Nederland?)
- Coördinatie intern
- Ontwikkeling beleid EDPB, extra werk in subgroups

Onduidelijk is nog of er een centraal systeem komt voor alle zaken die in het buitenland spelen en die mogelijk ook voor Nederland relevant zijn.

- Voor de coördinatie en verdere (beleids)ontwikkeling zal extra personeel nodig zijn
- De termijnen in Europa zijn strak
- Europese samenwerking kan ook consequenties hebben voor volumes van de overige AP-processen in Nederland.

Capaciteit is afhankelijk van:

- Wel/niet zelf monitoren zaken buitenland
- Wat gaat EDPB zelf regelen?
- Aantallen verzoeken Consistency Mechanism/Joint Operations/Mutual Assistance

Annames

- Aanname: voorlopig geen centraal Europees systeem van alle zaken die in buitenland spelen en mogelijk relevant zijn voor AP, wel coördinerende rol EDPB
- Vooral in beginfase grote behoefte aan normuitleg (hoog volume).

Structurele benodigheden

Dagelijks contact met Brussel (EDPB) (one-stop-shop)

Dagelijks contact met overige toezichthouders(one-stop-shop)

Monitoring zaken buitenland, 28 lidstaten (wat is relevant voor AP/Nederland?)

Coördinatie intern

Ontwikkeling beleid en formele besluitvorming EDPB, extra werk in subgroups

Consistency mechanism

Het consistency mechanism (CM) kan worden ingeroepen voor:

- Geschillenbeslechting
- Goedkeuren van bijvoorbeeld lijsten hoogrisico-DPIA's, BCR's, etc.
- Overige vragen, bijvoorbeeld normuitleg

In dit proces worden onderwerpen van discussie gezamenlijk met andere toezichthouders afgestemd, bijvoorbeeld als men het niet met elkaar eens is over normuitleg. De AP kan daarbij als lead DPA, concerned DPA of lid van de EDPB optreden.

Er moet rekening worden gehouden met (strakke) termijnen en hoge werklast: het betreft een tijdrovende procedure, deels vergelijkbaar met het schrijven van WP29-opinies en het opstellen van BCR's.

Vooral in de beginfase zal er veel behoefte aan normuitleg zijn en zullen de volumes dus hoog zijn.

Annames

- Aanname: beleidsproces EDPB lijkt op WP29-opinies/BCR's
- Aanname: elke DPA kan op elk moment "concerned DPA" worden

- Aanname: DPA's zullen vooral in het begin vaker het CM inroepen, omdat er veel onderwerpen zijn waarop de standpunten tussen DPA's nog verschillen.
- Aanname/invulling AP: AP zal bij alle onderwerpen die voor Nederland relevant zijn "concerned DPA" worden.

Mutual assistance

Er zijn verschillende vormen van mutual assistance: "simpele" informatieverzoeken van andere DPA's, maar ook bijvoorbeeld verzoeken om gezamenlijk onderzoek ter plaatse te doen (met potentieel groot beslag op de eigen capaciteit). Verzoeken kunnen in principe niet geweigerd worden – dit betekent dat men voor volumes dus afhankelijk is van andere DPA's. Ook betekent dit dat er flexibele capaciteit nodig is om desnoods in te kunnen springen.

Aannames

- Aanname: zowel AP als overige DPA's gaan in beginsel terughoudend om met het inroepen van mutual assistance, gezien potentieel groot beslag op capaciteit
- Aanname/invulling: flexibiliteit nodig binnen de organisatie om mutual assistance-oproepen te kunnen volgen (mogen niet geweigerd worden)

Joint operations

Middels joint operations kunnen met andere DPA's gezamenlijke acties (bijvoorbeeld onderzoeken) worden uitgevoerd. Gezamenlijke acties zijn nu ook al mogelijk, maar worden straks formeler geregeld. Joint operations kunnen worden geweigerd, maar alsnog via verzoek mutual assistance afgedwongen worden. Voor verricht werk worden geen vergoedingen betaald.

Aannames

- Aanname volume: het zal enige tijd duren voordat er veel gebruik van wordt gemaakt (in de beginfase zullen DPA's vooral uitproberen hoe effectief het instrument werkt)
- Aanname: de AP zal prudent optreden in de keuze wanneer zij wel/niet de een prominente rol in gezamenlijke onderzoeken wil innemen
- Aanname/invulling: er is flexibiliteit nodig binnen de organisatie om aan joint operations deel te kunnen nemen (wel minder het geval dan bij mutual assistance).

2.3.8 Privacyshield

In het kader van de privacyshield moet de AP voorbeoordelingen uitvoeren van klachten gericht aan de Amerikaanse Ombudspersoon. Ook hierbij is een sterke afhankelijkheid van het gedrag van burgers/organisaties: hoe vaak zullen zij hiervan gebruik maken? Onduidelijk is bovendien in welke taal gecommuniceerd moet worden en wie een mogelijke vertaling uitvoert oftewel moet betalen. De voorbeoordelingen in het kader van de privacyshield vloeien niet direct voort uit de AVG/Richtlijn.

Aannames

- Aanname: volumes zullen (voorlopig) meevallen.

2.3.9 Prejudiciële vragen op verzoek van belanghebbenden (privacyshield)

De AP kan straks een procedure initiëren om prejudiciële vragen te stellen op verzoek van belanghebbenden. Ook hierbij is een sterke afhankelijkheid van het gedrag van burgers/organisaties: hoe vaak zullen zij hiervan gebruik maken? Ook dit is een element dat niet direct voortvloeit uit de AVG/Richtlijn. Opgemerkt dient hier wel te worden dat deze taak

niet verward moet worden met de procedures bij het Hof van Justitie van de EU die voortvloeien uit de toepassing van met name de AVG.

Aannames

- Aanname: volumes zullen (voorlopig) meevallen.

2.3.10 Sanctionering

Door de toename aan klachten zal ook sanctionering toenemen. Dit houdt punitieve sancties en herstelsancties in. Wanneer er meer routine in sanctionering wordt opgebouwd, zal de AP ook duidelijk efficiënter kunnen werken. Dit geldt vooral voor sancties uit gelijksoortige overtredingen, zoals bijvoorbeeld datalekken. Bij strak ingerichte productieprocessen zou de efficiencywinst in een eerste inschatting rond de 50% kunnen liggen.

Aannames

- Aanname: meer sanctionering door grotere zaakinstroom.
- Aanname: efficiencywinst 50%.

2.3.11 Bezwaar & beroep

De groei van het aantal bezwaar- en beroepszaken is in grote mate afhankelijk van de toename van het aantal af te handelen klachten en meer in het algemeen de toename van het toezicht- en handhavingsniveau. Het aantal is daarnaast afhankelijk van het feit of iets wel/niet een appellabel besluit is. Zie hiervoor de bijlage “tabel overzicht appellabele besluiten”.

Door de gestegen aantallen zal er meer routine ontstaan in bezwaar- en beroepsprocedures en zullen efficiencywinsten kunnen worden behaald, ook bijvoorbeeld door het gunstiger plannen van hoorzittingen.

Aannames

- Aanname: Appellabele besluiten (zie bijlage overzicht appellabele besluiten).
- Aanname: Percentages bezwaar/beroep (zie hoofdstuk 3 percentages bezwaar/beroep).
- Aanname: efficiencywinst 30%.

2.3.12 Overhead

De benodigde overhead (secretarieel, bedrijfsvoering, ICT, HRM (waaronder ook arbeidsmarktcommunicatie), etc.) zal naar mate de organisatie groeit mee moeten groeien. Ook zullen extra managementfuncties nodig zijn om de span of control behapbaar te houden.

Aannames

- Aanname: groei van de organisatie leidt tot relatieve groei aan overhead (niet lineair).
- Aanname: groei van de organisatie leidt tot relatief meer medewerkers die wederom leidinggevend nodig hebben.

3 Werkstromen

3.1 Toelichting werkstromen

Een groot deel van de werklast van de AP is afhankelijk van zaakinstromen. Er zijn grofweg zes instroomsoorten:

- voorlichtings- en adviesverzoeken (telefonisch)
- datalekken
- klachten vanuit Nederland
- klachten vanuit de EU
- ambtshalve geïnitieerd toezicht (zoals ambtshalve onderzoeken, surveillance en systeemtoezicht)
- vanuit de EU geïnitieerd toezicht (zoals onderzoeken op verzoek van een collega-DPA).

Deze verschillende instromen kunnen wederom verschillende vervolgacties tot gevolg hebben, bijvoorbeeld onderzoeken, alternatieve interventies, sancties, bezwaar/beroep, etc. De inschatting van volumes van deze instromen en vervolgacties is daarmee sterk bepalend voor de uiteindelijk benodigde capaciteit. Het is dan ook noodzakelijk om de inschatting goed te onderbouwen en aannames te expliciteren.

3.2 Aantallen

Voor de zaakinstroom hanteren we de volgende aantallen als uitgangspunt:

	Scenario "laag"	Scenario "midden"	Scenario "hoog"
Voorlichtings-/adviesaanvragen (telefonisch)	8.000	10.000	12.000
Klachten Nederland	8.000	8.000	12.000
Waarvan telefonisch	3.000	3.000	4.000
Waarvan schriftelijk	5.000	6.000	8.000
Klachten EU	50	100	500
Ambtshalve geïnitieerd toezicht NL	35	45	50
Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU	5	8	10
Meldingen datalekken	6.000	8.000	10.000

Deze aantallen worden hieronder toegelicht.

Telefonische voorlichtings- en adviesverzoeken

De AP zal een sterker voorlichtende en adviserende rol dan nu moeten innemen. Dit betekent ook dat de AP haar telefonisch spreekuur (huidig: 8 uur per week) zal moeten uitbreiden om aan de voorlichtings- en adviseringsvraag vanuit het veld te kunnen voldoen. De mate waarin de AP bereikbaar moet zijn voor telefonische verzoeken is niet vastgelegd in de Verordening. Vergelijkbare organisaties zoals andere toezichthouders in Nederland en Europa en de Nationale Ombudsman zijn doorgaans vijf dagen per week bereikbaar, meestal 7-8 uur per dag. De AP kiest ervoor om ook op 5 dagen per week bereikbaar te zijn.

In 2016 heeft de AP rond de 6.000 telefoontjes aangenomen tijdens het telefonisch spreekuur (het daadwerkelijke aanbod³ tijdens het spreekuur lag 20% hoger). Mensen die buiten het spreekuur proberen op dit nummer te bellen zijn hierbij dus niet meegenomen. Daarnaast heeft de AP rond de 900 terugbelverzoeken van het callcenter omtrent datalekken gekregen.

Vanwege capaciteitsbeperkingen⁴ is het telefonisch spreekuur bij de AP in het tweede kwartaal van 2016 gereduceerd van 15 naar 8 uur per week. Er zijn echter maar 10% minder telefoontjes binnengekomen.

Buiten het spreekuur proberen bellers workarounds te vinden: zo krijgt de AP naar eigen inschatting op de 5 werkdagen per week (op momenten zonder spreekuur en op momenten wanneer beide lijnen bezet zijn) meer dan 10 telefoontjes per dag binnen op het algemeen nummer die gekwalificeerd kunnen worden als voorlichtings- of adviesvragen of klachten. Daarnaast wordt het nummer voor perscontacten ook één tot twee keer per dag 'misbruikt' voor voorlichtings- en adviesverzoeken of klachten. In totaal worden deze workaroudbellers op rond de 2.500 per jaar geschat. Op telefoontjes die via deze workarounds binnenkomen worden echter geen antwoorden gegeven: zij worden verwezen naar het spreekuur. Bellers die op deze manier geen gehoor krijgen, bellen dus mogelijk later nog een keer of proberen andere manieren van contact.

Bron	Aantal telefoontjes (2016)
Telefonisch spreekuur (aangenomen)	6.000
Terugbelverzoeken callcenter datalekken	900
Telefonisch spreekuur (niet aangenomen)	1.200
Workaround-bellers via algemeen nummer/nummer perscontacten	2.500
Totaal aangenomen	6.900
Totaal niet aangenomen	3.700

We verwachten dat het voorlichtings- en adviesbehoefte hoog is. Dit wordt ook ondersteund door eerste resultaten van een onderzoek dat de AP laat uitvoeren door Motivaction. Ook het

³ Onder aanbod wordt verstaan het aantal bellers. Het verschil met aangenomen telefoontjes ligt in het feit dat sommige bellers (te) lang in de wacht staan en dan weer ophangen.

⁴ Er was niet voldoende capaciteit om alle telefoontjes ook daadwerkelijk te verwerken

bedrijfsleven vraagt sterk om meer mee te denken en sneller duidelijk te maken wat wel of niet kan bij maatschappelijke innovaties. Voorlichting en advisering kan hierin een grote rol spelen. Dit kan tevens sterk bijdragen aan het verhogen van de rechtszekerheid bij en na het van kracht worden van de Verordening.

De AP wil haar telefonisch spreekuur verruimen naar meerdere dagen per week. De verwachting is dan ook dat het aantal telefoontjes sterk zal toenemen. We gaan daarom uit van 8.000 – 12.000 telefonische voorlichtings- en adviesvragen. Dit is exclusief mogelijke vragen over klachten (zie hieronder). Ter vergelijking: de Nationale Ombudsman kreeg in 2015 rond de 25.000 telefonische verzoeken (waaronder klachten) binnen.

Telefoontjes⁵	2015	2016	Scenario Laag	Scenario Midden	Scenario Hoog
Telefoontjes totaal (aangenomen)	6.700	6.900	11.000	13.000	16.000
...waarvan voorlichtings-/adviesvragen	3.350	3.900	8.000	10.000	12.000
...waarvan klachten	3.350	3.000	3.000	3.000	4.000

Klachten

In de huidige situatie zijn er maar weinig klachten die de AP kwalificeert als formele handhavingsverzoeken (19 in 2015). Dit is mede te verklaren door het feit dat de AP handhavingsverzoeken vanwege de beperkte capaciteit niet aanmoedigt en een streng prioriteringsbeleid hanteert. De AP acteert wel selectief ambtshalve op signalen.

Wel komen er nu al veel signalen binnen die straks wel als klacht moeten worden gekwalificeerd. Zo zijn er in 2016 rond de 4.200 tips via het tipformulier binnengekomen die in de nieuwe situatie als klacht/handhavingsverzoek zouden kunnen worden beschouwd (dit zijn circa 50% meer dan in 2015). Volgens de AP betreffen daarnaast de helft van de ruim 6.000 telefoontjes ook onderwerpen die gezien de aard van de signalen in de nieuwe situatie als klacht zouden kunnen worden beschouwd. Totaal komt dit dus neer op rond de 6.350 tot 7.500 signalen.

Bron "klachten" huidig	2015	2016
Schriftelijke verzoeken	300	300
Tipformulier	2.700	4.200
Telefoon	3.350	3.000
Totaal	6.350	7.500

Deskundigen van de AP gaan ervan uit dat de meeste van dit soort signalen straks als klachten dienen te worden behandeld. Daarnaast zal het aantal klachten door twee factoren toenemen: (1) een online klachtformulier ter facilitering van het indienen van klachten en (2) betere bekendheid van de AP en het feit dat zij klachten in behandeling neemt. Punt (2) zal

⁵ Voor 2015 en 2016 is dit een kunstmatige scheiding; deze scheiding wordt in de praktijk (nog) niet gemaakt. De verhoudingen zijn gebaseerd op een interne inschatting van de medewerkers aan de telefoon.

vooral door middel van voorlichtingsactiviteiten bereikt worden. Momenteel is de bekendheid nog relatief laag (zie lopend onderzoek Motivaction).

Hoeveel klachten er uiteindelijk binnenkomen is zeer lastig in te schatten. Gezien de genoemde factoren is een verdubbeling van het aantal klachten (lees: verzoeken om handhaving) in de komende jaren niet onwaarschijnlijk. Klachten dienen volgens de Awb op schrift ingediend te worden. Van het totale aantal klachten zal echter ook een deel telefonisch binnenkomen. Dit gedeelte zal niet schriftelijk afgehandeld worden en daarmee juridisch wel een klacht zijn⁶, maar de telefonische afhandeling is niet appellabel. Een deel van deze verdubbeling zal daarom telefonisch binnenkomen en ook telefonisch worden afgedaan, waardoor deze klachten niet vatbaar zijn voor bezwaar en beroep.

De AP streeft ernaar om ook de zelfredzaamheid van burgers en verantwoordelijken te verhogen en wil deze klagers ook telefonisch over vervolgstappen adviseren. Zo kan al via de telefoon advies worden gegeven of het überhaupt zinvol is om een klacht in te dienen, of om bijvoorbeeld zelf met de FG te bellen. Daarmee heeft het telefonisch contact een filterwerking voor de klachtafhandeling: wanneer klagers het advies van de AP volgen, zal de kwaliteit en slagingskans van de binnenkomende klachten hoger zijn. Klachten die weinig uitzicht op succes hebben, kunnen daarmee voor een deel uitgefilterd worden. Echte klachten kunnen natuurlijk alsnog formeel via het online klachtformulier worden ingediend. Duidelijke voorlichting op de website over klachten kan ook een filterwerking hebben.

De AP schat in dat 3.000-4.000 van de klachten via de telefoon binnenkomen en dat uiteindelijk tussen de 5.000 en de 8.000 klachten⁷ formeel via het online formulier worden ingediend. Het uiteindelijke aantal klachten zal uiteraard goed gemonitord moeten worden. Ter vergelijking: de Nationale Ombudsman heeft in 2015 in totaal rond de 38.000 verzoeken (waaronder klachten) binnengekregen, waarvan ca. 13.000 schriftelijk.

Klachten ⁸	2015	2016	Scenario Laag	Scenario Midden	Scenario Hoog
Klachten totaal	6.350*	7.500*	8.000	9.000	12.000
... waarvan telefonisch	3.350*	3.000*	3.000	3.000	4.000
... waarvan schriftelijk	3.000*	4.500*	5.000	6.000	8.000

**Let op: van de huidige klachten (2015/2016) wordt maar een zeer klein deel als formeel handhavingverzoek beschouwd en dusdanig afgehandeld. De aantallen zijn daarom in termen van werklust niet vergelijkbaar met de toekomstige situatie!*

Klachten EU

Voor klachten vanuit andere lidstaten (via een andere toezichthouder) is de AP vooral afhankelijk van de andere toezichthouders en hoe duidelijk zij hun burgers voorlichten over

⁶ Volgens de Verordening kan een klacht ook telefonisch worden ingediend, maar de verdere afhandeling wordt volgens de Awb niet als besluit gezien. Er kan daaruit dan ook geen bezwaar/beroep volgen.

⁷ Hieronder vallen dus klachten die direct via het klachtformulier zijn ingediend, maar ook klachten waarvoor eerst telefonisch contact is gezocht met de AP en die vervolgens door de klager alsnog formeel via het klachtformulier zijn ingediend (=handhavingverzoeken).

⁸ Onder "klachten" in 2015 en 2016 vallen in deze tabel ook klachten die alleen in de nieuwe situatie als zodanig zouden kunnen worden beschouwd. Zie hiervoor ook de toelichting in de tekst.

de mogelijkheid om in Nederland een klacht in te dienen. Het is op voorhand moeilijk in te schatten hoeveel klachten dit zullen zijn. De artikel-29-werkgroep gaat in de komende periode onder de lidstaten een inventarisatie doen van de inschattingen. Naar verwachting zullen in het tweede kwartaal van 2017 eerste bevindingen beschikbaar zijn.

Deskundigen van de AP die bij de inrichting van het Europese klachtenproces betrokken zijn, schatten nu in dat er voorlopig niet heel veel klachten vanuit andere lidstaten zullen komen. Dit omdat er in Nederland waarschijnlijk duidelijk minder persoonsgegevens van niet-ingezetenen worden verwerkt dan van mensen in Nederland. Grote internationale bedrijven die hun hoofdvestiging in Nederland hebben, zouden echter sneller in deze categorie vallen.

Voorlopig gaan wij uit van een bandbreedte van tussen de 50 en 500 klachten vanuit andere lidstaten. Ook deze aantallen vragen echter om goede monitoring. De eerste uitkomsten uit de lopende inventarisatie onder de lidstaten kunnen binnenkort meer duidelijkheid geven.

Ambtshalve geïnitieerd toezicht Nederland

In de huidige situatie voert de AP rond de 50 ambtshalve onderzoeken per jaar uit. De keuze voor welke onderzoeken de AP doet, wordt mede gevoed door de signalen die de AP binnenkrijgt. In de toekomst zullen de signalen (klachten) vaker direct tot onderzoek leiden en niet ambtshalve geïnitieerd moeten worden. Ook zal met de introductie van surveillance en systeemtoezicht de focus in de strategie verschuiven naar meer horizontaal toezicht. Daarom zal de AP in de toekomst met minder ambtshalve onderzoeken dan nu kunnen werken, wel met behoud van het het algemene toezicht- en nalevingsniveau.

Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU

Vanuit andere lidstaten kunnen naast klachten ook andere zaken instromen bij de AP. Het gaat hierbij dan vooral om onderzoeken (al dan niet gezamenlijk) en verzoeken om “mee te lopen” met een andere toezichthouder. Deze instroom is vooral afhankelijk van de andere toezichthouders en hun bereidheid om zaken door te sluisen naar Nederland, maar ook van de vraag waar een organisatie haar hoofdkantoor heeft. Vaak is dat in Nederland – de AP kan dan gevraagd worden om als Lead DPA op te treden in een zaak waarin een dergelijke organisatie betrokken is.

Vooraf in de eerste jaren verwachten wij echter dat de zaakinstroom via deze lijn redelijk beperkt zal zijn. De AP verwacht dat de collega-toezichthouders met een klein aantal gezamenlijke acties zullen beginnen om ervaring met het instrument “Joint Operations” op te bouwen. Goede monitoring zal echter ook hier noodzakelijk zijn.

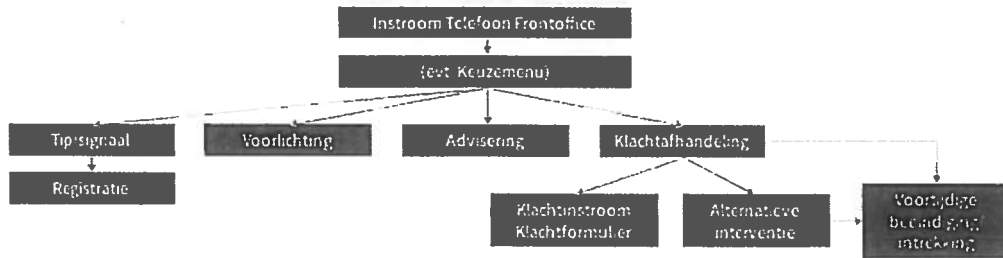
Monitoring & fasering

Omdat de aantallen sterk kunnen veranderen, is het belangrijk om goede monitoringsafspraken te maken. Zie hiertoe ook hoofdstuk 4.

3.3 Afhandeling zaakstromen

3.3.1 Telefonische voorlichting & advisering

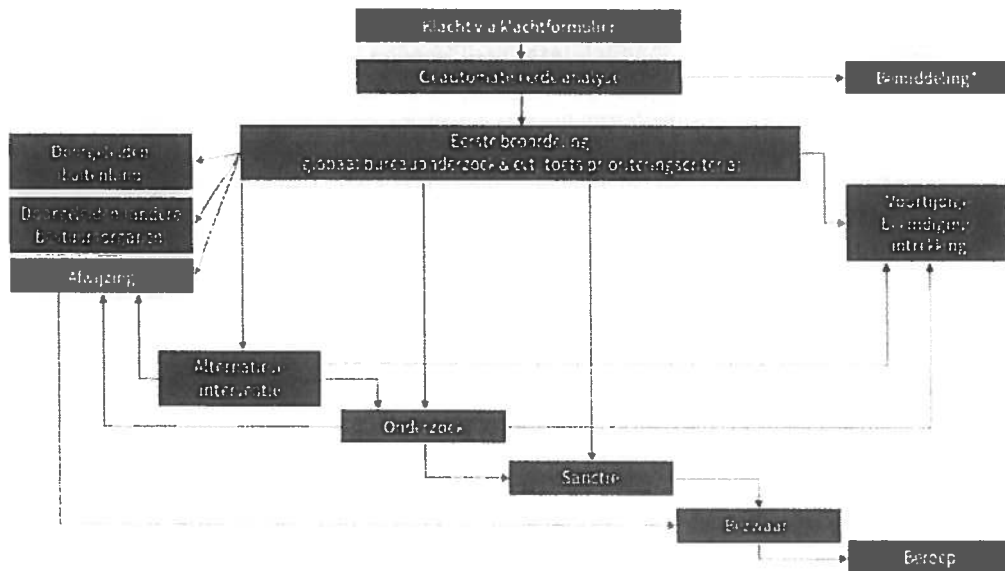
Via de telefoon zullen verzoeken om voorlichting en advies, maar ook tips/signalen en verzoeken om klachtafhandeling binnen komen. De afhandeling hiervan is hieronder schematisch weergegeven.

De verhoudingen van afhandeling zijn voor de capaciteitsberekening niet relevant, omdat de tijdsbesteding voor alle soorten ongeveer gelijk zal zijn. Registratie bij afhandeling van de telefonische instroom zal later laten zien hoe de verhoudingen precies eruitzien.

3.3.2 Klachten Nederland

De instroom- en de afhandelingsmogelijkheden van klachten afkomstig uit Nederland is in het schema hieronder weergegeven.

Het dient opgemerkt te worden dat niet alle klachten via een uitgebreide schriftelijke procedure (bijvoorbeeld onderzoeken of schriftelijke alternatieve interventies) behandeld hoeven te worden, maar dat voor een groot deel ook telefonische interventies mogelijk zijn. De AP hecht voorkeur aan een laagdrempelige, snelle en efficiënte afhandeling van klachten en zal proberen zo veel mogelijk via alternatieve interventies op te lossen. Dit is een

werkwijze die bijvoorbeeld ook de Nationale Ombudsman toepast. Voor alle afhandelingen is een zo groot mogelijke efficiëntie een uitgangspunt om zo het aantal formele besluitvormingsprocedures zoveel mogelijk te beperken.

Voor het rekenmodel hanteren we de volgende percentages voor de afhandeling van klachten afkomstig uit Nederland (deze cijfers zijn gebaseerd op ervarings- en streefcijfers van de AP):

Soort afhandeling	
Alternatieve interventies	85%
Bemiddeling (Richtlijn)	1%
Onderzoek	5%
Doorgeleiden buitenland	0,1%
Doorgeleiden andere bestuursorganen	0,1%
Afwijzing	10%
Voortijdige beëindiging/ingetrokken ⁹	85-90%
Sanctie (herstel & punitief)	2,5%

NB: door combinatie van afhandelingsmogelijkheden hoeft de tabel niet tot 100% op te tellen. Een koppeling van percentages aan elke stap (pijl) van het stroomschema hierboven is op basis van de ervaringscijfers niet mogelijk, maar ook niet relevant voor de berekening van de werklast.

Voorbeeld: combinatie afhandelingsmogelijkheden klacht

Een burger heeft een klacht over de verwerking van zijn persoonsgegevens door een bedrijf. De burger vult daarom het klachtformulier op de website van de AP in. Het ingevulde klachtformulier wordt na bijvoorbeeld een geautomatiseerde analyse doorgestuurd naar een klachtbehandelaar voor een eerste beoordeling. De klachtbehandelaar toetst of de klacht aan alle criteria voor klachtbehandeling voldoet en verzamelt aanvullende informatie. De klachtbehandelaar schat in dat het onderwerp zich leent voor een alternatieve interventie. Hij belt daarom met de FG van het betreffende bedrijf om de overtreding te beëindigen. Het bedrijf stelt echter dat er geen sprake is van een overtreding. Daarom wordt alsnog een onderzoek opgestart. Uit het onderzoek blijkt dat er daadwerkelijk sprake is van een (systematische) overtreding. Er wordt een sanctie opgelegd. Het bedrijf gaat hiertegen in bezwaar. Het bezwaar wordt ongegrond verklaard en de sanctie gaat door. Het bedrijf maakt geen gebruik van verdere rechtsmiddelen en accepteert de sanctie.

3.3.3 Klachten EU

De instroom van klachten vanuit andere lidstaten verloopt vergelijkbaar met de stroom in Nederland. Echter zal er meer contact met de desbetreffende toezichthouder in het buitenland zijn. Omdat de verwachte aantallen relatief gering zijn, wordt de afhandeling van klachten uit de EU hier niet nader toegelicht.

⁹ Gaat uit van een bevredigend resultaat voor de klager (na interventie AP)

3.3.4 Ambtshalve geïnitieerd Nederland

De AP kan op eigen initiatief (ambtshalve) onderzoeken starten. Bijvoorbeeld wanneer er signalen zijn dat er bij een bepaalde organisatie mogelijk sprake is van een overtreding. Omdat er normaliter pas uitgebreid onderzoek wordt gedaan als er sterke aanwijzingen zijn dat er sprake is van een overtreding, is de "hit rate" bij een dergelijk onderzoek ook vaak hoog. In de huidige situatie leiden rond de helft van alle onderzoeken tot een handhavingstraject/sanctie.

Er zijn geen aanwijzingen waarom dit in de toekomst anders zou zijn. De AP heeft tot nu toe nog geen ervaring met het opleggen van boetes. Dit sanctie-instrument zal in de toekomst makkelijker inzetbaar zijn en daarom ook vaker worden toegepast. Daarmee zal het percentage sancties zelfs hoger uit kunnen komen.

Op basis van de ervaringscijfers en aanvullende inschattingen van de AP gaan we daarom uit van de volgende afhandelingspercentages voor ambtshalve onderzoeken:

Soort afhandeling ambtshalve onderzoeken	Percentage afhandeling
Voortijdige beëindiging	5-10%
Herstelsanctie	40-55%
Punitieve sanctie	20-45%

NB: door combinatie van sanctie-instrumenten kunnen de percentages boven de 100% uitkomen.

Naast ambtshalve onderzoeken zal de AP ook systeemtoezicht en surveillance uitvoeren. Hiervoor worden (ook) andere werksoorten ingezet dan onderzoeken, bijvoorbeeld certificeringen, het versturen van vragen en contact met FG's. Welke werkzaamheden dit straks precies zijn is nu nog niet te zeggen en afhankelijk van hoe de AP systeemtoezicht gaat inrichten. Ervaring vanuit andere toezichthouders leert echter dat systeemtoezicht arbeidsintensief is.

3.3.5 Ambtshalve geïnitieerd EU

Via collega-DPA's geïnitieerde onderzoeken (bijvoorbeeld door joint operations of mutual assistanceverzoeken) kunnen bij de AP als volledig onderzoek binnenkomen (met afstemmingsmomenten met de collega-DPA's) of als verzoek om onderzoeken te faciliteren/mee te mogen lopen bij een onderzoek.

Voor de verdere afhandeling van onderzoeken gaan wij uit van dezelfde percentages als bij nationale ambtshalve onderzoeken.

3.3.6 Datalekken

De meldplicht datalekken is nog relatief nieuw (sinds 1 januari 2016). Er is daarom ook nog niet zo veel ervaring in de verdere afhandeling opgedaan als met bijvoorbeeld ambtshalve onderzoeken. De AP is tot nu toe nog niet handhavend opgetreden, maar heeft vooral ingezet op voorlichting en bereiken van compliance.

Schendingen van de meldplicht datalekken zijn doorgaans evidente overtredingen. De AP zal daarom in de toekomst in gevallen waar sprake is van een overtreding ook gaan sanctioneren. Dit volgt uit de beginselplicht tot handhaving.

Overtredingen van de meldplicht datalekken worden daarmee op de volgende manier afgehandeld:

Soort afhandeling van overtreding meldplicht datalekken	Percentage afhandeling
Punitieve sanctie	80-90%
Herstelsanctie	30-45%

NB: door combinatie van sanctie-instrumenten kunnen de percentages boven de 100% uitkomen.

3.4 Bezwaar/beroep

3.4.1 Bezwaar

In het model hanteren we de volgende percentages voor de afhandeling van bezwaarschriften. Voorlopig gaan we uit van de lagere varianten. Voor bezwaarprocedures gaan we vanwege de hoge aantallen procedures uit van een efficiencywinst van 30%.

	Van de besluiten gaat in bezwaar
Voorafgaande raadpleging	10-20%
Afwijzing handhavingsverzoek	30-45%
Boete (licht)	65-75%
Boete (zwaar)	80-95%
Herstelsanctie	45-65%

Voorafgaande raadpleging

Het advies van de AP naar aanleiding van een voorafgaande raadpleging is gelijkgesteld aan een besluit, waartegen bezwaar en beroep openstaan. Bij een negatief advies zou de verwerker niet met de verwerking door mogen gaan (of wachten op handhaving). Hoe eerder in dit geval naar de rechter wordt gegaan, hoe sneller er duidelijkheid komt voor de aanvrager. Om dit te bereiken, zou de aanvrager in bezwaar moeten gaan. De AP verwacht daarom dat 10-20% van de totale aanvragen in bezwaar gaan.

Afwijzing handhavingsverzoeken

Handhavingsverzoeken betreffen vaak principiële zaken waarin mensen hun grondrechten aangetast zien. Sommige belangenorganisaties zullen verder een hoge procesbereidheid hebben. Daarnaast zal de zeefwerking minder groot zijn wanneer er belangen van derden op het spel staan. Daarom gaan wij ervan uit dat nog steeds een redelijk groot percentage in bezwaar gaat.

Sancties

Voor boetes (vooral hoge boetes) verwachten wij dat een groot deel in bezwaar zal gaan, gelet op het karakter van de sanctie. Ook worden voor de behandeling van het bezwaarschrift geen kosten in rekening gebracht. Dit maakt het zeer aantrekkelijk om tegen boetes in bezwaar (en beroep) te gaan.

Bezwaarpercentages voor herstelsancties zijn gebaseerd op ervaringscijfers van de AP.

Op dit moment is niet in de uitvoeringswet opgenomen dat het in bezwaar gaan tegen een boetebesluit geen schorsende werking heeft. Dit heeft tot gevolg dat, om de betaling van de boete te bevriezen, om een voorlopige voorziening dient te worden verzocht bij de voorzieningenrechter. Deze processtap dient door een overtreder na het besluit op bezwaar nogmaals belopen te worden hangende de beroepsprocedure. Dit heeft zijn weerslag op de werklast en zal waarschijnlijk een beslag leggen op 50% van de capaciteit die benodigd is voor de afhandeling van beroepsprocedures (15-30 fte). Voor dit rapport gaan we ervan uit dat de schorsende werking alsnog analoog met de huidige Wbp wordt opgenomen.

3.4.2 (Hoger) Beroep

Wij hanteren de volgende percentages voor (hoger) beroepsprocedures:

	Van de besluiten in bezwaar gaat in beroep
Voorafgaande raadpleging	10-20%
Afwijzing handhavingsverzoek	35-50%
Boete (licht)	65-85%
Boete (zwaar)	70-90%
Herstelsanctie	40-60%
Prejudiciële procedure	1-3 per jaar

Analoog met de bezwaarfase zal ook een groot deel van de bezwaren van afgewezen handhavingsverzoeken in beroep gaan, omdat het vaak principiële zaken betreft waarin burgers stellen dat zij hun grondrechten aangetast zien.

Ervaringscijfers van andere toezichthouders bij boetebesluiten laten zien dat de zeefwerking van de bezwaarfase zeer beperkt zal zijn. Zo schrijven Jans & Outhuisje (2013) "bij de NMa gaat 71% van de bezwaar makende overtreders alsnog in beroep, bij de OPTA is dit 91% en bij de CA 67%"¹⁰. We gaan daarom uit van een beroepspercentage van tussen de 65% en 90% bij boetes.

Vanaf een bepaald volume bezwaarschriften die tot beroep leiden, zou het mogelijk zinvol zijn om voor mediation of een externe bezwaarschriftcommissie te kiezen. Een andere

¹⁰ Bron: Jans, J. H., & Outhuisje, A. (2013). De afschaffing van de bezwaarfase bij boetebesluiten van de ACM. *SEW: tijdschrift voor Europees en economisch recht*, 2013(1), 2-11.

mogelijkheid zou zijn de bezwaarfase bij boetes over te slaan (hiervoor zijn wijzigingen in de wetgeving nodig).

Gezien het karakter van een herstelsanctie verwachten wij een sterkere zeefwerking van de bezwaarfase dan bij een boete.

Ook voor beroepsprocedures gaan we vanwege de hoge aantallen procedures uit van een efficiencywinst van 30%.

4 Overzicht benodigde formatie (structureel)

4.1 Benodigde formatie (structureel)

4.1.1 Toelichting scenario's

In de berekening van de capaciteit maken we gebruik van drie scenario's. De scenario's verschillen vooral in de verwachte volumes.

In het lage scenario gaan we ervan uit dat de aantallen klachten en meldingen datalekken enigszins meevallen. In het middenscenario vallen de klachten ook mee, maar neemt de rest licht toe. In het hoge scenario pakt alles op de meest ongunstige manier uit – het is daarmee een extreem scenario waarvan niet op voorhand wordt uitgegaan, maar geeft wel de uiterste grens van de bandbreedte weer.

	Laag	Midden	Hoog
Voorlichtings-/adviesaanvragen (telefonisch)	8.000	10.000	12.000
Klachten Nederland (inclusief telefonische "klachten")	8.000	9.000	12.000
waarvan telefonisch	3.000	3.000	4.000
waarvan schriftelijk	5.000	6.000	8.000
Klachten EU	50	100	500
Ambtshalve geïnitieerd toezicht NL	35	45	50
Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU	5	8	10
Meldingen datalekken	6.000	8.000	10.000

De scenario's gaan uit van de benodigde structurele capaciteit – het betreft daarmee het "eindbeeld". Om er te komen is er een ingroeimodel ontwikkeld (zie memo transitiekosten).

4.1.2 Overzicht benodigde capaciteit

Benodigde capaciteit (fte)	Scenario "laag"	Scenario "midden"	Scenario "hoog"
Voorlichting & advisering (telefonisch)	5,0	6,0	7,0
Voorafgaande raadpleging	5,9	6,4	6,9
Systeemtoezicht	20,0	25,0	30,0
Datalekken	5,8	7,7	9,7
Klachten Nederland	31,1	37,3	49,4
Klachten EU	0,4	0,9	4,6
Ambtshalve onderzoeken NL	14,5	18,6	20,7
Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU	2,5	2,5	5,0
Internationaal	13,4	15,5	19,1
Strategie & beleid	2,0	2,0	3,0
Staftaken juridisch	3,7	4,7	4,7
Sanctionering	9,9	12,8	16,1
Bezwaar	24,0	30,4	34,9
Beroep	14,9	18,1	23,9
Wetgevingsadvisering	2,0	2,0	2,0
Communicatie intern	2,9	2,9	2,9
Communicatie extern	8,5	9,5	9,7
Bedrijfsvoering	16,0	17,0	18,0
College/directie	3,0	3,0	3,0
Totaal	185,3	222,4	270,7
Inschatting kosten personeel (ex. overhead)	€ 16,2 mln	€ 19,5 mln	€ 23,8 mln
Inschatting kosten personeel (incl. overhead)	€ 19,6 mln	€ 23,7 mln	€ 29,4 mln

NB: kosten medeaafhankelijk van keuze organisatiemodel. Kosten personeel (excl. overhead) bevatten loonkosten voor alle genoemde fte. Voor kosten incl. overhead zie toelichting.

Bovenstaande tabel geeft weer met welke bandbreedte rekening dient te worden gehouden voor de financiering van de AP. Zoals in de inleiding vermeld, betreffen de scenario's geen "keuzes" maar zijn gebaseerd op autonome groei van aantallen in de werkstromen. De AP heeft hier weinig invloed op.

Er zitten een aantal belangrijke factoren in het model, die voor een groot deel de toekomstige werklast van de AP bepalen: dit zijn met name de volumes (daarom is ook met scenario's gewerkt). Een deel van de volumes is op dit moment nog lastig in te schatten, vooral omdat zij afhankelijk zijn van de buitenwereld (bijvoorbeeld aantal klachten, telefoontjes, e.d.) en deels duidelijk anders zijn dan de huidige processen (zo is bijvoorbeeld de huidige manier van klachtafhandeling niet te vergelijken met de toekomstige manier). Voor het inschatten van de scenario's is daarom conservatief gerekend.

Omdat het in sommige gevallen om grote aantallen gaat, is het cruciaal dat de daadwerkelijke volumes en het daadwerkelijke capaciteitsbeslag goed worden gemonitord, vooral in de transitiefase en in de eerste maanden en jaren na mei 2018. Hoe eerder en hoe beter de daadwerkelijke tijdsbesteding en de daadwerkelijke volumes in kaart zijn gebracht, des te eerder en des te beter kan op mogelijke wijzigingen in capaciteitsbehoefte worden ingespeeld. Met dit rapport kan in ieder geval een eerste bandbreedte worden geschetst van de verwachte kosten.

Toelichting kosten overhead

Voor de berekening van overheadkosten is gebruik gemaakt van de Handleiding overheadstarieven 2017. De handleiding definieert overheadkosten als "kosten die samenhangen met de uitvoering van de PIOFACH-functies binnen het Rijk". Onder PIOFACH wordt verstaan: personeel, informatie, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting. De kosten per fte voor overhead worden in de handleiding bepaald op € 31.500. Om de overheadkosten te berekenen dienen alle fte die onder PIOFACH vallen, afgetrokken te worden van het totaal aantal fte en het resterende aantal fte te worden vermenigvuldigd met € 31.500.

Bij de AP vallen de volgende onderwerpen onder PIOFACH (overhead):

Secretariaat

- ICT
- Bedrijfsvoering
- HRM
- Staftaken juridisch
- Communicatie voor zover niet primair proces.

Een bijzonderheid bij de AP ten opzichte van de gemiddelde overheidsorganisatie is dat een groot deel van de communicatiewerkzaamheden onder het primair proces valt (en daarmee niet onder overhead). We rekenen hiertoe vooral de compliancebevorderende activiteiten:

- Communicatieadviezen en -plannen over primair proces
- Stakeholdercommunicatie & voorlichting t.b.v. compliancebevordering (waaronder het geven van presentaties, ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal, voorlichtingsbijeenkomsten, etc.)
- Schrijven van Q&A-content (waaronder handleidingen voor burgers & organisaties)
- Persvoorlichting (grotendeels)
- Strategievorming.

In totaal ligt de verhouding overhead vs. primair proces bij 1/3 vs. 2/3. Dit komt neer op rond de 8 fte communicatie die deel uitmaken van het primaire proces en dus niet vallen onder overhead.

4.1.3 Toelichting categorieën

In bovenstaand overzicht zijn meerdere processen samengevoegd. Daarom volgt hieronder een toelichting op de genoemde categorieën.

Telefonische voorlichting & advisering

Onder voorlichting en advisering vallen:

- Spreekuur
- Alternatieve interventies/Quick wins
- Frontoffice.

Dit is exclusief de processen die zijn opgenomen in “communicatie extern”

Voorafgaande raadpleging

- Voorafgaande raadpleging
- Verzoek om zienswijze
- Ontheffing 23 Wbp.

Systeemtoezicht

Onder systeemtoezicht vallen contact met FG's, vragen aan organisaties, maar ook certificering, gedragscodes en audits.

Datalekken

Hieronder vallen alle processen rondom de meldplicht datalekken, behalve sanctionering en bezwaar/beroep.

Klachten

Onder klachten zijn alle vervolprocessen meegenomen (zoals quick wins, alternatieve interventies, onderzoeken, etc.) behalve sanctionering en bezwaar/beroep.

Ambtshalve onderzoeken

Hieronder vallen alle ambtshalve onderzoeken, exclusief sanctionering en bezwaar/beroep.

Ambtshalve toezicht EU

Onder ambtshalve toezicht EU vallen gezamenlijke onderzoeken (zoals joint operations) en overige toezichtsverzoeken van collega-toezichthouders.

Internationaal

Hieronder valt:

- Doorgifte derde landen/BCR's
- Opinies WP29 (straks EDPB)
- WP29 plenaire (straks EDPB)
- WP29 subgroups (straks EDPB)
- Deelname aan andere internationale groepen
- Internationale vragen/Vragen EU
- Consistency Mechanism
- Mutual-assistanceverzoeken (het deel dat geen onderzoek is)
- Coördinatie EU/buitenland
- Privacyshield.

Strategie & beleid

Hieronder valt alleen strategie en beleid.

Wetgevingsadvisering

Hieronder valt alleen wetgevingsadvisering.

Staftaken juridisch

Onder staftaken juridisch vallen: klachten hfst 9 Awb, procedure Ombudsman, Wob-verzoeken, ondersteuning JZ, interne advisering bedrijfsjuridisch, compliance officer en FG (intern), vaststellen dwangsom bij niet tijdig beslissen, opstellen beleid inzake de uitvoering en beheer van de organisatie.

Sanctionering

Onder sanctionering valt: boetes, herstelsancties, openbaarmakingsbesluit, meekijken afwijzing handavingsverzoeken, adviseren primair proces, beoordelen VB/DB, nalevingscontrole, innen.

Bezwaar

Hieronder vallen bezwaarprocedures.

Beroep

Hieronder vallen beroepen incl. Bestuurlijke lus, hoger beroep, Voorlopige voorzieningen en procedures bij het HvJ.

Communicatie intern

Onder interne communicatie valt

- Algemene interne communicatie
- Intranet
- Kennisdeling en -borging
- Coördineren raad van advies.

Communicatie extern

Onder externe communicatie valt:

- Communicatieadviezen en -plannen over primair proces
- Stakeholdercommunicatie & voorlichting t.b.v. compliancebevordering (waaronder geven van presentaties, ontwikkelen voorlichtingsmateriaal, voorlichtingsbijeenkomsten, etc.)
- Schrijven van Q&A-content
- Persvoorlichting
- Public affairs
- Strategievorming
- Website (inhoudelijk en communicatief)
- (Half)jaarverslag
- Corporate communicatie
- Arbeidsmarktcommunicatie.

Bedrijfsvoering & overhead

Hieronder valt:

- Secretariaat
- ICT
- Bedrijfsvoering
- HRM.

4.2 Overige structurele kosten

De overige structurele kosten zijn meegerekend in de integrale loonkosten conform handleiding overheidstarieven 2017.

4.3 Monitoringsafspraken

Efficiënt & effectief

Zoals herhaaldelijk benadrukt in dit rapport, zijn goede monitoringsafspraken van groot belang. Dit houdt in dat monitoringsafspraken efficiënt en effectief zijn:

- Efficiënt, zodat geen onnodige werklust ontstaat door het monitoren.
- Effectief, zodat monitoring ook daadwerkelijk consequenties heeft en ingespeeld kan worden op veranderingen in werklust.

Dimensies & onduidelijkheden

Voor het maken van efficiënte monitoringsafspraken (en het ontwikkelen van een monitor) is het allereerst nodig om te bepalen wat er precies gemonitord dient te worden. Hiervoor kan worden gekeken naar de dimensies die gemonitord kunnen worden en naar de punten waarop nog onduidelijkheid heerst of wijzigingen verwacht worden (dit is immers de aanleiding voor het maken van monitoringsafspraken). Daarnaast is het verstandig zich in de monitor op alleen die onderwerpen te richten, die er qua werklust ook toe doen: waar maar kleine mogelijke verschillen verwacht worden is het normaliter niet efficiënt om te gaan monitoren.

De dimensies die zich bij de AP voor monitoringsafspraken lenen zijn tijdsbesteding aan processen (en variaties ervan), volumes en verhoudingen tussen procesvariëaties. Per onderwerp (bijvoorbeeld klachten) kan dan worden gekozen of, wat en hoe er precies gemonitord zal worden. Monitoring zal vooral logisch zijn bij onderwerpen waar onduidelijkheid heerst of waar wijzigingen verwacht worden (bijvoorbeeld volumegevoelige processen). De tabel hieronder geeft schematisch weer voor welke soort onderwerpen het logisch zal zijn om monitoringsafspraken te maken.

	Niet monitoren	Wel monitoren
Tijdsbesteding per keer (en variaties in proces)	Bestaand, ongewijzigd proces; "klein" proces ("peanuts")	Nieuw proces; Sterk gewijzigd proces;
Volumes (en verhoudingen procesvariëaties)	Bekende volumes; "klein" proces ("peanuts");	Onduidelijke volumes; Onduidelijke verhoudingen procesvariëaties;

De focus zal dus liggen op nieuwe processen (tijdsbesteding per proces) en onbekende/wisselende volumes en verhoudingen.

Voorstel onderwerpen van monitoring AP

In onderstaande tabel zijn de onderwerpen uit het rapport samengevat met daarbij een voorstel voor het wel of niet monitoren ervan.

Onderwerpen	Eigenschappen	Monitoring tijdsbesteding	Monitoring volumes
Voorlichting & advisering (telefonisch)	Nieuw proces; Onduidelijke volumes	√	√
Voorafgaande raadpleging	Deels nieuw proces; Deels onduidelijke volumes	√	√
Systeemtoezicht	Nieuwe processen; Onduidelijke volumes	√	√
Datalekken	Gewijzigd proces; Volumegevoelig	√	√
Klachten Nederland	Nieuw proces; Onduidelijke volumes	√	√
Klachten EU	Nieuw proces; Onduidelijke volumes	√	√
Ambtshalve onderzoeken NL	Volumegevoelig	-	√
Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU	Nieuw proces; Onduidelijke volumes	√	√
Internationaal	Deels nieuwe processen; Deels volumegevoelig	√ (deels)	√ (deels)
Strategie & beleid	Nieuw proces; Maar niet volumegevoelig	-	-
Staftaken juridisch	Ongewijzigd	-	-
Sanctionering	Gewijzigd proces (efficiency); Onduidelijke volumes	√	√
Bezwaar	Gewijzigd proces (efficiency); Onduidelijke volumes	√	√
Beroep	Gewijzigd proces (efficiency); Onduidelijke volumes	√	√
Wetgevingsadvisering	Geen relevante wijzigingen	-	-
Communicatie intern	Geen relevante wijzigingen	-	-
Communicatie extern	Geen relevante wijzigingen	-	-
Bedrijfsvoering	Geen relevante wijzigingen	-	-
College/directie	Geen relevante wijzigingen	-	-

Manieren van monitoring

Er zijn verschillende manieren van monitoring. Welke manier uiteindelijk gebruikt wordt, is mede afhankelijk van de indicatoren die men kiest.

- Volumes en verhoudingen: Vastleggen in systemen (registratie), turven, casestudies, etc.
- Tijdsbesteding per proces: tijdschrijven, casestudies, multimomentopnames, expertsessies, etc.

Per proces dient bezien te worden welke manier van monitoring mogelijk, nuttig en efficiënt is. Dat kan soms pas later duidelijk worden (bijvoorbeeld: kunnen aantallen in een IT-systeem bijgehouden worden?). In de uiteindelijke monitoringsafspraken kan dus een combinatie van monitoringsinstrumenten gebruikt worden.

Tijdstippen van monitoring

Het monitoren zelf gaat in principe het hele jaar door. Op bepaalde momenten, bijvoorbeeld één keer per kwartaal of per half jaar kan worden afgesproken nieuwe inzichten met elkaar te delen of een rapportage op te leveren. Het zal zinvol zijn dit vóór het indienen van een (aanvullende) begroting (voorjaar/najaar) te doen.

Voor een aantal onderwerpen zal binnenkort al nieuwe informatie binnenkomen. Zo is er een uitvraag gestart onder Europese DPA's over de inschatting van o.a. aantallen Europese klachten. De uitkomsten hiervan kunnen zo snel mogelijk worden meegenomen in de monitor. Ook kunnen kwartiermakers voor systeemtoezicht en de Europese processen na een tijd beter inschatten welke capaciteit daadwerkelijk nodig zal zijn. Voor andere onderwerpen zal pas nadat de processen zijn ingericht en een aantal keer zijn doorlopen meer duidelijkheid ontstaan. De tabel hieronder geeft een eerste inschatting van wanneer meer duidelijkheid te verwachten is over de boven geïdentificeerde onderwerpen.

Onderwerpen	Meer duidelijkheid over tijdsbesteding	Meer duidelijkheid over volumes
Voorlichting & advisering (telefonisch)	Q4 2017	Q4 2017
Voorafgaande raadpleging	Q1 2018	Q1 2018
Systeemtoezicht	Q1 2018	Q1 2018
Datalekken	Q4 2017	Q1 2018
Klachten Nederland	Q4 2017	Q2 2018
Klachten EU	Q4 2017	Q2 2017
Ambtshalve onderzoeken NL	-	Q2 2018
Ambtshalve geïnitieerd toezicht EU	Q2 2018	Q3 2017
Internationaal	Q2 2018	Q3 2017
Sanctionering	Q3 2018	Q4 2018
Bezwaar	Q3 2018	Q4 2018
Beroep	Q3 2018	Q4 2018

Periode van monitoring & wijzigingen in monitoring over de tijd heen

Het zal zinvol zijn om zo vroeg mogelijk te starten met monitoren. Vooral in de ingroeifase is het essentieel dat zowel tijdsbesteding als volumes van de genoemde processen goed in kaart worden gebracht.

Niet alles hoeft elke keer weer opnieuw in kaart te worden gebracht. De tijdsbesteding van nieuw ingerichte processen is hier een voorbeeld van. Zodra duidelijk is hoe de processen eruitzien en wat de tijdsbesteding van per keer doorlopen van het proces is, hoeft dit niet elke keer te worden herhaald. Er kan dan bijvoorbeeld worden overgegaan naar monitoring van alleen nog maar de volumes.

Effectiviteit: afspraken over consequenties

Monitoring heeft weinig nut als er geen consequenties aan verbonden worden. Het maken van goede afspraken over consequenties is daarom cruciaal: bijvoorbeeld, wat gebeurt er als de volumes van een proces veel hoger of juist veel lager uitpakken? De partijen die zich aan de monitor committeren dienen voorbereid te zijn op de mogelijke uitkomsten van de monitor. Dat betekent dus dat er ruimte moet worden gelaten voor een mogelijke toename van capaciteit, maar ook voor afname. Zo kan de AP bijvoorbeeld met tijdelijke contracten werken en het ministerie ruimte reserveren in de begroting.

Bijlage 1: Berekening werkstromen

Toelichting algemeen

- Gegeven: werkbare uren per jaar per fte: 1.380 (Rijksoverheid)
- Percentages hoeven niet altijd tot 100% op te tellen, omdat combinaties mogelijk zijn: bijvoorbeeld kan een alternatieve interventie alsnog tot een onderzoek leiden.

Klachten NL

- De AP wil zo efficiënt mogelijk werken. Dit houdt in zo veel mogelijk via de telefoon afhandelen en zo min mogelijk een schriftelijke fase ingaan. Dit is echter niet altijd in de hand van de AP. Voor verdere afhandeling probeert de AP zo veel mogelijk via alternatieve interventies af te doen.
- Soms zullen onderzoeken nodig zijn. De AP introduceert hiervoor een nieuwe "lichte" variant van onderzoeken, in aanvulling op de bestaande uitgebreide en lang durende onderzoeken. Het merendeel van de onderzoeken zal de nieuwe, lichte variant betreffen (40 uur i.p.v. 300-900 uur).
- Sancties en bezwaar en beroep zijn zowel in deze tabel opgenomen als ook in de aparte secties sancties/bezwaar/beroep.
- Voor afwijzingen geldt: Als een Alternatieve Interventie niet tot gewenst resultaat van klager leidt (bijvoorbeeld als er geconstateerd is dat er geen overtreding heeft plaatsgevonden en het verzoek is afgewezen), kan klager alsnog via klachtenformulier verzoek indienen. Daardoor dan ook mogelijk bezwaar/beroepsstroom.

Afhandeling klachten	Gemiddelde tijds- besteding per stuk in uur	Procentuele verdeling afhandeling	Aantal per jaar (laag)	Aantal per jaar (midden)	Aantal per jaar (hoog)	Fte (laag)	Fte (midden)	Fte (hoog)
Beoordeling klacht								
Eerste beoordeling	2	100%	5.000	6.000	8.000	7,2	8,7	11,6
Vervolgacties¹¹								
Afwijzing (incl. afwijzingsbesluit)	6,7	10%	500	600	800	2,4	2,8	3,4
Doorgeleiden (buitenland)	2	1%	25	30	40	0,0	0,0	0,1
Doorgeleiden (andere bestuursorganen)	1	1%	25	30	40	0,0	0,0	0,0
Alternatieve interventie	2,6	85%	4.250	5.100	6.800	7,9	9,4	12,6
Bemiddeling	19	1%	50	60	80	0,7	0,8	1,1
Onderzoek ¹²	68	5%	250	300	400	12,2	14,8	19,7
Communicatie-advies	24		15	18	24	0,3	0,3	0,4
Sanctie (alle sancties n.a.v. klachten)	31,3	2,5%	125	150	200	2,8	3,4	4,5
Voortijdige beëindiging/intrekking	1	1%	50	60	80	0,0	0,0	0,1

¹¹ Hierbij zijn ook combinaties mogelijk: zo kan bijvoorbeeld eerst een alternatieve interventie opgestart worden, en vervolgens alsnog een onderzoek worden uitgevoerd. Ook kan bijvoorbeeld een onderzoek zijn uitgevoerd en vervolgens de klacht voortijdig beëindigd worden.

¹² Bij onderzoeken bestaat er een groot verschil tussen de lichte variant (40 uur en de zware variant 300-900 uur), zie boven. De AP streeft ernaar om zo efficiënt mogelijk te werken.

Afhandeling klachten	Gemiddelde tijds- besteding per stuk in uur	Procentuele verdeling afhandeling	Aantal per jaar (laag)	Aantal per jaar (midden)	Aantal per jaar (hoog)	Fte (laag)	Fte (midden)	Fte (hoog)
Indien afwijzing								
Accepteert	0,25	70%	350	420	560	0,1	0,1	0,1
Dient bezwaar in	61	30%	150	180	240	6,6	8	7,6
Indien onderzoek								
Voortijdig beëindigd	1	30%	75	90	120	0,1	0,1	0,1
Geen overtreding (Afwijzing)	40	5%	13	15	20	0,4	0,4	0,6
Sanctie (zie sancties boven) ¹³	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Indien sanctie								
Accepteert	0,5	35%	74	89	119	0,0	0,0	0,0
Dient bezwaar in	54,3	65%	138	166	221	5,4	6,5	6,2
Indien bezwaar								
Accepteert en betaalt/beëindigt overtreding	0,5	70%	97	116	155	0,0	0,0	0,1
Gaat in (hoger) beroep	137,7	30%	86	104	138	8,6	10,3	13,8

¹³ De berekeningen voor deze sancties zijn reeds meegenomen onder "vervolgacties" (zie boven)

Ambtshalve onderzoeken

Ambtshalve onderzoeken zullen nauwelijks wijzigen. De AP doet nu al veel om het aantal onderzoeken te beïnvloeden, maar is daarbij ook afhankelijk van incidenten waar zij bijvoorbeeld als "brandweer" moet optreden.

Afhandeling ambtshalve onderzoeken	Gemiddelde tijdsbesteding per stuk in uur	Procentuele verdeling afhandeling jaar (laag)	Aantal per jaar (midden)	Aantal per jaar (hoog)	Fte (laag)	Fte (midden)	Fte (hoog)
Ambtshalve onderzoeken			35	40	50		
Onderzoek	559,2	100%	35	40	50	14,2	16,2 20,3
Voortijdige beëindiging	2	5%	1,75	2	2,5	0	0 0
Sanctie "licht" (lichte boetes)	31,2	35%	12,3	14	17,5	0,3	0,3 0,4
Sanctie "zwaar" (herstelsanctie & zware boetes)	116,0	60%	21	24	30	1,8	2,0 2,5
Rapport Voorlopige Bevindingen (VB) en Definitieve Bevindingen (DB)	49,0	90%	32	41	45	1,1	1,4 1,6
Communicatie-advies	24,0	57%	20	26	29	0,3	0,4 0,5
Bezwaar	74,5	50%	16,6	19,0	23,8	0,9	1,0 1,3
Beroep	154,0	35%	5,8	6,7	8,3	0,6	0,7 0,9

Onderzoeken EU

Afhandeling EU	Gemiddelde tijdsbesteding per stuk in uur	Procentuele verdeling afhandeling	Aantal per jaar (laag)	Aantal per jaar (midden)	Aantal per jaar (hoog)	Fte (laag)	Fte (midden)	Fte (hoog)
Onderzoeken EU								
Onderzoek	559,2	100%	5	5	10	2,2	2,2	4,4
Coördinatie EU	84	100%	5	5	10	0,3	0,3	0,6
Voortijdige beëindiging	2	0%				0	0	0
Punitieve sanctie	31,2	35%	1,8	1,8	3,5	0	0	0
Herstelsanctie	116,0	60%	3	3	6	0,3	0,3	0,5
Rapport Voorlopige Bevindingen (VB) en Definitieve Bevindingen (DB)	49,0	90%	4,5	7,2	9	0,2	0,2	0,4
Communicatie-advies	24,0	90%	4,5	7,2	9	0,1	0,1	0,2
Bezwaar	74,5	50%	2,4	2,4	4,8	0,1	0,1	0,3
Beroep	154,0	35%	0,8	0,8	1,7	0,1	0,1	0,2

Extra element t.o.v. ambtshalve onderzoeken NL: coördinatie EU

Sanctionering

Afhandeling sancties	Gemiddelde tijdsbesteding per stuk in uur	Procentuele verdeling afhandeling	Aantal per jaar (laag)	Aantal per jaar (midden)	Aantal per jaar (hoog)	Fte (laag)	Fte (midden)	Fte (hoog)
Vanuit klachten	31,3	2,5%	125	150	200	2,8	3,4	4,5
Vanuit datalekken	4,5	24%	1440	1920	2400	4,7	6,3	7,8
Vanuit onderzoek NL (punitief)	31,2	35%	12,3	14	17,5	0,3	0,3	0,4
Vanuit onderzoek NL (herstel)	116	60%	21	24	30	1,8	2,0	2,5
Vanuit sanctie punitief (onderzoek EU)	31,2	35%	1,8	1,8	3,5	0,0	0,0	0,1
Vanuit sanctie herstel (onderzoek EU)	116	60%	3	3	6	0,3	0,3	0,5

NB: lees deze tabel als "2,5% van alle klachten leiden tot sanctionering"

Bezwaar		Procentuele verdeling afhandeling			Aantal per jaar			Fte		
Afhandeling bezwaar	Gemiddelde tijdsbesteding per stuk in uur	jaar (laag)	jaar (midden)	jaar (hoog)	(laag)	(midden)	(hoog)	(laag)	(midden)	(hoog)
Vanuit afwijzing (klachten)	52,1	30%	150	180	240	6	7	6,5		
Vanuit sanctie (klachten)	54,3	65%	138	166	221	5,4	6,5	6,2		
Vanuit sanctie (datalekken)	25,6	40%	576	768	960	10,7	14,2	17,8		
Vanuit sanctie (onderzoek NL)	74,5	50%	16,6	19	23,8	0,9	1	1,3		
Vanuit sanctie (onderzoek EU)	154,0	50%	2,4	2,4	4,8	0,1	0,1	0,3		

NB: lees deze tabellen als "x% van alle klachten leiden tot bezwaar/beroep".

Beroep		Procentuele verdeling afhandeling			Aantal per jaar			Fte		
Afhandeling beroep	Gemiddelde tijdsbesteding per stuk in uur	jaar (laag)	jaar (midden)	jaar (hoog)	(laag)	(midden)	(hoog)	(laag)	(midden)	(hoog)
Vanuit bezwaar (klachten)	137,7	30%	86	104	138	8,6	10,3	13,8		
Vanuit bezwaar (datalekken)	32,0	30%	172,8	230,4	288	4,0	5,3	6,7		
Vanuit bezwaar (onderzoeken NL)	154,0	35%	5,8	6,7	8,3	0,6	0,7	0,9		
Vanuit bezwaar (onderzoeken EU)	154,0	35%	0,8	0,8	1,7	0,1	0,1	0,2		

Voorlichtings- en adviesverzoeken (telefonisch) en telefonische klachten

Voorlichting & advies	laag	midden	Hoog
Aantal bellers	8.000	10.000	12.000
Tijdsbesteding per telefoontje (uren)	0,25	0,25	0,25
Bezetting	4-8 u per werkdag	4-8 u per werkdag	4-8 u per werkdag

Klachten (telefonisch)	laag	midden	Hoog
Aantal bellers	3.000	3.000	4.000
Tijdsbesteding per beller (uren, gemiddeld) ¹⁴	0,5	0,5	0,5
Bezetting	4-8 u per werkdag	4-8 u per werkdag	4-8 u per werkdag

Datalekken	laag	midden	Hoog
Aantal meldingen	6.000	8.000	10.000
Meldingen bekeken	60%	60%	60%
... daarvan % overtredingen	40%	40%	40%

¹⁴ Uitgangspunt voor telefonische afhandeling van klachten is dat klachten waarbij de afhandeling langer zou duren dan een half uur per beller doorgaan naar een schriftelijke fase.

Bijlage 2: Lijst gesprekspartners

Organisatie	Afdeling	Functie
Ministerie van VenJ	DWJZ	Wetgevingsjurist
Ministerie van VenJ	DGRR	Raadadviseur
Ministerie van VenJ	DGRR	Raadadviseur/plv. Hoofd Juridische Zaken
Ministerie van VenJ	Servicecentrum Privacy en Veiligheid	Coördinator Servicecentrum Privacy en Veiligheid
Ministerie van BZK		Senior beleidsmedewerker
Autoriteit Persoonsgegevens	Alle afdelingen	Verschillende medewerkers
Raad van State	Advisering	Directeur
Nationale Ombudsman		Directiesecretaris/programmamanager
Autoriteit Financiële Markten		Programmamanager Innovatie & Fintech

Met de afdeling DGRR van het ministerie van VenJ en de AP heeft gedurende het onderzoek wekelijks afstemmingsoverleg plaatsgevonden, waarin onder ander conceptversies van dit rapport zijn besproken.

Bijlage 3: Tabel wijzigingen AVG/Richtlijn

Eerste interne analyse AP (d.d. 17-08-2016)

Taakomschrijving Wbp	Artt. Wbp	Taakomschrijving Verordening	Artt. Ver. ¹	O/N/G/ V/W ¹⁵	indien proces gewijzigd: aangeven waaruit de wijziging bestaat
Meldingen incl. voorafgaand onderzoek/ zwarte lijst	Artt 27, 31, 32			V	Deze processen komen als zodanig te vervallen.

¹⁵ O= ongewijzigd, N = nieuw, G = gewijzigd, V = vervallen en W = wens.

Taakomschrijving Wbp	Artt. Wbp	Taakomschrijving Verordening	Artt Ver. ¹	O/N/G/ V/ W ^{2,5}	indien proces gewijzigd: aangeven waaruit de wijziging bestaat
Verzoeken om bemiddeling (waaronder de zaken ivm het recht om vergeten te worden	Art. 47	In de verordening zijn de rechten weergegeven van betrokkenen mbt informatie en toegang tot persoonsgegevens, waaronder recht op inzage, rectificatie, recht op vergetelheid etc.	Afdeling 2 en 3 van hfst 3	OG	De taak om te bemiddelen wordt op zichzelf niet genoemd in de verordening, maar vloeit voort uit de breder geformuleerde taakomschrijving en de bepaling over klachtbehandeling. Het proces zal nagenoeg gelijk blijven, maar mogelijk wel in volume toenemen.
wetgevingsadvisering	Art 51	wetgevingsadvisering	Art 57, eerste lid, onder c	O	Is deels afhankelijk van de op nationaalniveau geregelde procedure. De inschatting is dat het interne proces ongewijzigd blijft.
Klachten/ verzoek om handhaving	Art 28, vierde lid, Richtlijn	In behandeling nemen klachten/ verzoeken om handhaving	Art 57, eerste lid onder f en het tweede lid	O/G	Gaat waarschijnlijk verder dan het in behandeling nemen van verzoeken/ klachten van burgers in NL, houdt ook in behandelen doorgestuurde klachten afkomstig van andere toezichthouders. Daarnaast dient het indienen van klachten/ verzoeken elektronisch te worden gefaciliteerd. Het proces zal deels onveranderd blijven, zij het dat het volume naar verwachting zal toenemen en de AP vaker inhoudelijk zal moeten oordelen. Wat wijzigt in het proces is dat het een Europese component krijgt in de vorm van het mutual assistance mechanism (artt. 61 van de verordening.

Taakomschrijving Wbp	Artt. Wbp	Taakomschrijving Verordening	Artt Ver. ¹	O/N/G/ V/W ¹⁵	indien proces gewijzigd: aangeven waaruit de wijziging bestaat
Het doen van onderzoek	Artikel 60	Het doen van onderzoek	Art 57, eerste lid, onder h	O/G	Aan het bestaande proces zal worden toegevoegd de EU-component van samenwerking tussen toezichthouders in de EU. De afstemming en samenwerking bij het doen van onderzoek zal geïntensiveerd worden. Zie hierover artikel 60 t/m 62 daarover. Dit kan leiden tot de toepassing van het coherentiemechanisme als bedoeld in artikel 63 ev.
BCR's	Artikelen 76+77		Artt 46, 47	O	Waarschijnlijk blijft dit proces ongewijzigd blijven en is in de verordening de bestaande werkwijze opgenomen.
Niet aanwezig	nvt	Volgen relevante ontwikkelingen	Art 57, eerste lid, onder i	O	Voor zover dit een proces is, vindt er geen wijziging plaats.
Meldplicht datalekken	Artikel 34a	Meldplicht datalekken	Artt 33, 58	O	Het proces als zodanig blijft ongewijzigd. Het volume zal toenemen gelet op de uitbreiding van hetgeen gemeld dient te worden.

Taakomschrijving Wbp	Artt. Wbp	Taakomschrijving Verordening	Artt Ver. ¹	O/N/G/ V/ W ^{3,5}	indien proces gewijzigd: aangeven waaruit de wijziging bestaat
Niet aanwezig	nvt	Informatieverschaffing	Art 57, eerste lid onder b, d en e	N	<p>Dit betreft een nieuw proces en zal qua intensiteit verschillen naar gelang wie de 'betrokkene' is.</p> <p>Het publieke bewustzijn en begrip van de risico's, regels, waarborgen en rechten gerelateerd aan het verwerken van persoonsgegevens proactief promoten. Activiteiten gericht op kinderen zullen specifieke aandacht krijgen. Dit gaat zeker de eerste paar jaar na inwerkingtreding verder dan het hebben van een website. Er dient op meer actieve aan voorlichting te worden gedaan.</p> <p>Het bewustzijn van verantwoordelijken en bewerkers vergroten over hun verplichtingen onder de Verordening;</p> <p>Op verzoek, informatie geven aan elke betrokkene over het uitoefenen van zijn of haar rechten onder deze Verordening en, wanneer van toepassing, samenwerken met de toezichthouder in een andere Lidstaat met dit doel.</p>

Taakomschrijving **Artt.** **Taakomschrijving Verordening** **Artt Ver.¹** **O/N/G/** **indien proces gewijzigd: aangeven waaruit de wijziging**
Wbp **Wbp** **V/W¹⁵** **bestaat**

Niet aanwezig nvt Voorafgaande raadpleging DPIA Art 36 O Bij hoog risico na een DPIA dient de toezichhouder voorafgaand te worden geraadpleegd. Het proces is vergelijkbaar met het bestaande proces van het voorafgaand onderzoek (zie receptuur), zij het dat ook bij dit product het EU-afstemmingsmechanisme moet worden doorlopen. De toetsing gaat inhoudelijk verder en is een andere dan de huidige VO-procedure. De verwachting is dat er intensief gebruik gemaakt gaat worden van dit product, omdat het bedrijven en instellingen een bepaalde zekerheid geeft.

Niet aanwezig nvt Functionaris voor de gegevensbescherming H III Afd. 4 N De AP dient intern een proces hiervoor in te richten, nu de AP ook zelf een FG dient te hebben.

Gedragscode Artikel 25 Gedragscode Artt 40, 41 O/G Het proces als zodanig zal ongewijzigd blijven, zij het dat daarnaast een proces op EU-niveau doorlopen moet worden. Zie de desbetreffende artt uit de verordening.

Niet aanwezig nvt Certificering Artt 42, 43 N Dit proces is geheel nieuw.

Taakomschrijving Wbp	Artt. Wbp	Taakomschrijving Verordening	Artt Ver. ¹	O/N/G/ V/ W ^{3,5} bestaat	indien proces gewijzigd: aangeven waaruit de wijziging
Niet aanwezig	nvt	Interne documentatie	Art 57, eerste lid, onder u	N	Dit vergt zeer waarschijnlijk het inrichten van nieuwe processen binnen en dus aanpassing van het ICT-systeem.
Niet aanwezig	nvt	Handhavingsbevoegdheid	Art 58,	O/G	Het proces op bestuursrechtelijk niveau zal waarschijnlijk ongewijzigd blijven. Echter voordat een definitief besluit genomen wordt, dient het ontwerp/ concept aan de andere toezichthouders te worden voorgelegd. Deze kunnen bezwaar maken. Indien het bezwaar niet wordt overgenomen, kan het coherentiemechanisme worden toegepast uit artikel 63 ev van de verordening. Dit betekent een belangrijke wijziging op het proces en zal het besluitvorming traject met ongeveer twee maanden vertragen.

Taakomschrijving **Artt. Wbp** **Taakomschrijving Verordening** **Artt Ver.¹** **O/N/G/ V/ W^{1,5}** **indien proces gewijzigd: aangeven waaruit de wijziging bestaat**

Jaarverslag	Art 58 van de Wbp en art 18 van de Kaderwet ZBO	Activiteitenverslag toezichthouder	Art 59	O	Dit proces blijft hetzelfde.
Medewerking EU-lidstaten	Artt 51a, 61, zesde lid, van de Wbp	Europese samenwerking toezichthoudende autoriteiten	Art 57, eerste lid, sub g, en art 60	G/N	Intensievere samenwerking met andere Europese toezichthouders waarbij consensus wordt nagestreefd. Verdere afstemming vereist en onderscheid leidende toezichthoudende autoriteit die samenwerkt met andere Europese toezichthoudende autoriteiten. Geldt ook tav klachten van betrokkenen tav een verwerkingsverantwoordelijke die meerdere vestigingen in de EU heeft. Termijnen voor samenwerking en beoordeling ontwerpbesluit. Betreft andere manier van werken en verhoging administratieve lasten. Het hanteren van een standaardformulier voor het vertrekken van informatie aan andere toezichthouders.

Bijlage 4: Appellabele besluiten

Bevoegdheden en besluiten die voortvloeien uit de AVG (versie cf. concept Uitvoeringswet)

<u>Onderzoeksbevoegdheden¹⁶</u>	<u>Artikel</u>	<u>Appellabel besluit?</u>
Last om informatie te verstrekken	58, lid 1, punt a)	ja, zie ook artikel 14, lid 4, Uitvoeringswet
Onderzoek verrichten	58, lid 1, punt b)	nee
Certificeringen toetsen	58, lid 1, punt c)	nee
Partij in kennis stellen van gestelde overtreding (w.o. handhavings-/beschermingsverzoek?)	58, lid 1, punt d)	nee
Toegang verkrijgen tot persoonsgegevens/informatie	58, lid 1, punt e)	nee
Toegang verkrijgen tot bedrijfsruimten (w.o. systemen)	58, lid 1, punt f)	nee

¹⁶ de AP beschikt tevens over de onderzoeksbevoegdheden uit afdeling 5.2 van de Awb, nu zij is ook aangewezen als toezichthouder krachtens de Awb.

Corrigerende maatregelen

Waarschuwing	58, lid 2, punt a), artikel 35c, eerste lid, punt a, Wpg (na implementatie RI)	nee (geen rechtsgevolg), zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Berisping	58, lid 2, punt b)	ja, zie artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Verplichten tot het doen van een melding van inbreuk aan betrokkene	artikel 35c, lid 1, onder e, Wpg (na implementatie RI)	nee, zie artikel 35c, lid 3, Wpg
Last om het verzoek van betrokkene in te willigen (inzage, bezwaar tegen de verwerking etc.)	58, lid 2, punt c)	ja, zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Zelfstandige last (algemeen)	58, lid 2, punt d)	ja, zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Last om een (openbare) mededeling te doen	58, lid 2, punt e)	ja, zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Tijdelijke of definitieve verwerkingsbeperking (w.o. verwerkingsverbod)	58, lid 2, punt f)	ja, zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Last tot rectificatie of wissing van gegevens of beperking van de verwerking + mededeling daarvan	58, lid 2, punt g)	ja, zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
(Last om) certificering (te doen) intrekken e.d.	58, lid 2, punt h)	ja, zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Bestuurlijke boete (o.g.v. artikel 83)	58, lid 2, punt i)	ja, vgl. ook artikel 14, lid 3, Uitvoeringswet
Last om doorgifte op te schorten	58, lid 2, punt j)	ja, zie ook artikel 14, lid 5, Uitvoeringswet
Last onder dwangsom (nationaal)	o.g.v. 58, lid 6 + 16, lid 4 en 17 Uitvoeringswet, artikel 35c, lid 1, onder b, Wpg (na implementatie RI)	ja

Bestuurlijke boete (nationaal)	o.g.v. 84, lid 1 + 18 Uitvoeringswet, artikel 35c, lid 1, onder c, Wpg (na implementatie RI)	ja
--------------------------------	---	----

Autorisatie- en adviesbevoegdheden

Advies (voorafgaande raadpleging)	58, lid 3, punt a), Art 33b Wpg (na implementatie RI)	ja, zie ook artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Advies (parlement, regering etc.)	58, lid 3, punt b)	nee, zie ook artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Wetgevingsadvies (nationaal)	15 Uitvoeringswet	nee
Voorafgaande toestemming (voorafgaande raadpleging; artikel 36, lid 5)	58, lid 3, punt c)	ja, zie (ook) artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Advies over / goedkeuring van ontwerpgedragscode	58, lid 3, punt d)	ja, zie (ook) artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Accrediteren certificeringsorgaan	58, lid 3, punt e)	ja, zie ook artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Afgeven certificering / goedkeuring certificeringscriteria	58, lid 3, punt f)	ja, zie artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Aannemen/vaststellen standaard(contract)bepalingen (verwerker, doorgifte; artikelen 28 lid 8 en 46, lid 2, punt d))	58, lid 3, punt g)	ja, zie ook artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Toestemming voor contractbepalingen doorgifte (artikel 46, lid 3, punt a))	58, lid 3, punt h)	ja, zie ook artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Toestemming voor administratieve regelingen doorgifte (artikel 46, lid 3, punt b))	58, lid 3, punt i)	ja, zie ook artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet
Goedkeuring van bindende bedrijfsvoorschriften	58, lid 3, punt j)	ja, zie (ook) artikel 14, lid 6, Uitvoeringswet

Overige

Rechtsvordering instellen etc.	58, lid 5	nee
Afwijzing klacht (handhavingsverzoek)	o.a. 77, artikel 31a Wpg (na implementatie RI) en artikel 26 Wjsg (na implementatie RI)	ja, zie ook MvT Uitvoeringswet
Toestemming verwerking persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen etc. ten behoeve van derden (nationaal, <i>komt in de plaats van VO-procedure uit Wbp</i>)	31, lid 1, onderdeel c, onder 3 ^o , Uitvoeringswet	ja
Ontheffing verwerkingsverbod bijzondere persoonsgegevens (<i>bestaand</i>)	28, lid 1, onder c, Uitvoeringswet	ja
Openbaarmaking beleidsregels, onderzoeksbevindingen, corrigerende maatregelen, last onder dwangsom (nationaal), adviezen en beslissingen op bezwaar (<i>andere wettelijke grondslag, nu 8 Wob</i>)	20 Uitvoeringswet	ja
Bemiddeling (<i>bestaand</i>)	34 Uitvoeringswet artikel 31a, lid 2 en 3, jo. artikel 35b, lid 2, onder g, Wpg (na implementatie RI)	nee (geen rechtsgevolg)

Bijlage 5: Huidige bezetting

Schaal	fte
5	1,89
6	3,67
7	2,61
8	3,56
9	6,58
10	2,89
11	13,25
12	19,25
13	9,61
14	5,11
15	1,00
16	1,00 (gedetacheerd buiten de organisatie)
18	1,00
19	0,83
TOTAAL	72,3

Status: juni 2016

Autoriteit Persoonsgegevens
Mevrouw A. Wolfsen
Postbus 93374
2509 AJ DEN HAAG

Kenmerk: 201700427

Den Haag, 12 april 2017

Geachte mevrouw Wolfsen,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

Dr. E. Schippers

201700420

Mevrouw drs. E. Schippers

Informateur

p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018

2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 11 april 2017

Ref: B17.14

Betreft: Bescherming Nederlandse beursvennootschappen

Geachte mevrouw Schippers,

Naar aanleiding van recente pogingen tot overname van een aantal Nederlandse beursvennootschappen en het huidige 'lage renteklimaat' waardoor het goedkoper is om overnames te financieren, is de vraag opgekomen of Nederlandse vennootschappen wel voldoende in staat zijn om tot een gedegen afweging over een overname te komen en of zij wel adequaat zijn beschermd tegen een zogenoemd vijandig overnamebod. Sommige partijen hebben in dat kader gepleit voor wetgeving. Parallel hieraan wordt er discussie gevoerd over een mogelijke rol voor de overheid bij bepaalde overnames. Graag wil Eumedion de visie van de bij haar aangesloten Nederlandse en niet-Nederlandse institutionele beleggers, die gezamenlijk ongeveer 25 procent van de Nederlandse beursgenoteerde aandelen houden, over deze onderwerpen met u delen. Deze institutionele beleggers hebben, mede gelet op hun achterliggende begunstigers en cliënten, belang bij een sterke Nederlandse economie. Daarnaast hebben deze beleggers een lange termijn beleggingshorizon, zijn betrokken en verantwoordelijke aandeelhouders in de vennootschappen waarin zij beleggen en hebben vanuit die rol belang bij een goede mate van informatievoorziening én bescherming van hun positie, (juist) ook in overnamesituaties¹.

¹ Zie hierover nader Eumedion's position paper van 28 juni 2016, 'Positie minderheidsaandeelhouders in ondernemingen met een controlerend aandeelhouder' (bijlage bij *Kamerstukken II* 2016/17, 29 752, nr. 9).

1. Zijn Nederlandse beursvennootschappen voldoende beschermd tegen vijandige overnames?

Een overnamepoging is voor de 'doelvennootschap' in kwestie een ingrijpende gebeurtenis. Immers: de zelfstandigheid, de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten en de voortzetting van het beleid staan op het spel. Het bestuur en de raad van commissarissen mogen bij de besluitvorming over een overname niet over één nacht ijs gaan. Het bestuur en de raad van commissarissen hebben de wettelijke taak om (juist) ook in overnamesituaties datgene te doen dat in het belang is van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming(en).² Dit vennootschappelijk belang waarnaar het bestuur en de raad van commissarissen zich moet richten, is dus breder dan alleen het aandeelhoudersbelang.³ Eumedion onderstreept dit uitgangspunt: in een overnamesituatie gaat het om meer dan alleen het aandeelhoudersbelang.

Eumedion wil benadrukken dat het van groot belang is dat met name in het geval van een ongewenst overnamebod het bestuur en de raad van commissarissen van de doelvennootschap geen overhaaste besluiten nemen. Zij dienen daarom voldoende tijd en ruimte te hebben om alle opties te onderzoeken, waaronder:

- De plannen van de (vijandige)ieder;
- De mogelijkheden om op zelfstandige basis door te gaan op een manier waarbij voor alle bij de vennootschap betrokkenen waarde op korte én lange termijn wordt gecreëerd;
- Het uitlokken van een alternatief bod van een partij die beter bij de waarden, het beleid en de doelstellingen van de vennootschap past.

Uiteindelijk zouden het bestuur en de raad van commissarissen die optie moeten kiezen die in het lange termijn belang van de vennootschap en alle daarbij betrokkenen is. Nederlandse beursvennootschappen hebben over het algemeen voldoende effectieve juridische dan wel economische beschermingsmogelijkheden om het bestuur en de raad van commissarissen in een vijandige overnamesituatie die noodzakelijke rust en ruimte ook te gunnen, zoals beschermingsaandelen, prioriteitsaandelen en certificaten van aandelen (een overzicht van de beschermingsconstructies van de grootste Nederlandse beursvennootschappen – de zogenoemde AEX- en AMX-vennootschappen – is opgenomen in de bijlage bij deze brief). Dit wordt bovendien ondersteund door in de loop der jaren

² Art. 2: 129, lid 5, BW en art. 2:140, lid 2, BW.

³ Vgl. ook principe 1.1 van de herziene Nederlandse corporate governance code. Hieruit volgt dat het bestuur zich dient te richten op de lange termijn waardecreatie van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en de in aanmerking komende belangen van de *stakeholders* dient af te wegen. Vgl. ook de invulling die de Hoge Raad aan het begrip vennootschappelijk belang heeft gegeven: "het bevorderen van het bestendige succes van de door de vennootschap gedreven onderneming" (HR 4 april 2014, NJ 2014/286 (*Cancon*), r.o. 4.2.1).

ontwikkelde jurisprudentie en door praktijkervaring: zie bijvoorbeeld het succesvol afwenden van de vijandige biedingen op de aandelen KPN (2013) en Mylan (2015) en van het ongewenste aandeelhoudersactivisme bij ASM International (2008). Wetgeving die erin voorziet om van 'hogerhand' en zonder bemoeienis van de aandeelhoudersvergadering het bestuur en de raad van commissarissen die rust en ruimte te geven, is niet nodig en zou bovendien ook stuiten op de grenzen van Europees recht (specifiek de richtlijn openbaar overnamebod⁴ en de richtlijn kapitaalbescherming⁵).

Kortom: wetgeving op het terrein van beschermingsconstructies is niet per sé nodig en de door de heer Hommen en werkgeversorganisatie VNO-NCW geuite voorstellen staan bovendien op gespannen voet met de Europese regelgeving.

Eventuele alternatieven

Als het nieuwe kabinet ondanks het bovenstaande toch overweegt om de wetgeving op dit terrein aan te passen, dan zouden wij een aanpassing van de biedingsregels het minst kwalijk achten. Wij zouden ons de wettelijke regel kunnen voorstellen dat een openbaar bod alleen gestand mag worden gedaan als 95% van de aandelen is aangemeld, *tenzij* het bestuur van de doelvennootschap instemt met een lager gestanddoeningspercentage dat op ten minste de helft van het geplaatste aandelenkapitaal⁶ moet liggen. In het geval van een vijandig bod zal het voor de bieder vrijwel onmogelijk zijn om een dergelijk hoog aanmeldpercentage te halen. Het is in dat geval namelijk zeer waarschijnlijk dat ten minste 5% van het geplaatste aandelenkapitaal om welke reden dan ook niet zal aanbieden, bijvoorbeeld omdat het bestuur van de doelvennootschap gebruik maakt (of heeft gemaakt) van zijn 'standaardemissiebevoegdheid' om 10% nieuwe aandelen bij een bevriende partij te plaatsen.⁷ Een dergelijke regel heeft verder als voordeel dat hij in de pas loopt met het huidige beginsel in het ondernemingsrecht dat pas na verwerving van 95%

⁴ Richtlijn 2004/25/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende het openbaar overnamebod, PbEU 2004, L 142, art. 3 lid 1 onderdeel d en art. 6 lid 2.

⁵ Richtlijn 2012/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 strekkende tot het coördineren van de waarborgen welke in de lidstaten worden verlangd van de vennootschappen in de zin van artikel 54, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, om de belangen te beschermen zowel van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden met betrekking tot de oprichting van de naamloze vennootschap, alsook de instandhouding en wijziging van haar kapitaal, zulks teneinde die waarborgen gelijkwaardig te maken, PbEU 2012, L 315, art. 29.

⁶ Dit is het huidige, wettelijke minimumgestanddoeningspercentage (art. 5:71 lid 1, onderdeel b, Wft). Denkbaar is om deze ondergrens te verhogen naar bijvoorbeeld 66,67% of 80% (de gebruikelijke minimumgestanddoeningspercentages bij openbare biedingen).

⁷ De bevoegdheid tot emissie ligt bij de algemene vergadering, maar in de praktijk wordt deze bevoegdheid vaak gedelegeerd aan het bestuur (art. 2:96 BW). In Nederland is het *market practice* om het bestuur voor een periode van 18 maanden te machtigen om 10% aan nieuwe aandelen uit te geven.

van de aandelen de rest van de aandeelhouders mag worden uitgekocht⁸, dat het bestuur van de doelvennootschap de 'controle' over het biedingsproces houdt (immers om toestemming te krijgen voor een lager gestanddoeningspercentage dan 95% zal de bieder het bestuur van de doelvennootschap moeten overtuigen dat het bod in het belang is van de vennootschap en alle daarbij betrokkenen) en dat hij niet strijdig is met het Europees recht.

Daarnaast zouden wij Nederlandse beursvennootschappen die hun lange termijn, maatschappelijke en/of sociale waarden graag willen benadrukken, willen aanmoedigen om deze rechtstreeks op te nemen in hun statutaire doelomschrijving.⁹ Hierdoor is het voor aandeelhouders op voorhand duidelijk dat dergelijke vennootschappen een ander profiel en karakter kennen dan andere beursvennootschappen. Aandeelhouders worden op deze manier ook 'gebonden' aan die doelomschrijving. Dit maakt het voor de desbetreffende vennootschappen gemakkelijker om bijvoorbeeld in vijandige overnamesituaties maatregelen te treffen om de eigen in de statuten verankerde waarden te beschermen. Ook stelt deze uitgebreidere statutaire doelomschrijving een eventuele beschermingsstichting eerder in staat om beschermingspreferente aandelen te nemen.

Verder zouden wij de Nederlandse beursvennootschappen willen aanmoedigen om in de verslaggeving veel beter dan nu te beschrijven hoe zij op lange termijn waarde denken te creëren, wat de strategie, het verdienmodel en de onderscheidende waardegenererende middelen zijn om dit te realiseren en op welke wijze in het afgelopen boekjaar daaraan is bijgedragen.¹⁰ Dit zal het voor aandeelhouders gemakkelijker maken om tot het oordeel te komen dat de strategie en het verdienmodel van de vennootschap zowel op korte als op lange termijn waarde genereren.

2. Moet de overheid een rol hebben bij overnames van Nederlandse vennootschappen?

Gelet op het voorgaande verwacht Eumedion een terughoudende rol van de overheid bij overnames van Nederlandse vennootschappen. Alleen als een bod wordt gedaan op een vennootschap die van evident vitaal belang is voor het goed functioneren van de Nederlandse samenleving zou de overheid de mogelijkheid moeten hebben om die overname te blokkeren of aan nadere voorwaarden te onderwerpen. Concreet vindt Eumedion dat overheidsingrijpen alleen mogelijk zou moeten zijn in het geval van een overnamepoging van een vennootschap die i) actief is in één van de twaalf door de overheid

⁸ Art. 2:92a BW.

⁹ Zie in dezelfde zin advocaat-generaal Timmerman in L. Timmerman, 'De breedte van het vennootschapsrecht, enkele inleidende opmerkingen', *WPNR* 2015/7048, p. 93-94.

¹⁰ Ook wel *integrated reporting* genoemd; in lijn met principe 1.1 en *best practice* bepaling 1.1.4 van de herziene Nederlandse corporate governance code.

aangewezen vitale sectoren én ii) waarbij het maatschappelijk belang van (een deel van) de ondernemingsactiviteiten voldoende duidelijk, specifiek en substantieel is. Als aan deze criteria wordt voldaan, zou een interdepartementale commissie moeten kunnen toetsen of bij de overname de nationale veiligheid of de openbare orde in het geding is.¹¹ In het uiterste geval zou de overheid de overname moeten kunnen blokkeren. Bij alle andere overnames ziet Eumedion geen toetsende rol voor de overheid weggelegd.¹²

Eumedion pleit daarom voor een sectorbreed wetsvoorstel waarin de overheid de mogelijkheid krijgt om overnames van vennootschappen die van evident belang zijn voor het goed functioneren van de Nederlandse samenleving te toetsen op de gevolgen voor de nationale veiligheid en de openbare orde.

Een gelijklopende brief is vandaag ook verzonden aan de Minister van Economische Zaken, de Minister van Veiligheid en Justitie en de Minister van Financiën.

Hoogachtend,

Drs. Riens Abma
Directeur Eumedion

¹¹ Aangesloten zou kunnen worden bij het model van het Committee on Foreign Investment in the United States (CFIUS). De term 'nationale veiligheid' wordt in de Verenigde Staten ruim opgevat: daaronder vallen onder meer infrastructuur, technologie en energie.

¹² Eumedion's positie wordt verder toegelicht in haar reactie van 23 maart 2017 op het ontwerpvoorstel ongewenste zeggenschap telecommunicatie (<http://bit.ly/2mXiQjA>).

Bijlage: overzicht juridische en economische beschermingsconstructies Nederlandse AEX- en AMX-vennootschappen (situatie per april 2017)

AEX	Preferente beschermings-aandelen	Prioriteitsaandelen	Certificaten van aandelen als bescherming	Bevriende controlerend aandeelhouder
Aalberts		√		
ABN AMRO (***)			√	
Aegon (***)	√			
Ahold Delhaize (*)	√			
AkzoNobel		√		
Altice				√
ASML	√			
Boskalis	√			
DSM	√			
Gemalto				
Heineken				√
ING Groep (***)	√			
KPN	√			
NN Group (***)	√			
Philips	√			
Randstad				√
RELX (**)				
SBM Offshore	√			
Unilever (**)				
Vopak	√			
Wolters Kluwer	√			

* De calloptie van de beschermingsstichting van Ahold Delhaize loopt in december 2018 af; Ahold Delhaize is nog in overleg met haar aandeelhouders over de toekomstige vormgeving van haar beschermingsconstructie.

** Op RELX en Unilever is niet alleen het Nederlandse recht, maar ook het Britse recht van toepassing (zij zijn namelijk in Nederland én in het Verenigd Koninkrijk gevestigd). Deze vennootschappen zijn onbeschermd, vanwege de daar geldende 'no frustration rule' bij het uitbrengen van een openbaar bod (regel 21 uit de Britse *Takeover Code*).

*** Een overname van ABN AMRO, Aegon, ING Groep en NN Group vergt de goedkeuring van de prudentiële toezichthouder (de Europese Centrale Bank dan wel De Nederlandsche Bank).

AMX	Preferente beschermings-aandelen	Prioriteitsaandelen	Certificaten van aandelen als bescherming	Bevriende controlerend aandeelhouder
Arcadis	√	√		
ASM International	√			
ASR Nederland (*)	√			
BAM Groep	√			
BESI	√			
Corbion (**)				
Eurocommercial		√		
Flow Traders (*)				
Fugro	√		√	
GrandVision				√
IMCD (**)				
Intertrust (*)				√
OCI				√
Philips Lighting	√			
PostNL	√			
Refresco (**)				
Sligro				√
TKH Group	√	√	√	
TomTom	√			
Vastned (**)				
Wereldhave	√			

* Een overname van ASR Nederland, Flow Traders en Intertrust vergt goedkeuring van De Nederlandsche Bank.

**Corbion, IMCD, Refresco en Vastned hebben weloverwogen hun beschermingsconstructies in de afgelopen tien jaar afgebroken dan wel bij beursgang uitdrukkelijk gekozen voor geen juridische bescherming. Corbion kent overigens nog een stevige Nederlandse aandeelhoudersbasis: NN Group en ASR Nederland houden gezamenlijk ongeveer 25% van het geplaatste kapitaal.

Stichting EUMEDION
De heer drs. R. Abma
Zuid-Hollandlaan 7
2596 AL DEN HAAG

Kenmerk: 201700429

Den Haag, 12 april 2017

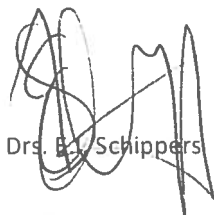
Geachte heer Abma,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'B. Schippers', written over the printed name.

Drs. B. Schippers

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Mevrouw drs. E.I. Schippers, informateur
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum	onze referentie	behandeld door
11 april 2017	17-0077e	Patrick van den Brink
onderwerp	uw referentie	doorkiesnummer
Regeerprogramma: bevorderen van criminaliteitspreventie	-	030 751 6703
	bijlagen	e-mail
	-	patrick.vandenbrink@hetccv.nl

Geachte mevrouw Schippers,

Veiligheid staat bij iedere politieke partij hoog op de agenda. We hechten immers allemaal aan een veilige en leefbare samenleving.

Als Raad van Toezicht van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) wijzen wij u daarbij graag op het belang van preventie. Investeren aan de voorkant betekent minder slachtoffers, minder schade - zowel emotioneel als financieel - en een leefbare samenleving.

Criminaliteitspreventie vraagt maatregelen in de sfeer van preventie en repressie. Maar, effectieve preventie maatregelen betekenen dat minder het accent hoeft te worden gelegd op repressie. Iedere euro die we aan preventie besteden, verdient zich dan ook dubbel en dwars terug.

Een goed voorbeeld daarvan is het instrument Politie Keurmerk Veilig Wonen. Onderzoek wijst uit dat woningeigenaren met dit keurmerk tot 90% minder kans lopen om slachtoffer te worden van inbraak. Datzelfde geldt voor het Keurmerk Veilig Ondernemen; hiermee neemt in winkelgebieden het aantal bedreigingen met 21% af en het aantal vernielingen zelfs met 33%.

Het zijn slechts twee voorbeelden die de effectiviteit aantonen van publiek-private samenwerking zoals het CCV die initieert, organiseert en faciliteert. Wij adviseren u dan ook om te blijven investeren in criminaliteitspreventie, met als doel: een veilige en leefbare samenleving.

Voor de uitvoering van een dergelijk programma is het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) graag uw deskundige en betrouwbare partner.

Wij zijn graag tot nadere informatie bereid.

Hoogachtend,

Wim Ruijgrok
Voorzitter Raad van Toezicht
Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

Patrick van den Brink
Directeur
Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

CCV
De heer W. Ruijgrok
Postbus 14069
3508 SC UTRECHT

Kenmerk: 201700431

Den Haag, 12 april 2017

Geachte heer Ruijgrok,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik een grote hoeveelheid brieven, nota's en verzoeken.

Ik vertrouw erop dat u zult begrijpen dat het voor mij niet mogelijk is om daarop inhoudelijk te reageren.

Hogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Drs. B. Schippers', written over the printed name.

Drs. B. Schippers

